No. 67 Vrijdag 21 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS: ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75. Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

EERSTE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.

BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden

TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Rubber.

Als een volkomen verrassing is in Indië het bericht ontvangen, dat een deel der producenten in de rubbercultuur thans tot overeenstemming zijn gekomen ten aanzien van zekere beperking der productie. Is het thans aanvaarde plan zooveel méér aantrekkelijk dan talrijke andere, die de een na de ander in de wieg werden gesmoord, zal men vragen? Naar de meening van tal van Indische bedrijfsleiders en cultuur-vertegenwoordigers zeker niet: het bezwaar dat de inlandsche rubbercultuur een volkomen onberekenbare factor is en blijft, is ook in dit nieuwe schema niet ondervangen. De heer Helfferich beval destijds aan de heffing van een uitvoerrecht volgens een *sliding scale*, maar deze aanbeveling van regularisatie der inlandsche productie door regeeringsmaatregelen lijkt ons al even fantastisch als het plan, dat men nu gaat volgen door de overheid uit te noodigen rechtstreeks zekeren drang op de inlandsche producenten uit te oefenen.

De regeering mag en kan terzake niet ingrijpen, en niet zonder voldoening noteeren wij op de handelspagina van ons blad van heden, dat de voorloopige inzichten van den directeur van Binnenlandsch Bestuur in dezelfde richting gaan.

Wij kunnen trouwens nauwelijks verwachten, dat de directies in Nederland, die medewerkten tot de aanvaarding van het schema, zich veel illusies maken over de kans, de medewerking der regeering te verkrijgen teneinde de inlandsche bedrijfjes te dwingen in te gaan. Te minder zal de regeering daartoe geneigd zijn wanneer zij verneemt, dat verscheidene der grootste Indisch-Europeesche producenten hun medewerking niet zullen verleenen.

Daarmede is feitelijk tevens over dit restrictie-plan reeds beslist. Wij zien van de uitvoering niets komen.

R.

Uit de Indische Pers.

Zie naar het heden!

De *Indische Courant* maakt eenige opmerkingen aan het adres dergenen, die zich steeds bezighouden met de toekomstige ontwikkeling van de verhouding tusschen Nederland en Indië, en daardoor te weinig aandacht schenken aan het heden. Met instemming citeeren wij:

> Ware het dat al deze droomen en desiderata, wenschen en welwillendheden van niet meer dan academische waarde tot niets anders dan academische bespiegelingen zouden leiden, er zou vrede mede te nemen zijn. In de koloniale politiek ligt al zooveel academische wijsheid opgetast, dat deze wel op den koop toe genomen kan worden.
>
> Maar zoo staan de zaken niet.
>
> Deze speculaties van politieke zieners in de toekomst hebben gaandeweg het karakter verkregen van strijdvragen op het terrein der practische politiek.
>
> Niet het antwoord op de vraag, hoe men tegenover een vraagstuk van actueele politiek staat, is meer beslissend bij de politieke inpassing en indeeling, slechts de visie op Indië's verre staatkundige toekomst wordt als politieke maatstaf gehanteerd. En dit is een gevaar en een cardinale fout.
>
> Een gevaar, omdat al deze bespiegelingen van niet de minste practische waarde slechts uitermate geschikt zijn om de bestaande tegenstellingen toe te spitsen en het rassen-antagonisme aan te wakkeren. En een fout, omdat het aanvaarden van deze speculatie op de toekomst als een politieke antithese een vruchtbare samenwerking ter oplossing van de tallooze vraagstukken van practisch koloniaal beleid ten eenemale belet.
>
> Er is hier in Indië geen behoefte aan politieke toekomst-bespiegelingen.
>
> Er is voor alles behoefte aan practischen arbeid.
>
> Niet de vraag wat de toekomst aan nieuwe verhoudingen zal brengen, mag de gedachten beheerschen en de besprekingen vertroebelen.
>
> Maar de vraag wat het heden aan politieke werkzaamheid, zij aan iedere politieke groepeering.

NEDERLANDSCH-INDIE.

DE MAIL.

De „Patria" te 8 uur.

Het s.s. *Patria* van den Rotterdamschen Lloyd wordt, naar men ons nader bericht, morgen, des ochtends acht uur aan de kade te Tandjong Priok verwacht.

INDIE IN DE TWEEDE KAMER.

De beraadslagingen over de Indische begrooting 1930 zijn gisteren in de Tweede Kamer voortgezet, seint Aneta ons. Men repliceerde.

Cramer.

De heer Cramer (*S.D.*), zijn rede vervolgend, ontkent dat zorgeloosheid van de bevolking oorzaak zou zijn van slechte economische toestanden. Spr. uit ten aanzien van de indeeling van Sumatra den wensch dat drie à vijf provincies onder een gouverneur zullen worden ingesteld. Spr. herhaalt zijn argumenten tegen het stakingsartikel en noemt de koers van de Indische regeering reactionnair.

Van Kempen.

De heer Van Kempen (*V.B.*) verklaart zich tegen de moties van den heer Cramer. (Zooals reeds werd meegedeeld is de eerste gericht tegen de verrichte huiszoekingen en arrestaties en tegen de weigering van de regeering om inlichtingen aan den Volksraad te verstrekken; de tweede pleit voor vrijheid van vereeniging en staking en vrijlating van de politieke gevangenen en de te Digoel geïnterneerden. *Red. B. N.*)

Spr. bestrijdt een te vrijgevige leeningspolitiek. Hij dringt voorts aan op aanleg van wegen. Spr. noemt de rede van den heer Albarda dualistisch, omdat zij eenerzijds de afscheiding van studie verwerpt en anderzijds daartoe opwekt. Spr. ontkent minachting te hebben willen uitdrukken ten opzichte van inheemsche intellectueelen. Hij bedoelde slechts de revolutionnaire elementen. De rede van den heer Schrieke in den Volksraad gehouden bij de verdediging aan het ontwerp tot bestrijding van revolutionnaire woelingen bewijst dat de regeering de zich ontwikkelende volksbeweging niet meer vrijheid geven kan.

Feber.

De heer Feber (*R.K.*) bestrijdt het door den heer Albarda gedane verwijt van onvastheid der Katholieken. Spr. reciproceert het verwijt aan het advies der sociaal democraten en verdedigt het eigen, vroeger en thans, ingenomen standpunt.

Albarda.

De heer Albarda (*S.D.*) komt op tegen de uiteenzettingen van den communist Lou de Visser inzake Rusland. Spr. noemt de mededeelingen van den minister betreffende de huiszoekingen teleurstellend.

De Indische regeering sticht volgens spr. onrecht door het nationalistisch ideaal misdadig te achten (?—Waar en wanneer heeft zij aldus verklaard? — *Red. B.N.*).

Boetselaer.

De heer van Boetselaer van Dubbeldam (*C. H.*) wijst op het euvel dat gepensionneerde burgerambtenaren overgaan in particulieren dienst, hetgeen het prestige van den ambtenaar verlaagt. Het verheugt spr. dat de regeering wordt gesteund door een machtige meerderheid in de Kamer.

Joekes.

De heer Joekes (*V. D.*) zal stemmen tegen de tweede motie van den heer Cramer, wijl de aanneming daarvan alles op losse schroeven zou stellen. Inzake de eerste motie vraagt spr. inlichtingen van de regeering. Indien de minister met „buitenstaanders die het beleid van de regeering niet kunnen beoordeelen" ook den Volksraad en de Kamer bedoelt, dan zal spr. stemmen voor de eerste motie van den heer Cramer. Spr. bestrijdt nogmaals de bestuurshervorming en protesteert eveneens nog eens tegen de uitspraak van de Kamer dienaangaande, vóór Indië daaromtrent besliste. Spr. vreest dat de minister Indië zijn opvatting zal opleggen, ook via de heer Staargaard.

Morgen voortzetting van de debatten.

Slapte in het Vrachtvervoer.

Aneta seint ons uit Amsterdam:

Ten gevolge van de slapte in het vrachtvervoer zijn de vrachtschepen *Rondo*, *Saparoea* en *Singkep* van de Stoomvaart Mij. Nederland tijdelijk opgelegd.

Het onjuiste Vermoeden.

In *de Banier* komt de heer van Helsdingen thans terug op zijn verklaring in het vorig nommer afgedrukt. Wij citeeren met voldoening het volgende uit dit weekblad.

> Wij schreven in het vorige nummer, naar aanleiding van de nieuwe actie-Medan, waarin o.m. werd „vermoed", dat de geheele Indische Europeesche pers met veel graagte zich op deze actie heeft geworpen: „Alle Bat. bladen althans (uitgenomen de Volkscourant) smulden van dit vette kluifje". Het *Bat. Nwsblad* heeft hiertegen ernstig bezwaar
>
> We nemen hiervan gaarne acte. Wij lazen het bericht in het *B. N.* zelf niet, al deed de aanhaling van den titel „Revolutie in de C. S. P." zulks denken. We nemen gaarne aan, dat het *B. N.* er niet van gesmuld heeft en bieden der redactie voor het „vermoeden" onze verontschuldigingen.

Het K.P.M. Contract.

Een samenvatting van regeeringswege.

Dank zij Aneta's goede zorgen konden wij onmiddellijk nadat het K.P.M.-contract in druk was verschenen daarvan een uitvoerig résumé plaatsen.

Van regeeringswege is intusschen een samenvatting van de voornaamste verschilpunten tusschen het bestaande en het nieuwe contract aan den Volksraad gezonden; wij ontleenen daaraan nog het volgende, dat ter verduidelijking kan strekken:

De voornaamste verschillen tusschen het vigeerend en het te sluiten contract zijn de volgende:

De nieuwe overeenkomst is gesplitst in vier hoofdstukken, hetgeen de overzichtelijkheid ten goede komt en de raadpleging zal vergemakkelijken. De omvang der bijlagen is aanzienlijk uitgebreid, waardoor naar wordt verwacht het contract aan duidelijkheid heeft gewonnen.

De duur van de te sluiten overeenkomst is instede van op 5 jaren, als in het loopend contract, gesteld op 15 jaren, met dien verstande, dat partijen het recht hebben om met inachtneming van een opzeggingstermijn van 2 jaren het contract eerder te ontbinden, zullende dit echter een minimum looptijd van 5 jaren, dus tot 1 Januari 1936, moeten hebben.

*

Instede van een mijlentarief voor het vervoer van landsreizigers en goederen, verkregen door het aantal af te leggen mijlen met een zeker bedrag per mijl, voor de reizigers afhankelijk van de klasse waarin wordt gereisd, te vermenigvuldigen, is thans voorgesteld de voor particuliere reizigers en goederen geldende tarieven met invoering van een rabat van 15 pct. te volgen, hetgeen tot een belangrijke besparing leidt.

Indien nu de voor particulieren geldende passage- en vrachttarieven dalen, zal het Land deze daling en verdere fluctuaties volgen, mits de tarieven n.g. uitgaan boven de op 1 Januari 1929 geldende particuliere tarieven, tenzij de stijging van het algemeen indexcijfer, als gepubliceerd door het Centraal Kantoor voor de Statistiek, hier te lande boven het gemiddeld voor 1929 geldend indexcijfer dit wettigt en slechts hoogstens in evenredigheid met deze stijging.

Hierdoor is een systeem verkregen, dat het Land tegen onvoldoend gemotiveerd opvoeren der tarieven boven het niveau 1929 behoedt; slechts indien de algemeene duurte dit wettigt, kunnen de tarieven dus boven dit niveau stijgen.

*

In de voorgestelde overeenkomst wordt op betere wijze dan tot nog toe voorzien in het toezicht van regeeringswege op de voor het vervoer van particuliere reizigers en goederen geldende tarieven.

Wel heeft de K.P.M. zich bij de loopende overeenkomst verbonden aan alle gerechtvaardigde bezwaren der regeering nopens de particuliere tarieven tegemoet te komen, en zijn deze tarieven aan limieten gebonden, doch deze grenzen zijn te hoog om van practisch nut te zijn, want de gemiddelde vracht zou thans nog ± 50 pct. de gemiddelde passageprijs met ± 35 pct. kunnen worden verhoogd, alvorens de limiet is bereikt. Lager stellen dezer limieten is practisch onuitvoerbaar; willen zij toch toch doeltreffend zijn, dan zouden zij op een niveau dienen te worden gebracht, dat voor een soepele bedrijfsvoering der Maatschappij zeer hinderlijk zal zijn en daardoor voor haar onaanvaardbaar is.

Instede hiervan is een ander systeem verkozen; hierbij blijft de K.P.M. zich verbinden aan de gerechtvaardigde bezwaren nopens de particuliere tarieven tegemoet te komen, doch daarnevens wordt een college, Zeevervoersraad te noemen, ingesteld, welke Raad door de regeering wordt geraadpleegd, indien nopens deze tarieven geen overeenstemming kan worden verkregen. De regeering kan het advies van het College openbaar maken.

In den Raad zullen zitting hebben de hoofdinspecteur, hoofd van den Dienst van Scheepvaart, een lid der directie der Koninklijke Paketvaart Maatschappij en een door genoemde leden aan te wijzen, derde voorzittend lid. Wordt omtrent deze aanwijzing geen overeenstemming verkregen dan wijst de Raad van Justitie te Batavia een lid aan.

Indien de regeering, den Zeevervoersraad gehoord, te kennen geeft, dat eenig particulier tarief behoort te worden gewijzigd, dan zal de Maatschappij hieraan gevolg geven, tenzij dit naar haar inzien zou leiden tot voor haar niet te aanvaarden gevolgen, in welk geval de K.P.M. de overeenkomst met een termijn van zes maanden kan opzeggen, echter met dien verstande, dat de regeering dan het recht heeft te verlangen, dat na beëindiging van het contract de bepalingen daarvan—met uitzondering van het toezicht op de particuliere tarieven—nog hoogstens 2 jaar van kracht blijven. Hierdoor zal ontwrichting van het vervoer in den Archipel worden voorkomen, terwijl der regeering tijd blijft om maatregelen te treffen om op andere wijze in dit vervoer te voorzien.

De Landvoogd op Reis.

De K.N.I.L.M. boekte voor den Landvoogd de volgende vliegpassages:

6 April een extra-toestel naar Semarang. 8 April per gewonen dienst van Semarang naar Soerabaja. 12 April per gewonen dienst van Soerabaja naar Batavia.

Het Epidemiologisch Bureau.

Aneta meldt ons uit Bandoeng:

De deelnemers aan het epidemiologisch congres brachten gisteren een bezoek aan het radio-station Malabar. Zij werden aldaar ontvangen door de heeren Keukenmeester, Waasdorp en van Leeuwen.

Daarna werd een bezoek gebracht aan de kina-onderneming van het gouvernement, waar de congressisten werden rondgeleid door dr. Kerbosch.

De zitting van gisteren werd afgelast. Generaal Graham had een radio-telefonisch gesprek met Sir Eric Drummond. Het gesprek was zeer duidelijk. Graham was zeer enthousiast over het gesprek.

Dr. v. Bart en de C.S.P.

In *de Banier* wordt vermeld dat de afdeeling Buitenzorg der C.S.P. berichtte „met leedwezen kennis genomen te hebben van de gerezen moeilijkheden tusschen H.B. en afd. Medan, naar voren gekomen door een voordracht van den heer v. Bart, welke voordracht met voorbijgang van het H.B., de afdeelingen en *Banier*, in de bladen werd gepubliceerd."

De door de afd. Medan gevolgde weg werd „ten sterkste" afgekeurd.

De afd. Soekaboemi der C.S.P. nam in haar laatste ledenvergadering de volgende motie aan:

„De afdeeling Soekaboemi der C.S.P., in Jaarvergadering bijeen op 18 Febr. '30, spreekt uit haar *afkeuring* over de jongste actie der Afdeeling Medan en haar *vertrouwen* in den Partij-voorzitter.

Prof. Dr. E. W. Walch.

Aneta seint ons uit Rotterdam: De *N. R. C.* juicht de welverdiende benoeming van prof. dr. E. Walch toe.

Gelijk men weet, is prof. dr. E. W. Walch opgedragen zich naar Algiers te begeven, teneinde na door de Kroon daartoe aangewezen te zijn, als Nederlandsch Indische afgevaardigde zitting te nemen in de Nederlandsche delegatie van het in Mei 1930 te houden tweede internationaal congres ter bestrijding van Malaria.

Een van de Oude Garde.

Na een ruim 20-jarig verblijf in Indië, en wel in Priangan, vertrekt in begin Maart a.s. met verlof naar Europa, de heer Jhr. P. H. Reijnst, administrateur op het bureau van den vertegenwoordiger van het Algemeen Delisch Emigratie Kantoor te Bandoeng.

De heer Reijnst was eerst werkzaam op de gouvernements kina-onderneming Tjinjiroean bij Pengalengan, vanwaar hij in 1919 overging in dienst van het A.D.E.K. Deze werforganisatie van Inlandsche arbeidskrachten voor de ondernemingen buiten Java en Madoera, was juist onder bekwame leiding van den oud-assistent-resident J. H. Van Wély opgericht, en de heer Reijnst heeft toen onder leiding van den heer A.P.J. Langendam, accountant alhier, de administratie der organisatie ingericht, practisch en eenvoudig, d.w.z. een degelijke boekhouding met een klein personeel in één beheer met een maandelijkschen omzet van in de millioenen.

Nieuwe Spuiter aangeboord.

Aneta seint ons uit Medan:

De *Deli Crt.* meldt dat op het mijnveld Rantau van de B.P.M. de tiende spuiter is aangeboord.

De dagproductie is thans gestegen tot 600 ton.

ALGEMEENE VERGADERING SUIKERBOND.

De 23e algemeene vergadering van den Suikerbond die te Soerabaja wordt gehouden, is heden geopend met een rede van den voorzitter dr. A. Goote; daaraan is het volgende ontleend:

Rede Goote.

Een terugblik over het thans afgesloten 23ste levensjaar van den Bond moet een gevoel van groote tevredenheid wekken. Er kon rustig en gestadig worden gewerkt.

Op den „Open Brief", van den oud-secretaris-penningmeester, A.W.F. Bakker, zal een breedvoerig antwoord worden samengesteld.

Onze financiëele positie is thans zoodanig, dat wij niet slechts aan al onze geldelijke verplichtingen oogenblikkelijk zouden kunnen voldoen, maar dat bij algeheele betaling van alle schulden nog een belangrijk batig slot zou zijn te boeken.

Toch is het wellicht niet overbodig te waarschuwen tegen het nemen van besluiten, waarvan de financiëele consequenties niet ten volle kunnen worden overzien.

De vooruitgang onzer numerieke kracht laat nog veel te wenschen over. Weliswaar is er groei van het ledental en dus geen achteruitgang, maar deze groei voldoet niet aan redelijke verwach tingen.

De fout ligt bij de geëmployeerden zelf. *Principiëele* bedenkingen tegen het lidmaatschap worden slechts zelden gehoord. Onder de jongere geëmployeerden valt niet zelden een geest te constateeren, die ons met zorg voor de toekomst vervult. Schromelijke onwetendheid heerscht ten aanzien van de beteekenis van den Bond.

Aan de beteekenis en het streven van den Bond zal grootere bekendheid worden gegeven. Vele leden maken geen propaganda en toonen veel te geringe belangstelling in den Bondsarbeid.

Men zegt ons vaak: Wij kunnen geen lid worden omdat onze superieuren daar tegen zijn. Het zou ons schaden in onze carrière, zelfs onze betrekking kunnen kosten.

Niet zelden bestaat dit oordeel van den superieur slechts in het brein van den geëmployeerde. Persoonlijk zijn mij suikerwerkgevers bekend (ik vat hier ook de administrateurs onder), die sympathiek tegenover dezen Suikerbond staan.

Niettemin zijn wij nog lang niet zoover, dat van werkgeverszijde een zekere aanmoediging tot toetreding uitgaat.

De invloed van den Bond werkt ten nadeele of ten voordeele van de industrie.

In beide gevallen dient de houding van den werkgever méér consequent te zijn dan die over het geheel genomen thans is. Indien de invloed naar het oordeel der werkgevers nadeelig op de industrie werkt, dan moeten zij aansturen op algeheele verdwijning dan wel op zoodanige reorganisatie, dat het schadelijk element vliedt. Doch werkt de invloed ten goede, dan kan ik geen andere consequentie zien, dan dat men van werkgeverszijde de organisatie openlijk steunt en het lidmaatschap onder de employé's aanmoedigt.

Indien wij juist zijn ingelicht, heeft een der grootste concerns dezen laatsten weg reeds ingeslagen, voorzoover betreft zijn employé's in het Delische. Wanneer zal men dit nieuwe geluid ook op Java hooren?

Men heeft mij wel gezegd: De werkgever beschouwt Uw vereeniging als een noodzakelijk kwaad. Ik heb bezwaren tegen dat spraakgebruik, maar als deze vereeniging dan noodzakelijk is, zoo is daarmede niet alleen haar bestaans*recht*, maar ook haar bestaans*wenschelijkheid* bepaald — hoe dan verder de kwalificatie ook luiden moge.

De niet minder dan aangename verhouding tusschen het dagelijksch bestuur van den Java Suiker Werkgevers Bond, en ons, alsmede die met verschillende individueele werkgevers, vervult ons met vertrouwen ten aanzien van de gevoelens, die men jegens onze vereeniging thans koestert.

Laten wij onszelf tot taak stellen, zooveel mogelijk toe te voegen aan die zijde van de balans, die onze bestaanswenschelijkheid crediteert, zonder dat wij daarbij onverdedigbare offers brengen met betrekking tot het specifieke belang van den geëmployeerde.

Met meer kracht zullen wij op den werkgever een beroep kunnen doen onze goede zaak te steunen.

Ik verklaar hiermede de vergadering voor geopend.

De Financiën van den Suikerbond.

Aan het financieel jaarverslag over het jaar 1929 van den Suikerbond is het volgende ontleend:

Evenals de twee voorafgaande jaren gaf ook dit jaar behoorlijke resultaten, waar een overschot werd verkregen van f 82,564,76. Dit overschot werd ten volle gebezigd voor afschrijvingen.

Ons nummer van heden

(Drie bladen.)

BINNENLAND.

De replieken in de Tweede Kamer zijn voortgezet.

Op den Indologendag te Utrecht waren 75 Leidsche indologen te gast.

De *Patria* komt morgen pas om 8 uur.

BUITENLAND.

Chautemps, de leider der radicaal-socialisten, heeft opdracht gekregen een kabinet te formeeren.

Het lijk van Eielson gevonden.

Colijn hield een enthousiaste rede op de tarieven-conferentie.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Chautemps will form a new French cabinet.

Eielson's body discovered.

HANDEL.

Men heeft te Batavia niet veel vertrouwen in het slagen van de restrictie-overeenkomst in de rubbercultuur. Uit den Haag wordt bericht, dat de heer Marinus hier komt, speciaal om te pogen de inlandsche planters tot medewerking te bewegen. In verband daarmee verklaarde ons de directeur B.B., dat van eenigen dwang terzake nooit sprake zal kunnen zijn.

SPORT.

Zus Braun heeft een nieuw wereldrecord gevestigd op de 400 meter.

HET DERDE BLAD.

Een speciale bijdrage over de rol, die de communisten hebben gespeeld bij de onlusten in Palestina. — Onze Brusselsche correspondent over Belgische actualiteiten — Nederlandsch en Buitenlandsch nieuws.

De ontvangsten aan contributies ontliepen die in het jaar 1928 zeer weinig (Minder werd ontvangen een bedrag van f 1.615,11) terwijl aan contributie over tantièmes f 20 562,15 geïnd werd, totaal uitmakend 70% der begroote bedragen.

Aan achterstand contributie werd in totaal geïnd f 118 207,67.

De Hypotheekrekening wijst een creditsaldo aan van pro resto f 19 500. Afgelost werd in 1929 f 31 500.

Exploitatie v/h Bondsblad. De resultataten, hiermede bereikt, waren voor het jaar 1929 gunstig.

Exploitatie Bondsgebouwen. Over 1929 werd f 3322,36 meer winst verkregen dan over het jaar 1928. De Suikerbond bezat in 1929 4 panden. Het hoofdbestuur en de Raad van advies oordeelden het bezit van het woonhuis Juliana Boulevard 12/14 te riskant, reden waarom het werd verkocht voor f 45 000 waarvoor vier woningen zullen worden gebouwd.

De Buitengewone uitgaven. Aan diverse uitkeeringen, op de begrooting voorkomende als „P.M."-posten, werd in totaal f 42510,20 besteed.

Uitstaande gelden. In de jaren 1927/1929 werd aan tevoren renteloos uitstaande gelden in totaal f 339 916,99 geïnd.

Stellen wij 's Bonds bezittingen tegenover 's Bonds schulden, dan krijgen wij:

ultimo 1929

Activa.	
Kassa en Kassiers	f 131 847,60
Inventaris (taxatie)	10 000,—
Panden	120 000,—
Vorderingen	44 013,28
Te innen Achterstand	158 408,73
totaal	f 474 269,61
Passiva.	
Weerst. Kas	f 249 081,59
Hypotheek	19 500,—
Div. Cred.	10 930,50
Uitkeeringen	20 000,—
totaal	f 299 512,09

alzoo overlatende een batig overschot t.b.v. f 174 757,52

***

Aneta seint uit Soerabaja, dat de vergadering hedenochtend 8 uur 50 in de societeit Concordia geopend werd.

Aanwezig waren 40 personen, onder wie wethouder Rosenquist, eerelid van den bond.

Aanwezig waren 25 afgevaardigden, die 16 kringen vertegenwoordigden met een totaal aantal stemmen van 1100.

Een financieele commissie werd benoemd met als leden de heeren van Os, Groot, van der Ster en Keijer.

Terzijde.

Feesten.

Er is in Holland den laatsten tijd een neiging merkbaar om den zooveelsten inwoner te vieren. Zéér besmettelijk, doch alleen gevaarlijk voor gemeenten, niet voor individuen. En ten slotte niet onaardig. Ik persoonlijk — maar dat doet natuurlijk niet ter zake — ben ervóór. Omdat alles wat Holland feestelijker kan maken mijn sympathie heeft. Maar ik herhaal, dat dit een zuiver persoonlijke meening is.

Een gemeente heeft 499.999 zielen. Neen, dat voorbeeld is fout omdat als het zoover is, de tijd van voorbereiding te kort moet zijn. Heeft laten wij zeggen 490.000 zielen. Er komen er bij, er vallen er af, maar met mathematische zekerheid mag men aannemen, dat binnen korten tijd het aantal 500.000 zal zijn. Dit getal is een mijlpaal waarvan het in den grond brengen met de noodige feestelijkheid gevierd moet worden, een feit, dat „niet onopgemerkt mag voorbijgaan."

Nadert de dag van de aangifte, dan stijgt de spanning merkbaar. Is het feestnummer in het geboorteregister ingeschreven dan wordt de 500.000ste gekiekt, de ouders geïnterviewd omdat zij dan nog als woordvoerders van hun spruit mogen optreden etc. De groote gemeenten zijn ermee begonnen, de kleinen zijn gevolgd en tegenwoordig leest men regelmatig van de één of andere gemeente die haar zooveelste inwoner of inwoonster „viert".

In één van de grootste steden werd dit geval voor de eerste maal *en scene* gezet. De Pers die haar volle medewerking *con amore* verleend en de publieke belangstelling gaande gemaakt had, wachtte op het bureau van den burgerlijken stand de dingen die komen zouden. Het was merkbaar dat vele moeders en vele vaders aan het rekenen waren geslagen, de aangifte zelfs hadden verschoven tot dezen dag om de kans dat hun kroost met den prijs zou gaan schuiven zoo groot mogelijk te maken. De Pers keek en noteerde de geschenken die waren uitgestald. Een fijn roomkleurig waschkommetje, met een lief klein sponsje, een kleine haarborstel en dito kam, een poederdonsje met een groote bus strooisel, een compleet stel luiers, een spaarbankboekje en nog andere dingen die voor zuigelingen van onmiskenbaar nut zijn, waren daar uitgestald.

De Pers, die vooralsnog niets te doen had, maakte vast een beschrijving van het verrukte gezicht van de moeder bij het in ontvangst nemen van de geschenken. Na ampele bespreking werd vastgesteld wat ze zeggen zou. Het advies van een vrouwelijke collega was ten deze beslissend. Het blaadje werd gemerkt A met de bijvoeging: telefoon afwachten alvorens ter zetterij door te geven. Een dito blaadje B werd opgesteld met frappante en zeer origineele opmerkingen van den vader die de aangife zou doen, eveneens met de bepaling ten aanzien van de zetterij. Zoo werd de copy doorgegeven.

De Pers zat juist aan haar tweede sigaar toen een bediende binnenstoof en den chef van de afdeeling die voor deze gelegenheid een extra schoone boord, zijn Zondagsche das en manchetten die hij anders nooit droeg aangetrokken had, iets in het oor fluisterde.

Deze reageerde daarop met merkbare bleekheid en zei: Ben je bed. . . . . Hij vroeg het niet, zei het zóó maar. Vervolgens stond hij op en liep naar de groote zaal. De Pers volgde. Daar wachtte een zeer oude man, zeer sjofel gekleed, met een hoofd als een biljartbal.

Een der perslieden begreep: dit moest een afschuwelijk spel van het noodlot zijn. Deze man was de langverwachte nul achter het groote cijfer, het feestvarken.

— Is dat de 500.000ste? vroeg hij den chef.

Deze knikte met stomme verbazing, een toonbeeld van verslagenheid.

— Aan den haarborstel zal hij niet veel hebben, zei de één.

— Het waschkommetje lijkt me rijkelijk klein voor hem, zei de vrouwelijke collega met kennersblik.

De chef redde de situatie, door den man te zeggen: het is goed, gaat U maar door.

Dit was niet in orde, maar een andere beslissing was niet mogelijk. Hier was nu het echte feestnummer — en hij werd met leege handen heengezonden omdat men met deze mogelijkheid niet gerekend had.

Het is nooit bekend geworden. Er is een willekeurige vader aangehouden en alle honneponnige dingen werden hem gepresenteerd, en in de kranten kwam het portret van de baby en het interview met de moeder. Maar het zat vele persmenschen hoog, dit onrecht, dit tot den hemel van alle oude, kaalhoofdige en sjofelgekleede oude, mannen schreiende schandaal.

En daarom doet het goed te lezen dat Amsterdam besloten heeft dit niet meer te doen. In dezen vorm:

„Door de vele fluctuaties, welke in een groote stad als deze bij de vaststelling van het bevolkingscijfer optreden, alsook door andere oorzaken, zal het niet mogelijk zijn om de(n)gene aan te wijzen, op wie(n) het cijfer 750.000 betrekking zal hebben".

DE R.

De heer De Lange bracht het financieel jaarverslag uit.

De behandeling van de verlenging der contracten met het hoofdbestuur zal geschieden in een besloten vergadering.

In principe werd besloten een eigen vertegenwoordiger in Holland aan te stellen, waarvoor in totaal f 6500 wordt gevoteerd, inclusief kantoorkosten. De benoeming zal geschieden door het hoofdbestuur en den Raad van Advies. De begrooting 1930 zal worden behandeld in besloten vergadering, welke vanmiddag werd gehouden. Te 5 uur zal de openbare vergadering worden voortgezet.

Brand met verdacht Luchtje.

Aneta seint ons uit Medan:

Te Belawan zijn dertien houten kedeh's afgebrand. De matrozen van de *Coblenz* verleenden assistentie bij het blusschingswerk.

Alles werd vernield.

Drie Chineezen, bewoners van kedeh's, zijn, verdacht van brandstichting, aangehouden.

De schade bedraagt 15.000 gulden.

Indologendag te Utrecht.

Aneta seint ons uit Utrecht:

Op den Indologen-dag te Utrecht gehouden, waren 75 gasten uit Leiden aanwezig.

Prof. C. Spat en prof. dr. F. C. Gerretson hielden een redevoering.

Prof. Gerretson kwalificeerde de socialistische koloniale politiek als een harakiri van den Nederlandschen Staat.

Prof. Volgraff heeft de studenten opgewekt om hun bestuurstaak onbevooroordeeld en volkomen onafhankelijk op te vatten.

De Regent van Bandoeng.

Naar aanleiding van een abusievelijk aangekondigd vertrek van den heer Wiranata Koesoema, regent van Bandoeng, naar Weltevreden in verband met zijn politieke toekomstplannen, verneemt onze correspondent van goede zijde, dat de regent als zoodanig te Bandoeng blijft.

Voor het geval hij gekozen wordt tot lid van het college van gedeputeerden van den provincialen raad van West-Java, waarvoor, in verband met den daarvoor te verwachten steun, ook nog veel kans bestaat, zal de regent zich te Weltevreden of Mr. Cornelis vestigen.

De Uitlatingen van den heer de la Fosse.

Onze correspondent te Bandoeng schrijft:

Naar wij vernemen is nog niets bekend geraakt, waaruit zou blijken, dat het justitieel onderzoek naar het optreden van den heer A.L. de la Fosse, postkantoorchef te Bandoeng, gezichtspunten zou hebben opgeleverd te zijnen nadeele.

Wel is uit hetgeen nader omtrent de voorgeschiedenis dezer zaak aan het licht is gekomen, zeer sterk de indruk gewekt geworden, dat men den heer de la Fosse eens heeft willen „nemen". Zijn groote vrijmoedigheid ook tegen over zijn chefs, heeft hem bij sommige personen nu juist niet erg bemind kunnen maken.

Zoo werd dan tegen hem uitgespeeld, dat hij in vroeger jaren lid der ter ziele gegane Indische Partij is geweest en is hem verweten dat hij „rood" was en is, maar men zag daarbij over het hoofd, dat hij een Indo is van de onvervalscht democratische soort, gelijk men die ook in het I.E.V. bij dozijnen aantreft.

Bovendien heeft men vergeten, gelijk gewoonlijk het geval pleegt te zijn, de groote diensten door de la Fosse bewezen in vroegere dagen van onrust en stakingen. Hij had en heeft een grooten en gunstigen invloed op het Inlandsch personeel.

Het door den directeur van G.B. in den Volksraad aan den heer de Hoog toegezegde nauwgezet onderzoek zal kunnen voorkomen, dat een ambtenaar „genekt" wordt, omdat hij niet gelust is en wegens de politieke kleurenblindheid van sommige hooge ambtenaren.

Gedeputeerde Soebrata.

Raden Otto Koesoema Soebrata, ambtenaar op wachtgeld, is benoemd tot lid van den Provincialen Raad van West Java.

Electriciteit op Ternate.

Het *Soerabajasch Handelsblad* meldt, naar Aneta ons seint, dat te Ternate is opgericht — op initiatief van den resident Hovenkamp — de electriciteitsmaatschappij Ternate; directeur is de heer Gantvoort. Men verwacht dat het bedrijf begin November zal kunnen functionneeren.

Statuten.

Bij Gouv. besluit zijn de statuten der vereeniging „Sociëteit Galoenggoeng" te Tasikmalaja goedgekeurd en is die vereeniging mitsdien als rechtspersoon erkend.

— zijn de statuten der vereeniging „Soerabaiasche Radio Vereeniging" te Soerabaja goedgekeurd en is die vereeniging mitsdien als rechtspersoon erkend.

INGEZONDEN.

Weltevreden, 20 Febr. 1930.

Geachte Redactie.

Telkens als onze kassen leeg gaan worden, doe ik een beroep op Uwe welwillende medewerking om van Uwe lezers weer eenige kleeren te krijgen. En nu hoop ik ook niet te vergeefs aan te kloppen.

Vooral de koffers met kleeren voor hen, die terug moeten naar het Vaderland, ach, die zijn heelemaal leeg. Verscheidene malen moesten we teleurstellen. Ook zr. Goudsmidt belde me op voor hulp van een klant van haar, maar... nul op het request. En U weet misschien uit ervaring, hoe onaangenaam dit is.

Mochten er menschen zijn, die nu momenteel geen kleeren kunnen afstaan, maar wel bereid zijn een gift te sturen, ook die zijn geweldig noodig en worden bijzonder gaarne door ons in ontvangst genomen. Een telefoontje, Wl. 1199 en we halen Uw goed of Uw geld. Bij voorbaat onzen dank.

Hoogachtend.
Uwe dr.
A. VAN GHEEL GILDEMEESTER.

STADSNIEUWS.

Het Graf van Coen.

In de artikelen, door mr. P. C. Bloys van Treslong Prins in Juli en Augustus 1929 in het *Bat. Nieuwsblad* gewijd aan de nagedachtenis van Jan Pietersz. Coen, werd o.a. melding gemaakt van een nota van den kerkmeester Pieter Boockesteyn dd. 5 Juni 1738, waarin de juiste plaats werd aangegeven van het graf van dien gouv.-generaal. Gisteren zijn de voorbereidende maatregelen genomen tot het instellen van een onderzoek naar dat graf, en daarbij is gebleken, dat men in 1913 of daaromtrent heeft gegraven op plaatsen, waar volgens genoemde nota alle graven in 1736 reeds waren geruimd, dus niets meer gevonden kon worden.

Binnen enkele dagen hoopt men het graven te hervatten. De plaats waar Coen, Speelman, Van Diemen en Reyniersz benevens verschillende andere notabelen begraven zijn, ligt in een goedang, thans in huur bij de heeren Harrison en eigendom van de firma Geo Wehry, in het vak tusschen het Stadhuisplein, de Kerkstraat, den Kalibesar en de Lloydstraat. Waar zich op die plaats slechts grafkelders bevonden (35) is er alle kans dat de graafpogingen althans eenig succes zullen hebben.

De heer Ch. Leroux heeft zich met de technische leiding van het onderzoek belast, dat onder de auspiciën van het Alg. Ned. Verbond wordt ingesteld.

Vendu.

Matthijs Wolf zij geprezen. Zijn bedrevenheid met betrekking tot de Vendu, dat tropisch bloeiende instituut heeft een circulaire van den Superintendent van het Vendukantoor tengevolge gehad, waarvan wij den inhoud gisteren nog juist in onze Laatste Berichten konden opnemen. „Als het kalf verdronken is..." schreven wij er boven. Dat is eigenlijk verkeerd. Matthijs Wolf is voor den drommel geen kalf en voorzoover wij weten is hij nog niet verdronken. Zelfs schijnt hij er tot op heden zonder een nat pak te zijn afgekomen.

Al komt deze maatregel, die misverstanden en onregelmatigheden bij venduties voorkomen wil, wat laat, hij is ons niet minder welkom. Wij hebben er indertijd op aangedrongen, dat alle machtigingen om op venduties te koopen door den lastgever zouden worden gedagteekend en onderteekend en het bedrag waarvoor door den gemachtigde mag worden gekocht in cijfers en letters zouden bevatten.

De circulaire gaat nog een stapje verder. Het bedoelde bedrag moet door den lastgever eigenhandig in cijfers en in letters zijn ingevuld of, wanneer de machtiging machinaal is geschreven, eigenhandig door den lastgever zijn herhaald en gewaarmerkt.

Vermoedelijk zullen de commissionnairs, die in onze stad geregeld op venduties koopen, machtigings-formulieren in omloop brengen om aan de geboden van de circulaire te kunnen voldoen. Wij hopen, dat zij zulks spoedig zullen doen. Het publiek, dat voor een deel wellicht niet ingenomen zal zijn met den nieuwen maatregel, omdat het gewend is door middel van betrouwbare gemachtigden te koopen en daarbij met een mondelinge machtiging te kunnen volstaan, zal dan gemakkelijk en snel aan het nieuwe systeem gewend raken.

De „Alliance Française".

Door onvoorziene omstandigheden kan de oprichtingsvergadering van de Alliance Française, welke hedenavond gehouden zou worden, niet doorgaan.

Inbraken.

In den afgeloopen nacht werd op Tanah Abang ingebroken bij een Chineesche familie. De inbreker verdween met een partij kleedingstukken en eenige contanten.

In dezelfde buurt werd ook nog in een ander huis ingebroken, bewoond door een Chineesche vrouw. Hier bedroeg de buit 130 gulden.

Verder heeft er een geval van insluiping plaats gehad in een Inlandsche woning in kampoeng Passarbaroe. De dief stelde zich in het bezit van eenige gouden sieraden, waarde 214 gulden.

Opiumaanhaling.

Gisteravond heeft omstreeks 8 uur de opiumrecherche bij een Chinees in Tg. Priok een partij clandestiene opium aangehaald ter waarde van 1500 gulden.

De Chinees werd gearresteerd, de opium in beslag genomen.

Bedriegelijke Bankbreuk.

Tegen Yap Kim Seng, wonende te Weltevreden, is heden terzake van bedriegelijke bankbreuk acht maanden gevangenisstraf geëischt.

Overgeplaatst.

De onderwijzeres 1e klasse mej. A.M. Schuitemaker is overgeplaatst van Batavia naar Gorontalo.

Wekelijksch Epidemie-rapport.

9 Febr. t/m. 15 Febr.

Ziekten	Rest.	Bijgek.	Sterfgev.	Herst.
Pokken	4	2	1	—
Typh. Abd.	44	7	3	2
Para Typh. A.	3	1	—	—
Bac. Dys.	11	1	—	2
Dipht.	2	—	—	—
Totaal	64	11	4	5

BIOSCOPEN.

Centrale bioscoop.

„Trouwen is geen grapje" is de titel der film, welke van hedenavond af in de Centrale Bioscope te Meester Cornelis wordt vertoond. De hoofdrol in deze film wordt vervuld door Reginald Denny, bijgestaan door Merna Kennedy.

Zij is hier al vertoond, en met groot lachsucces. Velen zullen haar nog eens willen zien.... en wie haar niet gezien heeft, moet er heen!

De „Resolute".

Zooals reeds eerder gemeld, arriveert 14 Maart de toeristenstoomer *Resolute* te Tandjong Priok voor een tweedaagsch verblijf, om daarna via Makassar en Tarakan te vertrekken naar de Philippijnen.

Vertegenwoordigers van dertien landen bevinden zich aan boord. Commandant van het reuzenschip is kapt. Fritz Kruse, die thans voor de vierde maal de *Resolute* om de wereld leidt.

Er bevinden zich weder verschillende vooraanstaande personen aan boord waarvan wij er hier enkele noemen: Edgar Speyer, een bekend bankier te New-York, Barones Josepha von Dobrzensky-Dobrzenicz, een van de voornaamste society-ladies uit Weenen, Eberhard Faber van potloodfaam, dr. Max Fisher, een Berlijnsch journalist en diverse anderen.

Knock Out.

De demonstratie van de firma Ruhaak & Co met het schuim-brandblusch-apparaat „Knock Out" is een groot succes geworden. De brandstapels, die men op het Koningsplein tegenover de Rechtshoogeschool had opgericht, lokten steeds meer kijkers, en toen ir. Jacob van Bouillon Frères, de Parijsche fabrikanten van het bluschapparaat, om vijf uur begon met de uiteenzetting, die aan de demonstratie vooraf ging, verdrong zich een dichte menigte om hem heen.

Het principe van de nieuwe vinding is zeer eenvoudig. Een tank, die men in verschillende grootes krijgen kan (inhoud van 3 tot 400 liter toe) bevat twee verschillende mengsels van water met twee bepaalde soorten poeder. Wanneer men door een enkele handbeweging het toestel in werking stelt, vermengen zich de beide mengsels met elkaar, waardoor een geweldige hoeveelheid schuim ontstaat, dat met kracht naar buiten spuit. Men richt de schuimstraal op het brandende object en het vuur is gebluscht.

Het schuim bevat een groote hoeveelheid Co_2 (koolzuur) en verstikt de vlammen doordat het den toevoer van zuurstof aan het vuur belet. Bovendien blijft het aan het brandende voorwerp kleven; het vloeit niet weg zooals water of vloeistoffen uit andere bluschapparaten, en werkt daardoor veel doeltreffender. Schade brengt het vrijwel niet aan de bespoten voorwerpen toe. Men kan het na afloop van den brand gemakkelijk met een weinig water afwasschen.

Tenslotte heeft het nog het voordeel, dat het voor menschen totaal onschadelijk is. Ir. Jacob demonstreerde dit door er zijn gezicht mee vol te smeeren en er zelfs van te eten. Na afloop werden eenige toeschouwers met het restant van het schuim bespoten, hetgeen bij de anderen zeer in den smaak viel.

Ir. Jacob begon de demonstratie met een flinke hoeveelheid van de beide poeders te storten in twee bakken met water. Men had toen dus als het ware een open bluschtoestel in rust voor zich. Daarna kregen we de schuimvorming op duidelijke wijze te zien: ir. Jacob goot het mengsel van de eene bak bij dat in de andere, en terstond verspreidde zich een enorme hoeveelheid schuim boven en rondom den vollen bak.

Toen begon het feest. Eerst was er een bak olie aan de beurt, die lustig reageerde op een brandende lucifer, doch in een paar seconden weer tot rede was gebracht. Vervolgens kwamen eenige tientallen meters film aan de beurt. Zij toonden nog veel meer vurigheid dan de olie, maar waren niet tegen den „Knock Out" bestand. Zelfs werd een gedeelte van hen gered. De heer Jacob toonde ons triomfantelijk een lange reep onverbrande film, dien hij met een weinig water van het schuim ontdeed.

Daarna was de kleine brandstapel aan de beurt: een stapel kisten met houtwol, rijkelijk met olie en benzine overgoten. Het zaakje brandde dat het een lust was en een zware rookkolom steeg ten hemel. Maar toen ir. Jacob er met zijn apparaat op af trok, was het gauw met de pret gedaan. Den geweldigen brandstapel, die tot slot aan de beurt kwam, verging het al niet beter.

Vooral dit laatste brandje verspreidde een hinderlijke hitte om zich heen. Wij werden flink geblakerd en konden toen duidelijk de afsluitende werking van het blusschend schuim constateeren. Zoodra ir. Jacob van onze zijde de straal op het vuur richtte, trad er een weldadige koelte in.

Onder de belangstellenden bevond zich natuurlijk de brandweercommandant de heer Broekhuizen. Ook de directeur van de waterleiding ir. Maronier kwam een kijkje nemen.

Voor de firma Ruhaak en Co. en ook voor den ijverigen en vuurvasten ir. Jacob, die zich een even goed brandstichter als brandblusscher betoonde, werd de demonstratie een volledig succes.

GEMENGD NIEUWS.

Het Hotelwezen op Java voor 35 jaar.

De heer Julius Forstmann, de eigenaar van de *Orion*, heeft met zijn geheele reisgezelschap geluncht in het Grand Hotel Sindanglaja.

Bij die gelegenheid openbaarde, volgens het *A.I.D.*, de Amerikaansche gast het feit, dat hij... 25 jaar geleden ook al in Sindanglaja geweest was. Een bezoek aan deze logeergelegenheid was toen een prestatie!

De weg voerde, evenals nu, vanuit Buitenzorg over den Poentjakpas. Bereikt men nu het hotel vanuit Buitenzorg in een klein uur langs den nieuw aangelegden weg (een juweeltje van ingenieurswerk), vroeger had men voor dit traject minstens zes uren noodig.

Wij gingen, aldus de heer Forstmann, per wagen met een bespanning van zes paarden, welk span drie maal onderweg werd verwisseld. Bij Toegoe, waar toen het meest steile gedeelte begon, werd de bespanning door ossen vervangen. En zoo kwam men boven.

De toenmalige eigenaar van het hotel was al even onbereikbaar als zijn schitterend gelegen bezittingen.

's Middags, bijv. bestond er voor den eigenaar geen hotel. Wie het waagde, hem te storen in zijn middagrust van 1 tot 5, 't zij gast of boy, kon rekenen op een geweldigen uitbrander.

Wanneer een ijverige djongos, gedreven door de fooien van een royalen gast, het er toch op waagde, den „heer waard" in zijn slaapje te storen, vlogen de scheldwoorden, vloeken, en een paar „slippers" door het raam van zijn vertrek over de voorgalerij naar de hoofden van de rustverstoorders.

Nu de zorg voor de gasten in de eetzaal! Wij teekenden op een zeer bemorst tafelkleed een paar hondjes om deze de kruimpjes te laten oplikken. Twee dagen later lag het kleedje weder op onze tafel. (De beestjes waren mooie, bruingevlekte foxterriers geworden).

Ja...., wanneer men dat vergelijkt met de „up to date"-service van heden, „well", dan is er hier veel ten goede veranderd!

Wereldtouriste.

Na eene afwezigheid van circa een jaar is per K. P. M.-stoomer *De Klerk* uit Singapore wederom Mrs. Pattison, eene Amerikaansche dame te Soerabaia aangekomen.

Deze circa 50-jarige touriste, reist onafgebroken, zij het in een eenigszins gematigd tempo, de werelddeelen door; bij voorkeur schijnt zij evenwel de tropische landen te frequenteeren.

Sedert haar vorig verblijf op Java heeft zij weer „a long, long trail" achter den rug. Toenmaals had zij juist een langdurig bezoek aan Australië beëindigd en na vertrek uit Soerabaia werd de reis voortgezet naar Singapore en Ceylon. Vervolgens stak zij over naar Zuid-Afrika, om via Kaapstad eene tournée door deze kolonie en de beide voormalige Boerenrepublieken Transvaal en Oranje-Vrijstaat te besluiten met een bezoek aan Mozambique. Wederom stak onze touriste den Indischen Oceaan over en, te Bombay gearriveerd, ging zij op reis door Centraal- en Noord-Britsch Indië.

Via Singapore belandde zij eindelijk weer in de Nederlandsche gewesten en na uitstapjes op Borneo en Riouw kwam de schier niet te vermoeien reizigster in de Krokodillenstad aan.

Het s.s. *De Klerk* zal haar naar de Kleine Soenda-eilanden voeren.

And next, mrs. Pattison?, zoo luidde onze vraag. Oh, China and Japan, terwijl voor de nabije toekomst nog uitstapjes naar Flores en Timor op het programma staan...

Einde van het Radio-feest.

In de *Loc.* lezen wij:

Kort geleden vertelden we van een bewoner van Oost-Semarang, die te Semarang introduceerde, wat reeds geruimen tijd in Holland gebeurt, namelijk distributie van radiomuziek. Een van de buurtbewoners heeft een ontvangsttoestel. De naaste buren, die ook willen genieten van de muziek en andere uitzendingen uit Indië, Holland, Amerika, Australië, doch die de aanschaffing van een complete radio-installatie wat te kostbaar vinden, kunnen zich abonneeren, krijgen een verbindingsdraadje en een kop-telefoon of luidspreker in huis en zij worden dan prompt van radiomuziek voorzien.

De politie heeft er nu dezer dagen een stokje voor gestoken en aan de radio-vreugd in Oost-Semarang een einde gemaakt.

De betrokken eigenaar van het radiodistributiekantoor, nog maar kort in Indië, had zich namelijk wel in verband met het precario-recht toestemming verzekerd van de gemeente tot het spannen van draden, maar had verzuimd rekening te houden met Staatsblad 1876 nr. 257, gewijzigd bij St. 1878 101 enz. enz., terwijl bij Staatsblad 1903 nr. 405 de bepalingen ook van toepassing werden verklaard op telegrafen en telefonen, waarbij de toestellen op de eindpunten niet onderling door draden of geleidingen zijn verbonden.

Artikel 1 van het genoemde Staatsblad van 1876 zegt: „Op het grondgebied van Nederlandsch-Indië worden geen telegrafen enz. aangelegd en voor het verkeer opengesteld dan door of met vergunning de regeering."

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „Anastasia."
Globe Bioscoop: „Big City."
Deca-park: „Zijn Particulier Leven."
Kramat-theater: „Homesick".
Centrale Bioscoop: „Trouwen is geen Grapje".

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

* * *

22 Febr. Deutscher Verein, gemaskerd bal.

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „De Zoon van Hagar".
Luxor: „Fox Follies Revue" 1929.
Oriental: „Njai Dasima."

Societeit „Ons Genoegen".

Zaterdag, 22 Februari. Kampioensfeest van U.N.I.

Zaterdag 1 Maart, te half 10 n. m.: Cabaretvoorstelling van de B.D.C. Na afloop bal.

Den eersten Zondag van Maart, half 7 n.m.: Kinderfeest in de groote zaal.

WEERBERICHT.

(Van het Kon. Magn. en Met. Observ.)

Geregistreerde regenval hedenmorgen: 7 uur 31 mM.

Geregistreerde temperatuur hedenmiddag 12 uur: 29,1° C.

PERSONALIA.

Het Hoofd van den Dienst der Wildhoutbosschen op Java en Madoera heeft besloten den hem ter beschikking gestelden opperhoutvester, P.K. Heringa, werkzaam te stellen op het Hoofdkantoor van den Dienst der Wildhoutbosschen op Java en Madoera, met de residentie- (afdeelings-) hoofdplaats Buitenzorg als standplaats.

*

Naar men ons mededeelt is in het Indische Douaneblad No. 4 dd. 2 dezer abusievelijk vermeld, dat de heer G.A. K. Rudolph, hoofdcontroleur der douane te Tandjong Priok, zou zijn geschorst, waarvoor men gelieve te lezen: „aangesteld als plaatsvervangend lid voor het afnemen van examens voor ambtenaar 2de klasse".

*

Aan den resident t.b. A. A. M. van Lierop is met ingang van 1 October a.s. tien maanden buitenlandsch verlof verleend.

*

De heer G.J. Vink is benoemd tot landbouwconsulent 1e klasse te Buitenzorg.

*

Aan den landbouwconsulent te Pekalongan L. G. M. Hessels is met ingang van 28 dezer op verzoek eervol ontslag verleend.

In 1903 werden deze bepalingen van toepassing verklaard op „toestellen die op de eindpunten niet onderling door draden of geleidingen zijn verbonden", korter gezegd: de radio.

Dit had de betrokkene over het hoofd gezien en was oorzaak dat de politie hem kwam mededeelen zijn distributie te staken. Vergunning moet gevraagd worden aan den P.T.T.-dienst en gezien de bepalingen, die met deze mogelijkheid, gelooven wij, geen rekening houden, is het nog de vraag of een vergunning zal worden verleend.

Het reddende Vliegtuig.

Gisterenochtend kreeg dr. F. Gruneck te Soekaboemi telefonisch bericht, dat op de onderneming Agrabita een dame ernstig ziek lag. Nu is deze onderneming op 12 uur afstands van Soekaboemi gelegen (gaande per auto) en bovendien zeer moeilijk te bereiken.

Dr. Gruneck dacht opeens aan het noodlandingsterrein Tjikembar op enkele kilometers afstand van Soekaboemi en hij raadde den administrateur aan, de hulp van de Luchtvaart Afdeeling te vragen en de zieke per vliegmachine te vervoeren. Aldus geschiedde.

Een vliegtuig vertrok bij tienen van Andir, bestuurd door den 1ste-luitenant-vliegenier C.J.J.M. Waltmann, die vergezeld was van dr. J. Ch. Hubach uit Bandoeng. Het landde op Sakatri, het nieuwe schietterrein dat men bezig is aan te leggen op 2 uur gaans van Agrabinta.

De dame was hierheen gedragen en 50 minuten nadat zij in het ambulancevliegtuig was neergelegd, landde dit op Tjikembar. Hier stond dr. Gruneck reeds met zijn auto gereed om haar naar Soekaboemi te brengen. Een half uur later werd zij geopereerd en haar toestand was, naar de geneesheer mededeelde, gisteren bevredigend te noemen.

De vliegmachine is dus de redding der patiënte geweest; had men de zieke moeten dragen naar den auto, waarmede zij dan verder had kunnen gaan, dan had dit alleen reeds een geheelen dag in beslag genomen, zoo slecht zijn momenteel de toestanden aldaar, ofschoon men wel bezig is met verbetering, aldus het *A.I.D.*

Hoover kousen

zijn prima-prima zijden dames-kousen. Ook met punt-hiel verkrijgbaar bij Toko de Zon.

52dag

ENORME KEUZE
SCHOOLBOEKEN
KINDERBOEKEN
— ROMANS —
WETENSCHAPPELIJKE WERKEN OP ALLERLEI GEBIED.
Billijke prijzen.
Boekhandel O. B. U. Z.
62 mwv.

WALLER VAN AVETO

De **nieuwste modellen** Buick, Dodge, Plymouth en Fiat 520.

BEL OP WELT. 1960

4750

HOTEL CRAMER
IS
GOED en GOEDKOOP.
ELKEN DAG RIJST-EN EUROP. TAFEL.
MOLENVLIET OOST 35
TEL. 2100 WELT.
80 Kamers.
Vaste waschtafels.

4741

4759

ADVERTENTIEN.

Voor alle bewijzen van deelneming bij het overlijden van mijn vrouw betuig ik, mede namens mijn dochters, mijn hartelijken dank.

4766 **Ch. S. LUGT.**

Bandoeng, 18 Februari 1930.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van Mevr.

A. M. A. BUYS geb. van Heijningen

betuigt de familie, nog in het bijzonder aan Dr. OLUF MUNCK en de zusters van de Tjikini Ziekeninrichting, hartelijk dank.

Uit aller naam,

4781 **A. BUYS.**

Door mijne ervaringen omtrent den Mil. Gen. Dienst, opgedaan gedurende mijne verpleging in het Mil. Hospitaal 1-2/13-2-30 alhier (Breukoperatie), voel ik de behoefte, langs dezen weg mijne bewondering te uiten over den Gen. Dienst van thans; zoowel wat betreft voeding, ligging als behandeling scheelt dit dag en nacht met vroeger.

Een Eeresalut aan onze kundige Mil. Doktoren **MARWITS** en **DE ROO.**

EEN MIN. GEPENSIONNEERDE.

4783

Keurige collectie
ovale, ronde en staaflijsten.
150v

Charls en van Es & Co.
Rijswijkstraat Weltevreden.

Jenne-

Vleesch- en vischpasta's van

CROSSE & BLACKWELL.

In diverse smaken verkrijgbaar.

In prijzen van f 0.45 en f 0.65 p/potje

TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk

4775 Tel. Wl. 2000 en 1228

Dr. P. VON PAJZS

Specialist voor chirurgie en urologie. Vrouwenarts. Röntgen en Orthopoedie.

Tjikini 10 — Tel. 3288 Welt.

Spreekuren: 7—9 v.m.
5—7 n.m.

133div

HEDEN KIJKAVOND
EN
MORGEN VENDUTIE
ten huize van den WelEdG. Heer
Tj. L. REITSEMA
Oude Tamarindelaan No. 189

FRC° Franzen & Co.

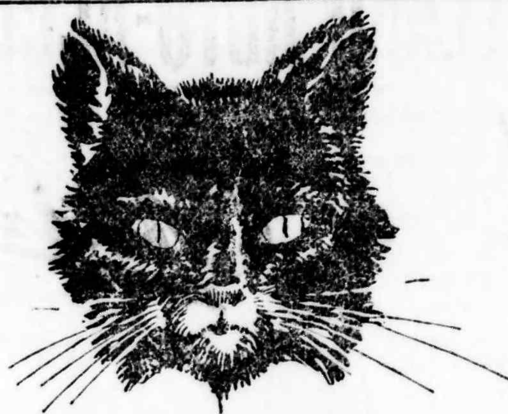
4770

John Pryce & Co

Bat. 32 & 72 — Welt. 395.

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie
ten huize van den HoogEd.Gestr. Heer
H. L. STENNEKES
4756 Spoorweglaan 12

VENDUTIE
op MAANDAG 24 FEBRUARI 1930.
Kijkavond: Zondag 5—8 uur
ten huize van den Hoog Ed.Gestr. Heer
Mr. J. K. ONNEN
Boulevard Menteng 44.
Specificatie morgen.
4757

WIT HUISHOUDGOED
SPREIENGOED
NAINSOOK

MERK KATTEKOP

IS
NOG STEEDS IN GEBRUIK
HET BESTE EN STERKSTE
IMPORTEUR
G. HOPPENSTEDT
BATAVIA
SEMARANG
SOERABAIA
PADANG

ANETA.

4

Magneetjes Trekken!

Interim Dividend
N.V. Algemeene Industriëele Mijnbouw- en Exploitatie-Mij.

Vanaf den 20en Februari 1930 wordt ten kantore van de Maatschappij te Bandoeng en de kantoren van de Nederlandsche Handel Mij. en de Nederlandsch-Indische Handelsbank aldaar, als interim dividend over 1929 beschikbaar gesteld op cp. No. 12 een bedrag van f 200.— dienende ter betaling van nieuw uit te geven aandeelen deelende in de winst over 1930, gevende elk der reeds uitgegeven aandeelen van f 1000.— nominaal recht op een nieuw onderaandeel van f 200.— nominaal voorzien van cp. No. 14 e.v.

4762 DE DIRECTEUR.

N.V. Algemeene Industriëele Mijnbouw- en Exploitatie-Mij.

MEDEDEELING.

Op de BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING van 29 Januari werd het Bestuur gemachtigd om op een door het Bestuur nader te bepalen tijdstip een bedrag van f 100.000.— nominaal aan in portefeuille zijnde aandeelen te Amsterdam beschikbaar te stellen voor het publiek.

Voorts zal met ingang van een nader bekend te stellen datum de gelegenheid worden geopend om op vertoon van bewijzen van aandeel Nos. 1 tot en met 750 een nieuw stel dividend-bewijzen te ontvangen, voorzien van cps. 13 e.v. dan wel tegen betaling van f 5.— per aandeel deze in te wisselen tegen vijf onderaandeelen ad f 200.— nominaal.

4763 DE DIRECTEUR.

B. DANSEN-SMILDE
KONINGSPLEIN NOORD 9. Telf. Wl. 1275

MODES.

Bericht de ontvangst van chique voorjaarshoeden, nieuwste modellen.

Atelier voor japonnen, mantels, ook voor Europa.

BRUIDSTOILETTEN.

102v

Bij den Provincialen Waterstaat van Oost-Java bestaat gelegenheid tot plaatsing van eenige

ADSPIRANT-OPZICHTERS.

Eisch van aanstelling:
het bezit van het voor de te bekleeden betrekking geëigende eind-diploma K.W.S. of een gelijkwaardig diploma.

Bezoldiging volgens schaal B 12 kolom I der B.B.L. 1925/28.

Volwaardige voorpraktijk kan eventueel tot ten hoogste negen jaar worden medegeteld.

Verzoekschriften op gezegeld papier van f 1.50, vergezeld van getuigschriften en een volledigen staat van dienst, in te dienen vóór 5 Maart a.s. bij het Hoofd van den Provincialen Waterstaat van Oost-Java te Soerabaia.

4765

De Volkscredietbank Tasikmalaja
te Tasikmalaja.

roept sollicitanten op voor de betrekking van

ADJUNCT-ADMINISTRATEUR

bij voorkeur een persoon, die reeds als zoodanig werkzaam is geweest.

Aanvangssalaris f 300.— à f 400.— per maand.

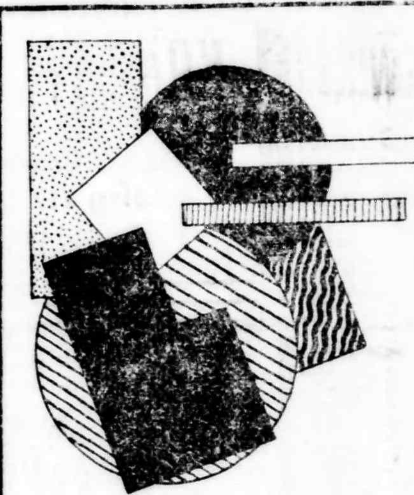
Eindsalaris f 500.— per maand. Verhoogingen nader vast te stellen. Huishuur f 30.— per maand.

Deelname aan uitkeeringsfonds en garantiefonds verplichtend (max. 15% salaris per maand).

Vereischten: Kennis boekhouden. Minstens einddiploma Mulo. Sterk gestel.

Sollicitaties te richten tot den Administrateur met opgave van genoten opleiding, leeftijd, tegenwoordige betrekking en copie certificaten. Kennis van Soendaneesch strekt tot aanbeveling.

4755

KLEUREN BETEEKENEN LEVEN

Wist U, dat rood licht hoofdpijn geneest? En dat blauw licht kalmeert?

Wist U dat vele menschen muziek als kleuren zien?

U heeft Uw lievelingskleur . . . . . . en het is wonderlijk, dat dames en heeren wat kleuren betreft een zeer verschillende keuze hebben.

TOCH MAAKTE TOOTAL IN TOBRALCO UW LIEVELINGSKLEUR

Er is een Tobralco-kleur en een Tobralco-dessin, dat Uw persoonlijke keuze verwezenlijkt, zonder een graad verschil.

Een pyama — zoowel voor dames als heeren — in Tobralco beantwoordt niet alleen voor 100 procent aan Uw persoonlijke kleurpreferentie, doch brengt U bovendien dat zeldzame gevoel van gemak en tevredenheid, dat door Uw kleeding zoo sterk wordt beinvloedt.

Zoekt bij Uwen leverancier die kleur uit, welke U het meest bevredigt. En ge zult merken, dat de stof ideaal is.

„A TOOTAL PRODUCT"

Importeurs: G. HOPPENSTEDT Batavia, Semarang, Soerabaja, Padang, Medan.

4747

PLANTEN- EN DIERENTUIN.

ZATERDAG den 22sten FEBRUARI 1930
des VOOR- en NA-AVONDS leuke spannende

Bioscoop-Programma's.

des VOORAVONDS aanvang kwart voor zeven einde ± half negen ure:

„DE VERBORGEN SCHAT"
(STEPPING FAST)

een vijfdeelige WILLIAM FOX FILM met den zoo geliefden COWBOY-acteur **TOM MIX**, vooraf een TWEE-deelige leuke COMEDY-film.

Des NA-AVONDS aanvang HALF TIEN ure: een allerleukst lachprogramma:

„SAMMY ZIT IN DE RATS"
(PLASTERED IN PARIS)

in de hoofdrollen de alombekende komiek **SAMMY COHEN** de dolle avonturen van twee ex-soldaten in Parijs en in een harem in Algiers.

Wie eens hartelijk lachen wil, ga Zaterdagavond naar den TUIN. Deze film wordt voorafgegaan door een FOX NEWS en een 2-deelige COMEDY.

ENTRÉE: TUINLEDEN op vertoon van **FEBRUARIKAARTEN** voor- en na-avond **VRIJ.**

NIET-LEDEN: Vooravond f 1,20 en f 0,60 (kinderen) NA-AVOND f 1.80.

KOMENDE ATTRACTIES: WOENSDAG a.s. den 26sten Februari eerste optreden van Signor A. MARIANI's **„ITALIAN ART THEATRE"** (Opera — VARIÉTÉ en de geheel nieuw georganiseerde en gecostumeerde SANTORO'S MARIONETTEN). De entrée-prijzen zijn vastgesteld op f 0,90 voor TUINLEDEN en f 1,80 voor NIET-TUINLEDEN alles inclusief de stedelijke belasting. PLAATSBESPREKING DINSDAG 25 dezer des namiddags 6 uur, volgens loting.

ZATERDAG den 1sten Maart bioscoop voor- en na-avond; entrées als gewoonlijk.

ZONDAG den 2den Maart zal het **HENRI BURGER ENSEMBLE** een voorstelling geven van de oorspronkelijke klucht in 3 bedrijven **„SCHOONPAPA & CO"**. Het stuk speelt te Weltevreden, het laatste bedrijf ter gelegenheid van een Bal Masqué in den Dierentuin. ENTRÉE: TUINLEDEN f 0,60; NIETLEDEN f 1,20, alles inclusief de Gem. Belasting. PLAATSBESPREKING: Zondagmorgen 2 Maart om 10 uur v.m. volgens loting.

4779 **HET BESTUUR.**

GEPANTSERDE HUTKOFFERS
met gesloten bak, stoothoeken, enz.,
PRIMA HOLLANDSCH FABRIKAAT.
85 × 46 × 33 centimeter f 25.—
90 × 51 × 39 „ „ 30.—

ECHT VULCAN FIBRE HANDKOFFERS
lengte **60, 65, 70** en **75** centimeter.
Prijzen resp. **f 10.75, f 11.50, f 12.75, f 14.50.**

VUILLINNENZAKKEN
met koperen slot en beugel. Waterproof **f 6.50** en **f 8.50**

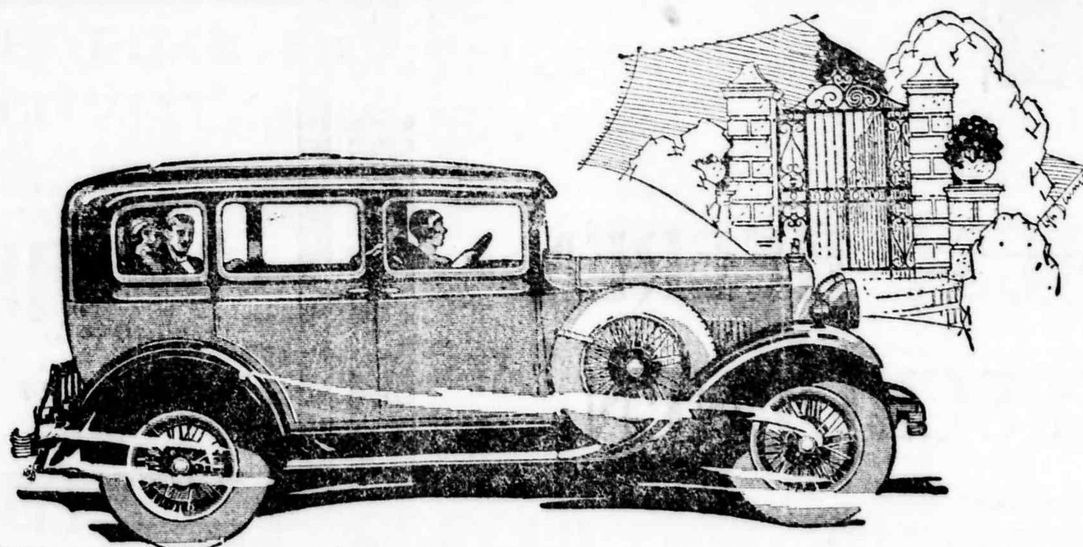
DEKSTOELEN
Naether fabrikaat, opklapbaar met armleunen . . . **f 8.25**

INDISCH VERZENDHUIS
Gebr. CRAMER.
POSTWEG NOORD 13 — TEL. 2736 WELTEVREDEN.
4773

Laat U niet ontmoedigen

schreef dezer dagen een zakenblad. Met een goede dosis optimisme biedt Ge aan alle moeilijkheden het hoofd. En wij zouden er aan toevoegen: Leest geregeld onze Magneetjes-rubriek. Dat helpt U zeker, als Gij in de put zit. De Magneetjes zijn kleine, oolijke boodschappers, die niets liever willen dan de menschen, die in zorgen zitten, te helpen.

Morgen zijn ze er weer!

Morris Isis Six Saloon.

De **eenige** Europeesche Automobiel met **klimkracht, gelijkwaardig** aan die van Amerikaansche wagens.

Elke demonstratie zal U dat bewijzen.

Modellen 1930 uit voorraad leverbaar.

Importeurs:

N.V. AUTOMOBIEL- en MOTORHANDEL „DE MAGNEET"
Noordwijk 10. Weltevreden.

AGENTEN te Bandoeng, Cheribon en Djocja.

4748

DECA-PARK.

HEDEN EN MORGEN VOOR HET LAATST:

ADOLPH MENJOU

IN DE ZEER GEESTIGE PARAMOUNT-PRODUCTIE

„ZIJN PARTICULIER LEVEN"

GEESTIG PIKANT ELEGANT

BERSHADSKY ORKEST

Entrée f 2.— of 3 Coupons. Aanvang 7 u. en 9.45.

OP HET TERRAS

van vijf tot zeven uur

Reynado Garcia and His Stompers.

In verband met de nieuwe film van a s. Zondag, getiteld:

DE OPLICHTSTER

Engelsche titel: COME ACROSS, schrijven wij een prijsvraag uit. Zie de advertentie van morgen.

Uitvoerige bijzonderheden in het jongste nummer van FILMNIEUWS

4776

PRIOK-BAR

Grooteweg 22, Tel. Priok 200

Tandjong-Priok

Koele dranken — Elken avond Muziek

SINDS 1 DECEMBER onder nieuw beheer.

153v

Beleefd aanbevelend

DE BEHEERDER.

WILLARD AUTO-ACCU'S.

Akiz.

TEL: 1911

GEBRS. HILVERDINK AUTO-VERHUURDERIJ.

19v

ROTTING MAKERIJ

FEN TONG & Co.

Postweg Noord 55 — Weltevreden.

Levert uitstekende rottan meubels etc.

tegen scherp concurreerende prijzen.

110v

Telefoon 770 Batavia

EET MEER BROOD

Electrische & Machinale Broodbereiding

GOUW HWAT KING

Molenvliet Oost 84, Weltevreden.

HOTEL PENSION ORIENT

MOLENVLIET OOST No. 5 tegenover HOTEL DES INDES

IN HET CENTRUM VAN WELTEVREDEN.
HET HOTEL VOOR DOORTREKKENDEN.

Kamers met eigen gemakken. Alle kamers voorzien van vaste waschtafels. Autogarages. Dagkamers vanaf f 6.— per dag. Wederom bonboekjes verkrijgbaar. Mandoers aan trein en boot

98v De Eigenaar: G. J. J. MASTWIJK.

NEW MONICO

CABARET—
DANCING—
RESTAURANT.

MARIANO
SALNIKOFF
RODI ROETERS

„DE ONTVANGSALON VAN BATAVIA"

IEDEREN DAG SPECIAAL LUNCH-MENU à F 2.—

's AVONDS DRIE VERSCHILLENDE PLATS DU SOIR.

MORGEN, ZATERDAG, RESERVEEREN WIJ WEDEROM UWE PLAATSEN TOT HALF TIEN!!

4782

BATAVIA-SINGAPORE in 7 uur.

K N I L M

Extravlucht volgens dienstregeling op:

Dinsdag 25 Februari heen.
Woensdag 26 Februari terug.

Aanvang wekelijksche dienst 4 Maart 1930.

Dienstregeling.

Dinsdag		Woensdag
7.00	V. Batavia A.	13.50
10.30	A. Palembang V.	10.50
11.00	V. Palembang A.	10.20
14.10	A. Singapore V.	7.00

(alles in plaatselijken tijd).

Passageprijs Batavia-Singapore f 185.--

4784

CAPITOL THEATER

Weltevreden's Theatre de Luxe

offreert

ANASTASIA.

(De Levensroman der Jongste Dochter van den Tsar)
met LEE PARRY en HANS STUWE

Voorafgegaan door het allernieuwste „Orion Nieuws" & „Lied der Barkenschlepper an der Wolga"
uitgevoerd door Aug. Hoedemakers' Capitol Orkest.

Aanvang 7 u. en 9.45. **Entrée f 2.40 en f 1.80**

OP KOMST: GRETA GARBO in THE MYSTERIOUS LADY (De Spionne).

Menu: Gekookte Kakap à la Morny f 2.—
Gevulde Kalfsborst met Appelmoes „ 2.—

4771

Magneetjes Trekken!

KRAMAT THEATER

Onder dezelfde goede leiding als CAPITOL

offreert 21, 22 en 23 Februari

De Oerkomische SAMMY COHEN in

„HOMESICK"

Een Dolle William Fox Comedie.
Wilt gij werkelijk eens lachen?

Zie: SAMMY COHEN in **„HOMESICK"**.

Aanvang 7 u. en 9.45 4772 Aanvang 7 u. en 9.45

HOLEPROOF KOUSEN

EN

HOLEPROOF SOKKEN

Het beste en eleganste, dat Amerika op dit gebied levert.

BALLY DAMES-, HEEREN- en KINDERSCHOENEN

Alle maten.

NIEUWSTE MODELLEN.

ONDERLINGE HULP.

4767

UNIVERSAL-THEATRE

Heden- en volgende avonden een Paramount Super Productie:

„SPUITGAST, RED MIJN DOCHTER"

(FIREMAN, SAVE MY CHILD)

Een opeenvolging van LACHSALVO'S. Een PARODIE op de BRANDWEER.

Met in de Hoofdrollen: **WALLACE BEERY** en **RAYMOND HATTON.**

Wij garandeeren U een hoogst gezelligen Avond. Vergeet Uwe zorgen en komt allen van deze oerdolle KLUCHT genieten.

KINDEREN tot den leeftijd van 10 JAAR, mits begeleid door hunne Ouders, betalen F 0.40 op alle rangen.

VOORAF EEN WERELDNIEUWS en een 2-deelige COMEDIE. 4777

GLOBE-BIOSCOPE (Passar Baroe)

Heden- en volgende avonden: **Aanvang 7 en 9 uur 45.**

METRO-GOLDWYN-MAYER SUPER-PRODUCTIE:

„BIG CITY" met LON CHANEY en CONRAD NAGEL.

In Holland vertoond onder den titel van „HET NACHTLEVEN VAN NEW-YORK"

De onderwereld van New-York — duister en berucht als geen ter wereld — benauwend angstig — en **LON CHANEY,** als de aanvoerder van een misdadigersbende!

Verblindend licht en donkere mysterieuse schaduwen, hoe nauw verbonden ook, zijn niet alleen de uiterlijke kenmerken der wereldstad met haar zenuwsloopend tempo!

Muzikale Illustratie door ons ARTINI ORKEST.

Als EXTRA: Suite L'Orlesienne
Menuet — Farandole —
G. Bizet.

4768

Heden- en volg. avonden, VRIJDAG, ZATERDAG en ZONDAG

REGINALD DENNY

in zijn nieuwste, geestige, sprankelende en vlotte comedie:

„TROUWEN IS GEEN GRAPJE"

(Embarrassing Moments).

Hij wordt bijgestaan door: MERNA KENNEDY — OTIS HARLAN — WILLIAM AUSTIN.

Een Reginald Denny klucht
Jaagt alle zorgen op de vlucht,
Maakt alle gezichten blij
En zet ook Uwe muizenissen op zij!

4778

Verwacht: „DE BRUILOFTSMARSCH" met Erich von Stroheim.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

TWEEDE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*)

	20 Febr.
H.V.A.	577
Kol. Bank	221
N.I. Handelsbank	157
Certif. N. H. Mij.	175
„ N. I. Escompto Mij.	89
Kon. Olie	376
6% Indië 1922	102 1/8
Ned. Scheepv. Unie	184
Lindeteves	147
K. P. M.	224
Deli Spoorweg Mij.	203
Java China Japan Lijn	101

Slotkoersen (*Aneta*).

	19 Febr.	20 Febr.
Javasche Bank	—	313
Amsterdamsche Bank	—	191
Twentsche Bank	—	—
Incasso Bank	124	—
N.I. Escompto Mij. cert.	88	88
Certif. N.H.M.	174	175
Handelsbank	156	156
Koloniale Bank	220	220
Scheepvaart Unie	184	183
Kon. Paketv. Mij.	224	223
Java China Japan Lijn	100	100
Holl. Amerika Lijn	—	33
Kon. Stoomboot Mij.	—	—
N.I. Spoorweg Mij.	207	207
Delispoor	200	—
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	144	145
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	—	149
Gas Mij.	—	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	233
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	—	—
Internatio	263	262
Lindeteves	147	146
Maintz en Co.	142	—
Philips	473	460
Margarine Unie	340	—
v. Berckels Patent	—	169
A. K. U.	—	—
Hollandsche kunstzijde	87	—
Koninklijke Olie	385	375
Tarakan	—	365
Alg. Exploratie Mij.	183	—
Handelsverg. „Amsterd."	580	577
Cultuur Mij. „Vorstenl."	154	153
Suiker Cultuur	—	237
Suiker Unie	260	—
Poerworedjo	66	67
Java Cultuur Mij.	—	412
Amsterdam Rubber	187	182
Soerowinangoen	—	185
Basilam	85	—
Sumatra Rubber	—	143
Bandar Rubber	—	—
Deli Batavia Rubber	127	—
Kedeng Lemboe	—	220
Malabar	—	369
Gedeh	—	—
Deli Maatschappij	—	380
Senembah	—	—
Deli Bat. Tabak Mij.	420	—
Cultuur Mij. de Oostkust	—	104
Simau	—	625
Redjang	120	123
Billiton B	—	—
Singkep Tin A	200	—
Boeton	—	178

*

Rubbers onveranderd met flinken omzet. Suikers en Scheepvaarten stil. Olies flauw op toename voorraad. Philips en Margarine-Unie op slot teruglopend. Stemming weifelend.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 20 Febr.

Certif. N. H. M.		173
Handelsbank		159
Escompto certif.		89
Cult. Mij. Vorstenlanden	152 3/4	152
N.-I. Spoor	206	205 3/4
Sem. Cher. Tr.		145 1/2
Holl. Siam		54 3/4
Aimem		310
Sumatra Rubber		146

Afgedane Fondsen op 21 Febr.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
Escompto cert.	88 3/4	89 1/4	—	—
Lindeteves	146	146 1/2	—	—
Japanlijn	101 1/4	101 1/2	—	—
K. P. M.	222 1/2	222 1/2	—	—
N.I. Spoor	204 1/2	204 1/2	204 1/2	204 1/2
Holl.-Siam	50	50 1/2	—	—
Kon. Olie	376	376 3/4	375	376 1/2
5% Oblig. Ind. L. '17	100 1/4	100 1/4	—	—
6% „ Doll. L. '22 A	101 1/2	101 3/4	—	—
6% „ Doll. L. '22 B/C	101 3/4	101 3/4	—	—
4 1/2% „ Ind. L. '26 A/B	96 1/2	96 3/4	96 1/2	96 3/4
Amst. Rubber	180	180	—	—
6% Oblig. Doll. L. '22 A 500	—	—	102	102
Gedeh Mij.	175	175	—	—

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 21 Febr. '30.

	Vraag	aanbod
Javasche Bank	—	315
Cert. N. H. M.	170	175
Handelsbank	156	—
Kol. Bank	218	222
A'dam Bank	190	194
Escompto aand.	87 1/2	89
H.V.A.	565	585
Cult. Mij. Vorstenl.	151	153
Internatio	263	267
Bandoeng Kinine gew.	300	—
Bandoeng Kinine pref.	144	—
Unie	180	184
Rott. Lloyd	—	180
Sem. Cheribon Tr.	144	147
Sem. Joana Tram	150	154
Poerworedjo	64	66 1/2
Simau	625	635
Redjang Lebong	116 1/2	123
Aimem	300	320
Expl. Mij. Ned. Indë	225	235
Tarakan	363	—
Cities Service Coy.	32	33 doll.
Solo Electr. Mij.	350	—
Banjoemas Electr. Mij.	—	140
Sum. Electr. Mij.	—	115
Bali en Lombok Elec. Mij.	110	—
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100 1/4	—
5% „ „ '16	100 1/4	—
5% „ Ind. L. '23 A	100 1/4	101
„ „ „ à 500	100 1/2	—
4 1/2% „ Ind. L. '26 à 500	97	—
4 1/2% „ id. '29	96 1/2	96 3/4
5% „ Gem. Mr. Corn. '17	98 1/2	100
5% „ Gem. Cred. Bank	—	98
6% Pdbr. Java Hyp. Bank	—	103 1/2
6% Oblig. Hotel des Indes	—	101
Sem. St. Pr. Veer	—	203
Stroohoedenveem	112 1/2	—
Vergde Pr. Veren	—	130
Java Veem	—	179
Batavia Veem	75	—
Fuchs en Rens	—	160
Preanger Hotel	101 1/2	—
Maintz en Co.	140	—
Visser en Co.	59	80
Basilam	80	—
Goen. Hedjo	145	162 1/2
Malabar	355	365
Michiels Arnold.	250	255
Moeara Laboe gew.	—	102 1/2
Moeara Laboe pref.	90	110
Oeloehmanah gew.	15	25
id. pref.	100	—
Perbawatie	195	—
Sum. Rubber	130	150
Tjilentab	—	375

*

De markt was lusteloos en vrijwel zonder zaken. Mijnbouw opnieuw flauw. Holland-Siam tot 50 afgedaan bleef 5 punten lager aangeboden. Kon. Olie gevoelig lager op flauwe New-Yorksche tendens. Nabeurs werd nog tot 376 afgegeven. Ook rubbers verloren bijna hun geheelen koerswinst van gisteren. Amsterdam-Rubber werd tot 180 afgegeven. In Exploraties niets te doen. Er lag aanbod tot 181 op de markt zonder vraag.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

De Amsterdamsche Wisselkoersen werden heden niet ontvangen.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T. T. A'dam	100 1/4	100 1/4	100 1/4
Zicht A'dam	100	100	100
2 m/d A'dam	99 3/4	—	—
3 m/d A'dam	99 3/8	—	—
4 m/d A'dam.	99 1/8	—	—
6 m/d A'dam	98 5/8	—	—
T. T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	12.12 1/2	12.12 1/2	12.12 1/2
30 d/z Londen	12.08 3/8	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T. T. Australië	11.90	11.90	11.87 1/2
Zicht Australië	11.87 1/2	11.87 1/2	11.85
T. T. Amerika	2.50	2.49 3/4	2.50
Zicht Amerika	2.49 1/2	2.49 1/4	2.49 1/2
T. T. Frankrijk	10 1/8	10 1/8	10 1/8
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	59 7/8	59 7/8	59 7/8
Zicht Duitschl.	59 3/4	59 3/4	59 3/4
Zicht Zwitserl.	48 1/2	48 3/8	48 1/2
Zicht Italië	13 3/8	13 3/8	13 3/8
Zicht Stockholm	67 1/4	67	67 1/4
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67 1/8	67	67
T. T. Calcutta	91	—	—
T. T. Bombay	91	—	—
T. T. Madras	91	—	—
T. T. Colombo	91 1/8	—	—
T. T. Rangoon	91 1/8	—	—
T. T. Japan	1.23 1/2	1.23 1/2	1.23 1/2
Zicht Japan	1.23 1/4	1.23 1/4	1.23 1/4
Zicht Manilla	1.25	1.24 1/2	1.24 3/4
T. T. Hongkong	96	97	95 1/2
T. T. Shanghai	1.23	1.22 1/2	1.20 1/2
T. T. Amoy	91	—	88
T. T. Singapore	1.40 5/8	1.40 5/8	1.40 5/8
T. T. Br.-Indië	—	91	90 7/8

Batavia, 21 Febr. '30.

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 20 Febr. '30 12.30 u. n. m. tot 21 Febr. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan gisteren	gedaan heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per 1/2 K.G.) Java-Std.-Sheets Febr.	—	—	42	42 1/2
Java-Std.-Crepe Febr.	—	—	42 1/2	43
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr.	—	—	47	47 3/8
Febr./Maart	—	—	47	47 3/8
Zwarte Lampong Peper.- (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr./Maart	—	—	119 7/8	121 1/2
Maart/April	—	—	119 3/8	121 1/2
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat. Febr./Maart	—	—	157 1/8	160 1/4
Maart/April	—	—	157 1/8	160 1/4

„Pasir Karet."

'S-GRAVENHAGE, 20 Febr. (*Aneta*). De N.V. Cultuur Maatschappij Pasir Karet stelt voor het kapitaal tot één millioen gulden te verhoogen.

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,42 vraag, f 0,42 1/2 aanb.

Palembang Robusta Mrt./Apr. f 29 nom.

Citronella-olie ready A f 2,65 vraag.

Peper-Lampongs Mrt./Mei f 75 vraag, f 77 aanbod.

Peper-Muntok Febr./Mrt. f 98 1/2 vraag, f 100 aanbod.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 21 Febr. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 10 5/8 vraag, f 10 3/4 aanb. Febr. idem Maart idem April f 10 3/4 vraag, f 10 7/8 aanb.

Hoofdsuiker ready f 10 5/8 vraag, f 10 3/4 aanbod. Markt zeer lusteloos.

Rubbersheets f 42 1/4 k. Markt kalm. Koffie onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	20 Febr. 10 u. v.m.	21 Febr. 10 u. v.m.
Sheets spot	27 1/4	26 1/2
Crêpe spot	27 1/2	26 1/2
Sheets Mrt.	27 3/4	27
„ Apr./Juni	29 1/4	28 1/4
„ Juli/Sept.	30 1/4	29 1/2
Medium blankets Febr./Mrt.	24 1/4	23 1/4
Remilled native rolled bark Febr./Mrt.	16 1/4	15 1/4

Heden opende de markt prijshoudend.

Londen.

		19 Febr. open. not.	19 Febr. slot not.	20 Febr. open. not.	20 Febr. slot not.
Sheet spot	koop.	8 3/16	8 1/4	8 7/16	8 3/16
	verk.	—	8 5/16	—	8 1/4
„ Mrt.	koop.	—	8 1/4	—	8 3/16
	verk.	—	8 3/8	—	8 1/4
„ Apr./Juni	koop.	—	8 1/2	—	8 7/16
	verk.	—	8 9/16	—	8 1/2
Crêpe spot	koop.	—	8 1/8	—	8 1/16
	verk.	—	8 1/2	—	8 3/16

De markt opende kalm en sloot, na onregelmatigheid, meer prijshoudend met sympathie voor New York. Matige zaken.

New-York.

		19 Febr. 4 u. n.m.	20 Febr. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	16 3/4	16 3/8
Sheet spot	koop.	16 3/8	16
	verk.	16 5/8	16 1/4
„ Mrt.	koop.	16 3/8	16
„ Apr./Juni	koop.	16 3/4	16 1/2
	verk.	17	16 3/4

Markt kalm en prijshoudend.

Slotnoteeringen.

		19 Febr.	20 Febr.
Sheet spot	koop.	16 1/4	15 7/8
	verk.	16 1/2	16 1/8
Apr./Juni	koop.	16 5/8	16 1/2
	verk.	16 7/8	16 3/4

Slot lusteloos.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	19 Febr.	20 Febr.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	12 1/2 nom.	12 3/4 nom.
Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei	17 1/4 ged.	17 1/2 ged.
Zwarte Lampong cif. Londen Mrt./Mei	13 3/8 verk.	13 1/2 nom. en verk.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	19 Febr.	20 Febr.
Verkocht	150 tons	—
Prijs (per picol)	89 7/8 doll.	—

Londen.

Slottransacties in den namiddag:

	20 Febr.
Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	178 pd.st.

New-York.

19 Febr.	20 Febr.
38 7/8 doll.	39 doll.

Markt prijshoudend.

Copra.

Londen.

20 Febr.

Febr./Mrt. 22 pd.st. 1 sh. 3 d. nom.

De Amsterdamsche Theeveiling.

AMSTERDAM, 20 Febr. (*Aneta*). Op de theeveiling werden aangeboden 14.782 kisten Java-thee en 3101 kisten Sumatra-thee.

Slechts weinig kisten werden opgehouden.

De stemming was aanvankelijk vast, daarna onregelmatig.

De gruis-thee ging één tot twee centen boven de taxatie. De blad-thee ging over het geheel beneden den taxatie-prijs.

Uitbreiding Effectenbeurs.

Naar onze beursmedewerker meldt zullen op de eerstvolgende vergadering van de Handelsvereeniging Batavia voorstellen van de Vereeniging van Effectenhandelaren aan de orde komen om een twintigtal niet Indische fondsen, die op de Amsterdamsche beurs worden verhandeld ook hier te noteeren onder zekere beperkingen, zooals dat reeds op de Soerabajasche beurs gebruikelijk is.

De Rubber-situatie.

De Vergadering in Amsterdam.

AMSTERDAM, 20 Febr. (*Aneta*). Wij vernemen dat Maxwell van de Rubber Growers Association, oud gouverneur van de Straits, de Amsterdamsche rubber-vergadering bijwoonde.

Hij gaf een uitvoerige uiteenzetting van de inlandsche rubbertoestanden in de Maleische Staten. Maxwell deelde mede dat de Rubbergrowers Association 24 Februari te Londen de resultaten van de Amsterdamsche conferentie zal overwegen.

Van bevoegde zijde in de rubberkringen wordt de Engelsch-Nederlandsche overeenstemming geprezen. De beurs heeft reeds op deze overeenstemming gereageerd. Men beschouwt deze overeenstemming als een stap naar overleg met de consumenten.

AMSTERDAM, 20 Febr. (*Aneta-Reuter*). De *Telegraaf* zet uiteen dat het besluit dat op de vergadering te Amsterdam is genomen, op de algemeene vergadering van de Rubbergrowers Association, welke 5 Maart wordt gehouden, geratificeerd moet worden. Het blad acht het besluit een directe stap in de goede richting en schat dat de uitwerking zal wezen dat de productie met 58.000 ton verminderd zal worden.

Het *Handelsblad* daarentegen schat de beperking der productie op 28.000 ton.

'S-GRAVENHAGE, 20 Febr. (*Aneta*.) De heer Marinus vertrekt den 7den Maart uit Genua naar Nederlandsch-Indië als afgevaardigde van de vereenigde rubberproducenten met de opdracht om te trachten de Inlandsche rubberplanters tot het plan, om de tap gedurende de maand Mei stop te zetten, over te halen door middel van georganiseerde medewerking van het bestuur.

*

Wat dit laatste telegram aangaat, deelde de Directeur B.B. de heer Muhlenfeld ons op onze desbetreffende vraag mede nog niets van de komst van den heer Marinus te hebben vernomen. De directeur stond eenigszins sceptisch tegenover zijn opdracht. In tal van streken leeft de Inheemsche bevolking uitsluitend en alleen van de rubber en zal zij dus voor stopzetten van de tap niets voelen.

En alleen van een overhalen tot vrijwillig meedoen aan de restrictie zou eventueel sprake kunnen zijn. Dwang kan in deze nimmer op de bevolking worden uitgeoefend.

Naar onze meening zou men wat de Inlandsche cultures betreft slechts op den langen duur iets kunnen bereiken, dat in de richting van minder productie gaat. Men zou de uitbreiding van den aanplant kunnen beperken door haar van het verleenen van vergunningen afhankelijk te stellen. Dan zullen de Inlandsche cultures gedwongen worden hun boomen voorzichtiger te tappen dan zij thans doen en zij zullen hun productie dus kleiner zien worden. Handhaven zij hun tegenwoordige tapmethode, die een betrekkelijk spoedige sterfte van de boomen tengevolge heeft, dan zal door die sterfte hun productie evenzeer verminderen.

Wij kunnen hieraan toevoegen, dat de te Batavia op den voorgrond tredende figuren in de rubbercultures in het algemeen zéér sceptisch staan tegenover de mogelijkheid van uitvoering van het nieuwe schema. Naar verluidt zijn eenige der allergrootste Europeesche maatschappijen volstrekt gekant tegen het plan, hetgeen uit den aard der zaak de kansen al dadelijk vermindert. Men wijst bovendien op de groote moeilijkheid van contrôle en de voor de hand liggende mogelijkheden van ontduiking der overeenkomst, bijvoorbeeld bij andermaandsche tap.

Tenslotte gelooft men niet dat zelfs de beste uitvoering van het plan — gesteld dat die te verwezenlijken ware — ertoe zou leiden gezonder verhoudingen te scheppen. De situatie op de rubbermarkt zou er, mede in verband met de inkooptrust, hoogstens zeer tijdelijk door kunnen verbeteren. Op de beurs realiseert men dat ook reeds, gezien het inzakken der koersen op de Bataviasche beurs van heden.

Koffieproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem*).

(in quintalen) (100 K.G.)	Prod. over Januari '30	Prod. Januari '30	Prod. Januari '29
Liki	274,84	274,84	419,98
Aengsono	—	—	—
Gogoniti	—	—	—
Goen. Ringgit	—	—	2,46
Gondang	8,65	8,65	—
Koelon Bamb.	—	—	6,79
Kertowono	19,92	19,92	27,79
Madoe Ardjo	15,47	15,47	8,4
Ngrangkah Pawon	—	—	—
Radja Poetri	0,54	0,54	3,09
Soember	—	—	—
Soember Sarie	80,90	80,90	47,11
Sidomoekti	7,30	7,30	—
Iboe Radja	14,49	14,49	—

Helfferich over de Rubber.

In het thans hier te lande aangekomen nummer van *Wirtschaftsdienst* heeft de heer E. Helfferich te Hamburg, de bekende oud-directeur van het Straits-Sunda-Syndicaat, een uiteenzetting gegeven van het rubbervraagstuk en daarbij vooral de aandacht gewijd aan de inheemsche rubberproductie in ons Indië. Destijds werd ons dit reeds zeer in het kort geseind; het was toen niet geheel duidelijk op welke wijze de heer Helfferich de „restrictie" der inlandsche productie poogde te bereiken. Thans is dit punt volkomen duidelijk. Wij laten hier een samenvatting van het artikel volgen.

De heer Helfferich geeft allereerst een overzicht der statistische positie van het artikel, welke zooals bekend, een betrekkelijk gering productieoverschot aanwijst. Het schijnt dus gemakkelijk het evenwicht te herstellen, maar wat theoretisch eenvoudig schijnt, is in de practijk vaak een kunststuk. Wel is het Z.O. Aziatische productiegebied een geographische en economische eenheid, maar daar binnen bestaan uiteenloopende belangen, verschillen in de structuur en boven alles ontbreekt een uniforme organisatie.

De huidige positie is statistisch gunstiger dan in 1922, maar aan den anderen kant wordt ze sterk bemoeilijkt door de veranderde omstandigheden voor de Zuid-Oost-Aziatische productie door den groei van de bevolkingsrubbercultuur in Indië. De Europeesche rubbercultuur is grootbedrijf, en statistisch gemakkelijk te controleeren, de inheemsche cultuur is daarentegen kleinbedrijf en niet te controleeren. Op de eerste is een restrictieplan toe te passen zonder moeilijkheden, bij de laatste ontbreken daarvoor de middelen tot handhaving. De Europeesche planter drijft de cultuur, de bevolking echter roofbouw.

In Ned.-Indië staan tegenover 525.646 ha (eind 1928) Europeesche rubberondernemingen ca. 400.000 ha bevolkingsrubbertuinen. In 1928 was ca. 66 pct. van de eerste in productie, van de laatste nog maar ca 25 pct. De productie van bevolkingsrubber (droge rubber) bedroeg in:

1921	6 000 ton
1922	20 000 „
1923	40 000 „
1924	56 000 „
1925	85 000 „
1926	79 500 „
1927	94 000 „
1928	82 500 „

De potentieele productie wordt voor de volgende jaren geschat op: 108 500 ton in 1929, 138 500 ton in 1930, 189 000 ton in 1931, 247 000 ton in 1932 en 314 000 ton in 1933.

Toch is het de vraag, zoo vervolgt de heer Helfferich, of die zeer hoog geschatte potentieele productie bereikt zal worden, daar de bevolkingscultuur te kampen heeft met gebrek aan arbeidskrachten en transportmoeilijkheden en ten slotte ook den terugslag van den roofbouw zal gevoelen. Aan den anderen kant is het duidelijk, dat een tot de Europeesche ondernemingen beperkte restrictie en daardoor verkregen prijsstijging zal werken in de richting van een toeneming der bevolkingsrubber.

Een uniforme maatregel voor de Europeesche en de inheemsche cultuur is niet mogelijk. Men moet daarom een parallel-maatregel nemen, waardoor zoowel de Europeesche als de inheemsche cultuur gebonden zou zijn. Bij de eerste is een regeling als onder het Stenenson-scheme mogelijk. Er is, aldus de heer Helfferich, echter nog een betere methode mogelijk. Op de bevolkingsrubber kan men slechts invloed krijgen door heffing van uitvoerrechten. De hoogte van het uitvoerrecht zou in een bepaalde verhouding moeten staan tot het restrictiepercentage van de Europeesche cultuur.

Het uitvoerrecht zou, al naar zijn hoogte, min of meer remmend op de bevolkingsrubberproductie werken en in ieder geval een correctie vormen, welke, gelet op den afstand van de volle capaciteit, door de Europeesche planters, billijk schijt. Natuurlijk zou het iederen inboorling, die controleerbare voorraden bezit, vrij staan om tot de regeling geldende voor de Europeesche cultuur, toe te treden. Deze regeling zou het geheele Zuid-Oost-Aziatische productiegebied moeten omvatten en vereischt natuurlijk de samenwerking van de betrokken regeeringen. De Britsche regeering heeft reeds bij vroegere gelegenheden getoond, dat ze een dergelijk samengaan voor mogelijk houdt.

De tegenstanders van een productie- en prijsregeling wijzen er in de eerste plaats op, dat men geen heil moet zoeken in een productie- en prijsregeling, maar in de vermeerdering van het verbruik en dat juist lage prijzen dit stimuleeren. Wat het eerste betreft, zoo sluit het een het ander niet uit, maar wat de prijzen aangaat, heeft een grootere productie bij verliesgevende prijzen niet veel zin. Zoowel voor consumenten als voor producenten is een verstandige prijspolitiek noodig.

Verder geldt als argument tegen een productie-regeling, dat over enkele jaren de voornamelijk in Ned. Indië gekweekte edel-hevea's in productie komen, welke het dubbele en meer produceeren dan de gewone, waardoor de kostprijs zal dalen.

De met edelhevea's beplante oppervlakte is echter nog zoo klein, dat men dit gerust als van later zorg kan beschouwen. Ook het argument van een sterke uitbreiding der cultuur bij prijsstijging gaat niet op.

De psychologische werking van een restrictie is juist in de omgekeerde richting. Terwijl in Ned.-Indië het areaal van 1922 tot 1928 met 41% werd uitgebreid, bedroeg dat in Malakka onder de Stevenson restrictie slechts 15%. Ook concurrentie van andere landen vreest de heer Helfferich niet.

De rubbercultuur is niet toevallig in Zuid-Oost-Azië ontstaan. Bodem, klimaat, verbindingswegen en vooral de overvloedige, ter zake kundige en goedkoope arbeidskracht garandeeren de positie der Zuid-Oost-Aziatische rubbercultuur gedurende afzienbaren tijd. Een prijsstijging van enkele pennies zal deze positie niet aantasten, evenmin als de geregenereerde rubber, welker productie toch afhankelijk is van het uitgangsproduct.

Een verkoopoorganisatie zal de rubberpositie niet verbeteren. Zelfs als één coöperatieve organisatie mogelijk was, dan zou deze toch geen wijziging in de prijstendenz van het product te weeg kunnen brengen.

De heer Helfferich wijst op de Visp, een uitstekende organisatie, in normale tijden een voortreffelijk instrument, dat echter in tijden van overproductie ook maar niet den geringsten gunstigen invloed op de markt kan oefenen.

Komt men niet tot een productie- en prijsregeling, dan gaat de rubbercultuur, aldus de heer Helfferich zijn belangwekkend artikel, een donkeren tijd tegemoet. Het reusachtige productieapparaat, in Z.O.-Azië met veel energie en met vele kosten (voor de Europeesche ondernemingen in Malakka en Ned.-Indië alleen ca f 1 1/4 milliard) tot stand gebracht, zal verder werken en niets verdienen.

De ondernemingen zullen van eigenaar wisselen, maar de onrentabiliteit zal blijven. Het proces van de „survival of the fittest" zal lang duren, want al te ver liggen de productiekosten der verschillende producenten niet uit elkander en een verbetering zal pas na langen tijd intreden.

Wat een dergelijke jarenlange stagnatie en zonder winst werken juist voor een jong, kapitaalarm land als het Z.O. Aziatisch gebied beteekent, is nauwelijks na te gaan. Thans kan men den toestand nog meester worden, maar als eens groote onverkochte voorraden op de markt drukken, zal het veel moeilijker, misschien zelfs onmogelijk zijn.

Inschrijving.

Op 26 Februari a.s. zal bij de Nederlandsche Handel Maatschappij te Amsterdam de inschrijving worden opengesteld op een leening groot f 8.000.000.—, waarvan geplaatst f 3.250.000.—, 6pct.-Obligaties Centrale Electrique de Flandres et du Brabant à 95pct.

Rubberproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem.*)

Ondern.	Prod. over Jan. '30 K.G.	Productie Januari '30 K.G.	Productie Januari '29 K.G.
Pasir Waringin	19.386	19.386	15.700
Madjau	21 336	21.336	17.100
Bodjong Datar	23.153	23.153	18.496
Bantar Djaja	13.681	13.681	7.012
Lebak Bolang	10.612	10.612	8.757
Nieuw Tjisalak	15.444	15.444	15.188
Pasir Koppo	19.961	19.961	15,809
Tjilentab	18.239	18.239	16.452
Radjamandala	8.429	8.429	8,621
Liki	11.000	11.000	11.379
Tjiseroe	22 879	22,879	25.177
Tjipari	29.206	29.206	29.405
Goenoeng Anaga	11.924	11.924	10,890
Bodjong Gedeh	8.705	8.705	6.755
Sinagar	9.372	9.372	9.080
Tjirohani	2.194	2.194	9.080
Gondang Tapen	7.907	7.907	5.710
Soember Djae	10.350	10.350	7.415
Oebalan	14.292	14.292	13.173
Gogoniti	16.448	16.448	15.367
Goenoeng Ringgit	2.548	2.548	2.088
Gondang	19.617	19.617	17.879
Aeng Sono	14.696	14.696	13.708
Pawon	12,400	12.400	14.650
Radjapoetri	3.070	3.070	2.495
Kendalredjo	7.000	7.000	—
Bintang	1.639	1.639	—

Kinabastproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem*).

	Prod. over Jan. '30 K.G.	Prod. '30 K.G.	Jan. '29 K.G.
Balekambang	17.050	17.050	10.161
Telaga Patengan	2.610	2.610	38.775
Kertamanah	60.408	60.408	58.042
Bintang	12.507	12.507	20.046
Takokak	1.492	1.492	738
Kertowono	5.246	5.246	5.613
Koelon Bambang	6.400	6.400	5.964
Penampean	10.488	10.488	13.100
Madoeardjo	730	730	1.880

Stannum in Liquidatie.

Het *A.I.D.* meldt dat de N.V. Mijnbouwmaatschappij Stannum gaat liquideeren.

Het personeel gaat over naar de Billiton-Mij., seint Aneta uit Bandoeng.

Mijnbouw-Rapporten.

Mijnbouw Mij. Simau.

Volgens een van Lebong Tandai ontvangen telegram, dd. 20 dezer werden gedurende de maand Jan. '30.

7407 tons erts vermalen (12,17 dwts. goud p. ton. van gemidd. (189,40 „ zilver id.
3280 tons sands
3913 tons slimes en
251 tons concentraten behandeld.

Geëxtraheerd werden:
door amalg.

	ca. — ozs. gd. en ca. —	ozs. zilv.
uit de sands	„ 693 „ „ „ „	11369 idem.
uit de slimes	„ 961 „ „ „ „	22159 idem.
uit de conc.	„ 2275 „ „ „ „	19072 idem.

Tot. ca. 3929 ozs. gd. en ca. 52600 ozs. zilv. ter gezamenlijke waarde van ± f 251.000,—

Bovenstaande taxatie is gebaseerd op een zilverprijs van f 1,— per ons.

De Bedrijfskosten over Jan j.l. bedroegen ± f 138.000,—
terwijl voor montage werd uitgegeven „ f 6.000,—
en voor prospecteeren der nieuwe vergunningen „ f 2.000,—

De intusschen gerealiseerde Jan./Oct. '29 producties leverden een surplus op van ± f 20.000,— boven de vroeger door ons gepubliceerde taxaties.

Eene opgave der ertsreserve volgt later.

* * *

Mijnbouw Mij. Redjang Lebong.

Volgens een van Lebong Donok ontvangen telegram dd. 20 dezer werden gedurende de maand Jan. '30

8530 tons erts vermalen (6,15 dwts. goud p. ton van gemidd. (40,57 „ zilv. idem
2360 tons sands en
6280 „ slimes behandeld.

Geëxtraheerd werden:
door amalg.

	ca — ozs. gd. en ca —	ozs. zilv.
uit de sands	„ 584 „ „ „ „	2997 idem.
uit de slimes	„ 1326 „ „ „ „	9492 idem.

totaal ca 1910 ozs. gd. en ca. 12489 ozs. zilv. ter gezamenlijke waarde van ± f 109.000,—
Bovenstaande taxatie is gebaseerd op een zilverprijs van f 1,— per ons.

De bedrijfskosten over Jan. '30 bedroegen ± f 128.000,—
terwijl voor prospecteeren werd uitgegeven ± „ 4.000,—

De intusschen gerealiseerde Jan./Oct. '29 producties leverden een surplus op van ± f 11.000,— boven de vroeger door ons gepubliceerde taxaties.

Eene opgave der ertsreserve volgt later.

Invoer van Java en Madoera.

(*Van het Centraal Kantoor voor de Statistiek*).

Het totaal gewicht der door gedurende de maand Jan. 1930 door particulieren ingevoerde goederen voor Java en Madoera 159.574 ton met een totale waarde van 55.519 duizendtallen guldens.

	Bruto gew. in 1000 tall. KG.		Waarde in 1000 tallen guldens	
	Jan. '30	Jan. '29	Jan. '30	Jan. '29
Tg/Priok	40493	36515	17365	19920
Soerabaja	58972	62748	20039	23194
Semarang	28561	26412	10812	10692
Cheribon	14225	11839	4345	4321
Tjilatjap	6047	4046	938	843
Pekalongan	3783	2478	666	506
Tegal	4615	5914	831	1282
Pasoeroean	531	754	111	146
Probolinggo	1327	2599	211	367
Panaroekan	874	450	179	131
Banjoewangi	144	6	20	8
Soemenep	2	—	2	—
Totaal Java en Madoera	159574	153761	555.9	61410

Theeproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem*).

Ondern.	Prod. over Jan. '30 Eigen thee	Opk. thee	Productie Januari '30	'29
	h. K.G.	h. K.G.	h. K.G.	h. K.G.
P. Karet	42.900	—	42.900	44.600
Radjamandala	29.080	—	29.080	34.820
P. Randoe	86.690	14.645	101.385	71.432
Panjairan	44.300	14.900	59.200	55.943
Marywattie	46.459	20.457	66.916	42.369
Njalindoeng	95.000	—	95.000	70.480
Sinagar	41.544	20 821	62.365	43.314
Tjirohani	35.007	10.528	45.535	37.716
Sind. Sari	43.128	18.708	61.836	58.350
Daj. Mangg.	91.000	25.000	116.000	93.000
Juliana	32.618	—	32.618	19.115
Sperata	95.000	—	95.000	84.000
T. Patengan	25.000	—	25.000	21.255
Sinumbra	50.000	—	50.000	51.648
Takokak	13.162	21.191	34.353	30.667
Gogoniti	52.013	—	52.013	44.234
Penampean	50.020	—	50.020	33.455
Kertowono	43.314	—	43.314	34.377
Koelon Bambang *)	21.195	—	21.195	40.591
Soemb. Sarie	34.438	—	34.438	18.708

*) Natblad.

Radio-Nieuws.

Onze Luisterpost.

De hevige onweders, die de laatste dagen in den vooravond losbreken, zijn niet bepaald bevorderlijk aan een rustig uitluisteren, af en toe wordt het zoo erg, dat men het toestel maar liever afzet.

Phohi-Huizen

had hieronder, evenals trouwens vrijwel alle andere stations, nog al te lijden. Zoo is, zeer tot onzen spijt, het mooie symphonie concert op Woensdag ons voorbij gegaan.

Veel geluk met deze concerten heeft de Phohi niet, den laatsten tijd. Het Guarnerie komt prachtig over, het Boris Lenski trio hooren we vrijwel zonder storing en dan komt Jaap Spaanderman en we krijgen brokkelige muziek, dank zij de geweldige luchtstoringen en/of de fading.

Het is jammer, maar we zijn toch vol goeden moed.

Gisteravond waren er ook te veel luchtstoringen om van muziek te kunnen genieten.

Manilla

kwam Woensdag ook al erg verwrongen en brokkelig door. We hoorden een koor zingen (Broadway Chorus, meenen we) dat af en toe te volgen was.

Donderdag in den vooravond kwam dit station uitstekend door, de koersberichten waren vlot te volgen, later kwam er zware storing van telegrafie.

De vereenigingen.

Onder dit hoofd allereerst een compliment aan 1 A.A. voor de uitzending van Woensdagavond. Dat was een avond zooals we van dit station nog nooit gehoord hebben. Werkten hieraan de uitnemende kunstenaars, die voor den microfoon waren (we noemen v.d. Bijl in het bijzonder) in de eerste plaats mee, voornaam was ook, dat het geluid zoo schitterend en zonder eenige storing overkwam. We hopen, dat de menschen buiten ook genoten zullen hebben.

Donderdag kwam de uitzending ook zeer hard door, hedenavond geen uitzending, maar vergadering!!

Bandoeng was gisteren weer eens uitstekend en kwam prachtig over, daarvóór was het niet zoo heel best. Het uitzenden van de „Talkies" (welk een schitterend Hollandsch woord!) lijkt ons geen succes, radio-luisteraars begrijpen er natuurlijk niets van. Wij hebben het luisteren gauw gestaakt.

Soerabaia konden we Dinsdag heel lastig vinden, gisteren kwam het station echter weer flink hard door. Ook hier echter nam de bliksem telkens het geluid weg.

We meenen gisteren ook Djokja te hebben gehoord op een golf van ruim 50 Meter. De muziek van dit station kwam goed door, de spraak bijna niet. Mooi hoorden we van hier b.v. het bekende: Traumerei van Schumann. (Was dit Djocja? Wie geeft inlichtingen?)

Amateurs.

Dinsdagavond hoorden we een Australisch amateur in kruisgesprek met Londen.

1. A.X. gaf Dinsdag Batavia, maar vrij vaag, Woensdag was dit station subliem, gisteren hoorden we niets.

Radinova was gisteren heel goed te volgen, wat de muziek betreft, de spraak ging telkens, hoofdzakelijk door de bliksem, voor ons verloren.

1. J.S. hoorden we gisteren ook weer even in een kruisgesprek (met Palembang?)

Kok Rijswijk komt telkens goed door met de gramofoon!

Eindhoven en Amerika.

Hedenmorgen hoorden we Amerika tamelijk goed, de beursberichten waren te volgen, de muziek kwam volgbaar, zij het brokkelig, door. Ten half zeven hoorden we plotseling ook weer P.C.J. Eindhoven, dat eerst omriep in Hollandsch, Engelsch en Spaansch en daarna muziek gaf. We hoorden het intermezzo van Cavaleria en daarna Hoffmann's Erzahlungen etc.

Programma's.

Phohi.

Vrijdag, 21 Febr. '30,

van 13–15 G M T. (20.20–22.20 M.I.T.)
Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

1. Ouverture Semeramis G. Rossini
2. Balletsuite „Kassga" L. Delibes.
4 Airs de Ballet.
1. Obertass, 2. Rhutenischer Tanz, 3. Sunka, 4. Trepak.
3. Melodie Ignaz Paderewski
Hendrik van Oort, zanger.
4. Wedgewood Blue A.W. Ketelbey.
5. La Fille de Mme Angot, Opera Comique Ch. Lecocq.
6. Valse Romantique, M. Heinecke.
Hendrik van Oort, zanger.
7. Ein Melodientraum Ernst Urbach,
8. Zigeunerlied J.B. Boldi.
9. Finale.

I.A.A.

Vrijdag, 21 Febr.

Geen uitzending in verband met algemeene vergadering.

Zondag, 23 Febr.

11.30–1.30 Lunchmuziek van Hotel der Nederlanden.
7–9 Muziek van Hotel der Nederlanden.
9–10 Beethovensonates door den heer M. Coronel.

Bandoeng.

Vrijdag, 21 Febr. '30.

(*Korte golf, 58 M.*)

Het verstrekt Homann-orkest onder leiding van den heer G. Reverger aanvang 7½ uur, geeft het volgende concert, te broadcasten door de Radio-vereeniging: 1. Der Wandervogel, Marche, Fétras. 2. Valse poudrée, Popy. 3. Sérénade, voor fluiten, Saxophone, fluit de heer Melone, Saxophone de heer Reverger, Titl. 4. La Gioconda, Fantaisie, Ponchielli. 5. Méditation, Glazounow. 6. Sopra lacqua, Mélodie, R. Hahn.

Soerabajasche zenders.

Vrijdag, Goldberg (75 M) 6—8 Polydorprogramma, S.R.V. (49.7 M) 7—9 Kunstavond mevr. Bleeker-Feuersteyn zang en mevr. von Machalko piano.

Zaterdag, Goldberg (75 M) 12–1.30 Lunchmuziek, R.T.B, Soerabaja (28 M) 6—8 Odeonprogramma, S.R.V. (49.7 M) 8—10 Muziek Simpang Club.

Zondag, S.R.V. (49.7 M) 10–12 gramofoonmuziek, 7—9 muziek Simpang Club R.T.B. Soerabaja (28 M) 12–1.30 Lunchmuziek.

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten.*)

SOEKABOEMI.

Gemeenteraad.

Gisteravond heeft de reeds eerder aangekondigde openbare gemeenteraadsvergadering plaats gehad.

De voorzitter opent de vergadering en heet alle leden van harte welkom. Waar deze vergadering de eerste is in het nieuwe jaar, spreekt hij alsnog zijn beste wenschen voor 1930 uit in de hoop dat de goede samenwerking tusschen leden en voorzitter dit jaar bestendigd moge blijven. Hij veroordeelt echter de actie van een der leden, die in het openbaar een actie heeft op touw gezet tegen de dienstchefs, waardoor stagnatie wordt gebracht in het werk.

De eerste drie punten gaan dan onder den hamer door. Aan mevrouw Varkevisser wordt als dame van de huishouding bij het gemeentelijk ziekenhuis eervol ontslag verleend, evenals aan den heer L. M. Begeman, adjunct-boekhouder van den waterleidingdienst.

De rooilijn politiek.

Dan komt de hoofdschotel voor dezen avond: Uitspraak van den Raad inzake de van gemeentewege gevolgde en te volgen Rooilijnpolitiek.

Na een inleidend woord van den voorzitter verkrijgt de heer van Slooten gelegenheid om een verklaring af te leggen.

Spr. richt zich allereerst tegen den heer Tydeman en zegt dan o.a.:

„Uwe beschuldiging dat ik de gemeente zou verwijten, dat zij middels de bouwvergunning dwingt tot afstand van den grond is juist, en ik blijf de gemeente dit steeds verwijten. Ik heb te veel gegevens en de vergadering van het I.E.V. van 20 Januari j.l. was een bewijs, hoe gespannen de gemoederen zijn.

De belangstelling getoond op deze vergadering (er is buitengewoon veel belangstelling, zoodat heel wat stoelen moesten worden bijgebracht, — verslaggever) door het publiek, zal U het bovenstaande bevestigen."

Ik heb niets tegen een minnelijke schikking, doch moet in mijn kwaliteit van gemeenteraadslid en ook namens vele Indo-Europeesche grondbezitters protesteeren en blijven protesteeren tegen elke pressie of dwang middels de bouwvergunning." Hierna ontspint zich al direct een vrij uitvoerig debat.

De heer Dykema vraagt den heer van Slooten om nu eens niet met beweringen maar met bewijzen aan te komen. Door den heer v.S. wordt aan den heer Dykema een bouwvergunning getoond, met verzoek de voorwaarden daarin gestipuleerd even hardop voor te lezen, hetgeen geschiedt. Een der voorwaarden luidt:

2e. dat vóór aanvang van het bouwwerk het hek, of hekpilaren, of grenspilaren of pilaren bij de inrijlanen over de volle breedte, langs den Grooten Postweg aan het te bebouwen perceel, moeten zijn teruggebracht op een afstand van tien Meters uit de as van den Grooten Postweg, terwijl de strook grond, gelegen binnen den afstand van Meters uit de as van voornoemden weg, over de volle breedte van het betrekkelijk perceel *om niet moet worden afgestaan* aan de Gemeente Soekaboemi voor eventueele wegverbreeding.

Met algemeene stemmen wordt tenslotte de volgende gedragslijn, op voorstel van den burgemeester, vastgelegd.

1e dat steeds een minnelijke schikking moet worden getroffen bij afstand van gronden en nimmer een gedwongen afstand kan worden goedgekeurd.

2e bij kwesties van grondafstand zal steeds de grondeigenaar door de Commissie voor den Bouw en Woningtoezicht worden gehoord.

3e Aanvragers van Bouwvergunningen zullen steeds de meetbrieven van de betrekkelijke percelen hebben over te leggen.

Hiermede is deze moeilijke kwestie eindelijk opgelost.

Daarna werd alsnog een woord gewijd aan de wijze waarop door den heer van Slooten werd gageerd. De heeren Bitterberg en Hens stonden den voorzitter bij. Deze zelf verklaarde, dat de zaak thans een andere wending heeft gekregen. De andere punten gaan daarna vlot onder den hamer door. De gemeente zal een Lips brandkast ad f 1033. aanschaffen voor de gemeente kashouder. Een opzichter voor het rooiwezen zal worden aangesteld.

Nadat de voorzitter nog een waarderend woord gesproken had aan het adres van den vertrekkenden heer Hens (waarvoor deze dankte), werd overgegaan tot een geheime zitting.

Nieuwe Raadsleden.

Naar wij vernemen is de dezen avond gehouden raadsvergadering voor twee raadsleden de laatste geweest. De heeren Hens en van Slooten hebben hun ontslag als lid aangevraagd, beiden wegens vertrek. Waar het compromis tusschen de verschillende politieke partijen nog steeds van kracht is, zal er geen verkiezing komen. De heer Hens zit namens de I.K.P., de heer van Slooten namens het I.E.V. Aan deze vereenigingen zal worden overgelaten aan te wijzen wien zij gaarne in den gemeenteraad zullen zien zitting nemen.

TASIKMALAJA.

Sitoe Gedeh.

Het Inlandsch bestuur te Tasikmalaja is doende het groote droog staande meer Sitoe Gedeh dat een oppervlakte van ± 70 bouw beslaat en gelegen is in de desa's Lingga-Djaja en Mangkoeboemi, af te laten dammen om zoodoende een wadoek te vormen, om daardoor bouws sawahs die in de oost-moeson een te kort aan water hebben, te bevloeien.

Na de afdamming van het meer zullen er tevens Europeesche en inheemsche visschen worden geteeld.

Zooals iedereen bekend is, ligt in het midden van het genoemde meer een eilandje met een heilig graf dat iedere volle maan des avonds druk bezocht wordt.

SCHOOL EN KERK.

Indologische Leergangen.

Voor de 24, tot nog toe gehouden Indologische leergangen van het Koloniaal Instituut, waren er 1100 ingeschrevenen, (o.w. 91 dames), van wie 829 voor den geheelen leergang. Bovendien voor één of meer vakken 271 ingeschrevenen, in dier voege, dat de lessen in volkenkunde van den Indischen Archipel zijn gevolgd door 1010, in Maleisch door 1018, in tropische gezondheidsleer door 889, in koloniaal-economische verbrengselen door 863 in koloniale voortbrengselen door 854, in aardrijkskunde van Ned.-Indië door 854 en in staatsinstellingen door 852 leerlingen.

Van de 1100 ingeschrevenen waren bestemd voor een werkkring bij ondernemingen van landbouw, handel en bankwezen in Ned.-Indië 726; artsen 133; officieren 65; van verschillende beroepen 176.

De 25ste leergang wordt geopend op Maandag 17 Maart.

De volgende onderwerpen zullen dan worden behandel:

1. Inleiding tot de Volkenkunde van den Indischen Archipel, door prof. J.C. van Eerde, directeur van de afd. Volkenkunde van het Koloniaal Instituut, en J.C. Lamster, conservator bij die afdeeling.

2. Inleiding tot de Aardrijkskunde van Ned. Indië, vooral met het oog op den grooten landbouw, het mijnwezen, den handel en het verkeer, door C. Lekkerkerker, archivaris van het Nederlandsche Java-Instituut.

3. Eenige kennis van het Maleisch, door Raden S. Nimpoeno, leeraar aan de Middelbaar Technische School te Amsterdam.

4. Eenige kennis van koloniaal-economische verhoudingen, door prof. C. Gonggrijp, economist bij de afd. Volkenkunde van het Koloniaal Instituut en lector aan de universiteit van Amsterdam.

5. Inleiding tot de staatsinstellingen van Ned.-Indië, vooral met het oog op de agrarische en de arbeidswetgeving, door mr. H.A. Kindermann, oud-lid van den Raad Ned.-Indië, en mr. H.J. Bool, secretaris van het Tabaks-Bureau.

Ook behooren tot den driemaandelijkschen leergang lezingen over elk der volgende onderwerpen.

a. Tropische gezondheidsleer: overzicht der tropische volksziekten; persoonlijke gezondheidsleer voor den Europeesan in de tropen; sanitaire organisatie, in het bijzonder op landbouwondernemingen in de tropen, door prof. dr. J.J. van Loghem, honorair directeur van de afd. Tropische hygiëne van het Koloniaal Instituut (13 lezingen).

b. Koloniale voortbrengselen, door prof. dr. L. Ph. le Cosquino de Bussy, directeur van de afd. Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut (13 lezingen).

c. Zoonoodig zullen ten dienste van den leergang ook lezingen over andere koloniale onderwerpen worden gehouden.

Classis Batavia Geref Kerken.

De Gereformeerde Kerken in de classis Batavia zullen hun gewone of jaarlijksche vergadering, welke D.V. op 23, 24 en 25 Juni a.s. te Weltevreden zal worden gehouden.

ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Zaterdag 22 Febr. 1930. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap Koningsplein Oost 4, 6 uur n.m.

id. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap, Koningsplein 4, 6.30 uur n.m. (Buitengewone Alg. Verg.)

Donderdag 27 Febr. 1930. De Javasche Bank in het Gebouw der Bank te Batavia 11 uur v.m.

id. N.V. IJsfabriek Weltevreden, ten kantore van mr. J. Lubbers, Binnen Nieuwpoortstraat 23, Batavia, 2½ uur n.m.

SPORT EN SPEL.

ZWEMMEN.

Wereldrecord Zus Braun.

's-GRAVENHAGE, 20 Febr. (*Aneta*). Zus Braun verbeterde het wereldrecord 400 meter vrije slag door den afstand af te leggen in 5 minuten en 46,3 seconde.

VOETBAL.

Het Wereldkampioenschap.

's-GRAVENHAGE, 20 Febr. (*Aneta*). Het Nederlandsch Elftal zal waarschijnlijk niet deelnemen aan de wedstrijden om het wereldkampioenschap te Montevideo. Men verwacht, n.l. dat de meerderheid van de algemeene vergadering van den K.N.V.B. tegen deelname zal stemmen.

De Engelsche Cup.

De vijfde ronde om de Engelsche Cup leverde de volgende resultaten op, zoo meldt de *Straits Times*:

Newcastle Utd. — Brighton	3—0
Huddersfield T. — Bradford City	2—1
Aston Villa — Blackburn R.	4—1
West Ham Utd. — Millwall	4—1
Manchester City — Hull City	1—2
Sunderland — Notts. Forest	2—2
Middlesbrough — Arsenal	0—2
Sheffield Wednes. — Bradford	5—1

VOETBAL TE BATAVIA.

De Competitie.

Zaterdag 22 Februari 1930.

Eerste klasse.
V.V.M. — Oliveo J.F. Geis.

Tweede klasse.
H.S.H. — Sparta II
B.V.V. — Hercules II

Derde klasse A.
Oliveo III — Hercules IV

Vierde klasse B.
V.V.M. IV — U.M.S. IV

Zondag 23 Februari 1930.

Eerste klasse.
Sparta — U.M.S. Rungkat.
Hercules — Vios Overbeek Bloem.

Tweede klasse.
Oliveo II — B.V.C. II

Derde klasse B.
U.M.S. III — Hercules III
H.S.H. II — Vios

Vierde klasse B.
S.V.B.B. IV — D.O.O. II
B.V.V. II — Sparta V

Naar Singapore.

Aan de volgende spelers is het verzoek gericht te willen meedeelen of zij den toer van het Bataviaasch-Bondselftal naar Singapore kunnen meemaken:

Apituley, Denkelaar, Lasso, van Donk, Malaihollo, Oenong, Mols, Rehatta, R. Pesch, F. Pesch, Oejong, Abidin, Moechtar.

Protesten toegewezen.

De protest commissie heeft in haar vergadering van 19 dezer het protest van B. V. C., tegen den aan Vios toegekenden strafschop in den wedstrijd B. V. C. I—Vios I, ddo. 12 Januari jl., waaruit een doelpunt werd gescoord, toegewezen, waarmede bedoeld doelpunt ongeldig werd verklaard en de eindstand 4—4 derhalve werd gewijzigd in 4—3, in het voordeel van B. V. C.

Eveneens werd toegewezen het protest van Vios tegen een soortgelijk geval in den wedstrijd Vios I — S. V. B. B. I ddo. 9 dezer, waarmede de eindstand 3—3 gewijzigd werd in 3—2 voor Vios.

Daarentegen werd afgewezen het protest van S. V. B. B. tegen het annuleeren van een doelpunt wegens een geval van *offside* in dezelfde ontmoeting.

In verband met het bovenstaande staat S. V. B. B. thans 2 punten achter bij Hercules, zoodat de kansen der rood-witten belangrijk verbeterd zijn.

Vios dat zich eerst boven B. V. C. had gewerkt, staat nu weer onder de *good old*.

De competitie-stand in de eerste klasse is thans als volgt:

	gespl.	gew.	gelijk	verl.	punt	p. v.	p. t.	gem.
Hercules	10	8	1	1	17	40—	12	1,70
S.V.B.B.	12	8	3	1	19	39—	15	1,53
V.V.M.	10	5	1	4	11	26—	25	1,10
Oliveo	11	5	2	4	12	23—	19	1,09
U.M.S.	12	6	0	6	12	27—	25	1,—
B.V.C.	11	3	2	6	8	17—	33	0,72
Vios	11	4	0	7	8	21—	34	0,72
Sparta	11	0	1	10	1	13—	40	0,09

KORFBAL.

De Athletische wedstrijden.

De athletiekwedstrijden van den Bataviaschen Kortbalbond op 21 en 22 Februari a.s. zullen niet in den Pl. en Dierentuin worden gehouden zooals eerst het plan was, maar 22 Febr. op het Pasar Gambir sportterrein, terwijl vandaag de wedstrijden op het Herculesveld (Decapark) wordt begonnen.

De aanvang blijft gesteld op half 5.

TENNIS.

Amateurs en Profs.

De Amerikaansche Tennisbond heeft toestemming verleend tot het open tournooi, dat zoowel voor amateurs als beroepsspelers openstaat. Dit is de eerste maal, dat het desbetreffende besluit van de Internationale Tennis Federatie wordt toegepast, meldt de *Straits Times*.

LAATSTE BERICHTEN.

Het Epidemiologisch Bureau.

Aneta seint uit Bandoeng:

Het epidemiologisch congres besloot aan de gezondheidscommissie van den Volkenbond te verzoeken het probleem der broadcasting voor den epidemiologischen informatie-dienst te bestudeeren en hieromtrent voorstellen in te dienen met het oog op de eerstvolgende herziening van de internationale radioconventie, welke in 1927 te Washington werd gesloten.

De Bestuurshervorming.

De heer L. Noë, ass. resident voor Java en Madoera ter beschikking van den directeur B.B., is wederom tijdelijk ter beschikking gesteld van den regeeringscommissaris voor de Bestuurshervorming.

In preventieve Hechtenis.

Een drietal heeren zijn op last van het parket in preventief gestel, t.w. de heer C., recidivist, wegens het stelen van een fiets, de heer van der H., klerk bij den landraad te Batavia, wegens het verduisteren van processtukken en 150 gulden gijzelingskosten (ook deze heer heeft al eens op minder aangename wijze zijn kennismaking met de Justitie buiten het ambtelijke uitgebreid); ten slotte de heer M., employé van een autozaak in Bandoeng, wegens het verduisteren van 4000 gulden.

LEGER EN VLOOT.

Troepenoefeningen in Grooter Verband.

Naar Aneta verneemt zullen dit jaar door verschillende in West-Java gelegerde troepenafdeelingen, behoorende tot de 1e divisie, oefeningen in grooter verband gehouden worden, beginnende met de O.I.A.T. 2e divisie, oefeningen in afwisselend terrein voor de afdeeling Houtwisers uit Batavia, van 7 t/m 12 Juli a.s.

Van 10 t/m 16 Juli zullen door de troepenafdeelingen van Meester-Cornelis, waarbij als hulpwapens ingedeeld een batterij Veld Artillerie uit Weltevreden, 1 peleton cavalerie uit Weltevreden, en een telefoon-afdeeling, in een nader vast te stellen terrein, oefeningen worden gehouden onder leiding van den regiments-commandant, en van 17 t/m 23 Juli door het 2de Regiment Infanterie uit Bandoeng en Tjimahi, waarbij ingedeeld een batterij Veld-Artillerie uit Tjimahi, een peloton cavalerie uit Tjimahi en een telefoonafdeeling eveneens onder leiding van den regiments-commandant.

Vervolgens zullen van 24 tot 30 Juli de oefeningen volgen voor de troepen uit Batavia en Buitenzorg, behoorende tot het 3e Regiment. Leiding Regiments Commandant.

Ingedeelde hulpwapens: één batterij Veld-Artillerie uit Weltevreden, 1 peleton cavalerie uit Weltevreden en een telefoon-afdeeling.

De oefeningen in afwisselend terrein 1e divisie zullen plaats hebben van 5 t/m 13 Aug. in de omgeving van Buitenzorg.

De oefeningen voor het 3e regiment infanterie te Weltevreden en Buitenzorg, onder leiding van den divisie commandant, zullen plaats hebben van 19 t/m 23 Aug. in de omgeving van Poerwakarta.

Hierbij worden ingedeeld de Veld-Artillerie en Cavalerie uit Weltevreden, 1 sectie genietroepen, een escadrille vliegtuigen, en een telefoonbrigade en een escenering 2 bataljons van het 2e regiment infanterie en veld-artillerie uit Tjimahi.

Het 1e en het 2e regiment infanterie Meester-Cornelis, Tjimahi en Bandoeng, zullen van 9 t/m 18 September, onder leiding van den divisie-commandant oefeningen houden in Noord Bantam, in een terrein tusschen Laboean en Pandeglang.

Hulpwapens: de Houwitser-afdeeling uit Weltevreden, de afdeeling veldartillerie uit Tjimahi, de cavalerie uit Weltevreden en Tjimahi, 2e sectie genietroepen, een escadrille vliegtuigen en een telefoonbrigade.

Escenering beurtelings de regimenten met hulpwapens.

Verder zullen van 19 tot 22 September groote Cavalerie oefeningen worden gehouden door de escadrons in Weltevreden, Tjimahi, Solo en Djokja, onder leiding van een der regiments commandanten in en in de streek Noord Bantam.

Escenering een bataljon infanterie van het 1ste regiment en 1 peloton van de 1e mitrailleur compagnie in Meester-Cornelis.

Van 23 tot 25 Sept. zullen door deze troepenafdeelingen oefeningen worden gehouden onder leiding van den divisie-commandant.

Ten slotte zullen in Oct. Geneeskundige oefeningen worden gehouden in de omgeving van Tjimahi en Weltevreden.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Weer thuis.

's-GRAVENHAGE, 20 Febr. (*Aneta*). Prins Hendrik is van zijn buitenlandsche reis teruggekeerd.

De Haagsche Normaal-schietschool.

's-GRAVENHAGE, 20 Febr. (*Aneta*.) Het 75 jarig bestaan van de normaalschietschool is feestelijk gevierd. Er werden wedstrijden gehouden, een noenmaal werd aangeboden en een avondfeest werd gegeven.

De directeur van de normaal-schietschool, majoor Hoffman, werd benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

Majoor Hoffmann hield een feestrede.

Rotterdam — Amsterdam in 42 Minuten!

AMSTERDAM, 20 Febr. (*Aneta*). De Nederlandsche Spoorwegen hebben de snelheid van de electrische treinen tusschen Amsterdam en Rotterdam opgevoerd tot 100 k.m.

De duur van de reis is nu verminderd tot 42 minuten.

BRITSCH-INDIË.

Verzoening tusschen Patel en den Onderkoning.

NEW DELHI, 20 Febr. (*Aneta-Reuter*.) Onder luide bijvalsbetuigingen deelde Patel aan de Wetgevende Vergadering mede, dat hij de conventie, voorgesteld door den onderkoning ter regeling van het geschil over de verantwoordelijkheid van den gang van zaken in de Wetgevende Vergadering, heeft aanvaard.

Patel zeide dat hij ten allen tijde bereid is zich te laten leiden door het weloverwogen advies der autoriteiten.

Zending Thee bedorven.

COLOMBO, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*.) De kisten thee in de stoomschepen *Nagto Maru*, *Shunko Maru* en *Bengal Maru* hebben ernstig van zeewater te lijden gehad.

Nagenoeg de geheele lading is bedorven.

Gandhi en het lijdelijk Verzet.

AHMEDABAD, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). In een artikel in zijn blad *Young India* verklaart Gandhi dat het eenige gevaar, aan het lijdelijk verzet verbonden, is, dat gewelddaden mogelijk zullen plaats hebben.

„Indien er geweld is, ken ik nu reeds den weg; men zal niet op zijn schreden terugkeeren gelijk te Bardoli (waar een aantal politieagenten gedood werden door een menigte volks). In den strijd voor vrijheid door het lijdelijk verzet, moet de worstelling tegen het geweld worden voortgezet, tot geen vertegenwoordiger levend overblijft."

Op een vraag wanneer men dan ten slotte geweld zal gebruiken tegenover Engeland, zeide Gandhi: „Mijn liefde voor den strijd zonder geweld is grooter dan voor iedere aardsche of bovenaardsche zaak. Ik waag mij in de campagne zoowel uit liefde voor den Engelschman als uit liefde voor den Indiër. Door zelfkastijding zal ik trachten hem te bekeeren, maar ik zal niet trachten hem te verpletteren!"

HET BRITSCHE RIJK.

De Begrooting.

LONDEN, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Snowden deelde in het Lagerhuis mede dat hij 14 April de begrooting zal indienen.

FRANKRIJK.

De Kabinetscrisis.

PARIJS, 19 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Doumergue ontving nog meerdere leiders van politieke partijen in audiëntie.

De commentaren van de verschillende dagbladen zijn in zeer kalmen toon gesteld.

Léon Bérard deelde, bij het verlaten van het Elyseum, mede, dat de Senaat er zeer ontevreden over is, dat het Kabinet is gevallen en dat men gaarne de terugkeer van Tardieu zou zien.

Verschillende député's deelen mede, dat het kabinet niet gevallen is op een politieke kwestie, hetgeen de taak van Doumergue voor het aanwijzen van een nieuwen Kabinets-formateur nog moeilijker maakt.

De *Matin* beweert, dat als een radicaal, bv. Chautemps, wordt aangewezen als formateur, hij zich tot de groep-Maginot zal moeten wenden om verzekerd te zijn van een duurzame meerderheid in de Kamer.

Het is echter te betwijfelen of deze een aanwijzing zal accepteeren en, in dat geval, zullen de republikeinen zich krachtig voor Tardieu verklaren.

Het is echter zeker, dat de huidige Kamer verkozen werd tijdens het regiem-Poincaré, dat door Tardieu werd voortgezet en, tenzij zich verrassingen zullen voordoen, altijd op een meerderheid in de Kamer zal kunnen rekenen.

Doumergue heeft ook Tardieu nogmaals ontvangen, die hem het verloop van de onderhandelingen op de Londensche conferentie uiteenzette.

Verschillende ingewijden beweren, dat Tardieu Doumergue het voorstel aan de hand deed om de toekomstige Kabinetsformateur onder de meerderheid te zoeken.

Men acht een spoedige oplossing gewenscht, met het oog op de belangrijke kwesties, welke te Londen nog dienen te worden beslist.

Mocht het niet gelukken om Tardieu als Kabinets-formateur te benoemen, dan zal de president zeer zeker Chautemps, den leider der radicaal-socialisten, aanzoeken. Wellicht is het mogelijk een Kabinet samen te stellen, waarin ook Tardieu zitting heeft, die dan als voorzitter der Fransche delegatie te Londen de leiding zou kunnen blijven behouden, ofschoon de vrienden van Tardieu beweren, dat hij om gezondheidsredenen zal weigeren.

PARIJS, 20 Febr. (*Aneta-Reuter*). Chautemps, leider van de Kamer-fractie der radicalen, zal trachten een kabinet te formeeren.

Hij is van plan van het nieuwe kabinet te maken „een vereeniging van republikeinen rondom een democratisch programma".

Chautemps heeft Tardieu gevraagd om in het kabinet zitting te nemen.

PARIJS, 20 Febr. (*Aneta-Reuter*). Tardieu heeft het verzoek van Chautemps, om in diens kabinet zitting te nemen, van de hand gewezen.

PARIJS, 20 Febr. (*Aneta-Reuter*). Briand heeft Chautemps toegezegd zitting te zullen nemen in diens kanibet.

Chautemps denkt morgen gereed te zijn met de kabinetsformatie.

Tardieu gaf Chautemps de verzekering dat hij elke regeering zal steunen die de politiek blijft volgen welke hij op de marineconferentie heeft gevoerd.

Een oude Zaak.

PARIJS, 20 Febr. (*Anetea-Ruter*). De rechter van instructie acht geen gronden aanwezig om Gulam Nabi Khan, in wiens bagage narcotica werden gevonden, te vervolgen.

De Import.

PARIJS, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Het importcijfer over Januari is met 170.030.000 franc gestegen, in vergelijking met dezelfde maand van het vorige jaar.

De „Banque d'Indo-Chine".

PARIJS, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De Koloniale Commissie uit de Kamer zal heden haar rapport indienen over het wetsontwerp voor een overeenkomst met de Banque d'Indo-Chine.

DE BALKAN.

Aanval van Communisten in Athene.

ATHENE, 20 Febr. (*Aneta-Radio*). Een honderd communisten hebben een aanval gedaan op de ambtswoning van den burgemeester van Athene. Zij vernielden den inboedel en verscheurden documenten.

DE VOLKENBOND.

De Tarievenconferentie.

H. Colijn spreekt.

GENÈVE, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Colijn heeft stelling genomen tegen het standpunt van Bottai (Italië)

Deze deed een beroep op de gedelegeerden om te zorgen dat de conferentie met succes bekroond zou worden. Door het succes van de conferentie wordt de weg gebaand naar den economischen vrede in de wereld.

De gedelegeerden van Portugal, Estland en Hongarije deelden mede dat zij hun steun zullen verleenen aan het tot stand komen van een wapenstilstand in de tarieven-oorlog.

H. Colijn.

GENEVE, 20 Febr. (*Aneta*). Colijn hield op de conferentie over den wapenstilstand in den tarieven-oorlog een zeer overtuigende rede.

Hij constateerde dat alle landen, met uitzondering van Italië, pricipieel bereid zijn aan het streven deel te nemen. Hij was teleurgesteld door de afzijdige houding van Italië.

Colijn beval een gezamenlijke bestudeering aan van een methode voor een collectieve verlaging der tarieven. Hiernaast zou een commissie benoemd moeten worden welke de belemmeringen van den handel zal bestudeeren.

Colijn waarschuwde tegen het maken van reserves in de ontwerp-conventie. Colijn eindigde zijn rede met een hooggestemde, indrukwekkende peroratie op welvaart en vrede.

Zijn rede werd luide toegejuicht.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Marineconferentie.

Het Kellogg-pact.

WASHINGTON, 20 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De regeering heeft de kwestie in overweging genomen om het Kellogg-pact te versterken teneinde aan de Fransche zienswijze tegemoet te komen.

De verantwoordelijke ambtenaren op het departement van buitenlandsche zaken ontkennen te weten dat een dergelijk voorstel aan het Witte Huis gedaan zou zijn.

Naar verluidt zou Stimson echter over deze kwestie in de afgeloopen week in voortdurend contact zijn geweest met Hoover.

Hoover zou, naar gemeld wordt, genegen zijn om de Franschen halverwege tegemoet te komen, maar hij maakt zich zorgen over den indruk welken een dergelijke stap zou maken op de Senaat.

Hoover wenscht voor elken prijs dat op de marine-conferentie te Londen een verdrag tot stand komt betreffende beperking van de bewapening ter zee, welk verdrag ook door de Senaat geratificeerd zal worden. En gezien het feit dat op de conferentie te Londen maar vijf onderteekenaars van het Kellogg-pact vertegenwoordigd zijn, zou het een ongunstigen indruk geven, indien een van deze mogendheden zou trachten wijzigingen te brengen in het Kellogg-pact.

Het Lijk van Eielson gevonden.

NEW YORK, 20 Febr. (*Aneta-Reuter*). Men heeft het lijk van Eielson onder het wrak van zijn vliegtuig gevonden.

Waarschijnlijk zijn Eielson en diens mecanicien Borland op slag gedood toen het vliegtuig neerstortte.

Telegrafisch Nieuws.

Om een Lucht-concessie.

Naar gemeld wordt, zou de Amerikaansche gezant te Lissabon bij de Portugeesche regeering een ernstig protest hebben ingediend tegen het plan, om aan een Fransche maatschappij het monopolie te geven voor een luchtverbinding tusschen Portugal en zijn koloniën.

Dit monopolie zou verhinderen, dat andere luchtdiensten op de Azoren een landingsterrein hebben, terwijl deze eilandengroep een rustpunt is voor alle mogelijke luchtverbindingen over den Oceaan.

De Tarieven-conferentie.

In tegenstelling met de houding van den Franschen vertegenwoordiger op de laatste vergadering van den Volkenbond, waar hij, in samenwerking met die van Engeland en België een „tol-vacantie" propageerde—hetgeen de huidige tol-conferentie tengevolge had — stelt hij zich nu op een geheel ander standpunt.

Die afgevaardigden stelden nu de oprichting van een internationaal scheidsgerecht voor handelskwesties voor. Dit voorstel is echter weinig aantrekkelijk voor die landen, die reeds een arbitrage-clausule in hun verdragen hebben opgenomen. De Italiaansche vertegenwoordiger, Bottai, verklaarde reeds onmiddellijk, dat een „tol-vacantie" in de practijk onmogelijk zou zijn door te voeren.

Wijlen Gezant Adolf Koester.

De Zuid-Slavische bladen wijdden groote artikelen aan de nagedachtenis van den overleden Duitschen gezant te Belgrado, wijlen Adolf Koester.

Zij prijzen zijn groote politieke bekwaamheden en zijn aangename persoonlijkheid, die hem algemeene sympathie in Belgrado verschafte. De weduwe ontving condoleanties van president Hindenburg, den rijkskanselier en den minister van Buitenlandsche Zaken. Van alle staatsgebouwen en van huizen van Duitschers woei de vlag half-stok.

Het stoffelijk overschot zal eerst in het gezantschapsgebouw in staatsie worden gelegd en dan vervoerd worden naar Hamburg, waar het zal worden bijgezet.

Het Duitsch-Poolsche verdrag over den Uitvoer van Rogge.

Naar wordt gemeld, zal volgens het Duitsch-Poolsche rogge-verdrag 40 pct. van den uitvoer aan Polen worden toegekend en 60 pct. aan Duitschland.

De gezamenlijke verkoop zal geregeld worden door een verkoopsbureau te Berlijn.

De nieuwe Spaansche Regeering.

Woensdag besloot de Spaansche ministerraad om geen publieke werken verder te laten uitvoeren, dan alleen die, waarmede reeds een aanvang is gemaakt.

De regeering publiceerde een verklaring, waarbij gezegd wordt, dat alle burgerrechten zullen worden hersteld, de uitgaven zullen worden verminderd, terwijl alles zal gedaan worden voor de ontwikkeling van handel en industrie.

Engeland en China.

In antwoord op Woensdag in het Lagerhuis gestelde vragen, antwoordde minister Alexander, dat de Britsch-Indische garde te Hongkong, welke zulke uitstekende diensten bewees bij de overrompeling van den stoomer *Haiching*, ook 1 April ter beschikking zal zijn voor een actie tegen zeeroof op koopvaardijschepen. Deze vraag werd gesteld met het oog op het feit, dat de bewaking tegen zeeroof door geregelde troepen op dien datum zal worden ingetrokken.

Het lid Hanon stelde nog eenige vragen, naar aanleiding van de aankondiging door de regeering te Hongkong, dat Chineesche onderdanen deel konden nemen aan examens van de Board of Trade voor gezagvoerders, stuurlieden en scheepsmachinisten en volgens dezelfde eischen als aan Engelschen zijn gesteld. Opgemerkt werd, dat het speciaal was vastgesteld, dat Chineesche onderdanen geen „certificaat van bekwaamheid" zouden ontvangen, doch dat zij een bewijs zouden ontvangen van den leider der examen-commissie. Deze brief geeft den houder niet de rechten van een „certificaat van bekwaamheid". Deze stap was genomen in volkomen overeenstemming met de vertegenwoordigers der regeering.

Henderson deelde mede, dat hij niet in staat was aan Lampson instructies te geven inzake de afschaffing der extra-territorialiteit, terwijl de onderhandelingen hierover nog gaande waren. Hij had zich echter op het standpunt gesteld, dat alle overeenkomsten aan het huis ter ratificatie zouden worden voorgelegd.

De nieuwe Partij in Engeland.

De houding van politici en Pers tegenover de nieuwe partij begint nu een vasten vorm aan te nemen. Algemeen twijfelt men of de „kruistocht" zooveel uitwerking op de kiezers zal hebben, dat het aanzien der politieke partijen zal worden veranderd. De partijleiders zelf houden zich gereserveerd, doch de Liberalen en Labour-menschen beschouwen de nieuwe groep als vijandig.

De Conservatieven, van wie de „kruisvaarders" de grootste verwachtingen hebben, keuren de nieuwe partij af en hebben slechts een enkel goed woord over voor de verklaring inzake vrijhandel in het Britsche Rijk, ofschoon zij er op wijzen, dat dit reeds lang een ideaal is geweest der Conservatieven, doch niet door te voeren was in het bestel van practische partij-politiek.

Gezegd wordt, dat de „vierde partij" de conservatieve partij slechts kan verzwakken in een strijd tegen gemeenschappelijke tegenstanders.

De *Morning Post* weigerde de advertenties omtrent den „kruistocht" op te nemen en beschrijft de tactiek van Beaverbrook en Rothermere als ruïneus.

De Duitsche Financiën.

Woensdag werd te Berlijn een manifest uitgevaardigd, onderteekend door crica 220 personen, waaronder de meest vooraanstaande in het Duitsche economische leven. In dit manifest wordt een algeheele verandering van het Duitsche financie-wezen verlangd, daar de verplichtingen tegenover het buitenland zoozeer zijn verzwaard, dat hierdoor de verantwoordelijkheid grooter is geworden en daarom het financiëel beheer van het Rijk, en zijn onderdeelen, als landen en gemeenten, als één geheel moet worden beschouwd. Dit financiëele vraagstuk moet in zijn geheel, onder leiding van het Duitsche Rijk, worden opgelost.

Dit is de eenige weg, welke kan leiden tot een renteverlaging en daardoor tot een waarachtige saneering. Verder wordt een verlaging van belasting geëischt, voornamelijk voor die branches, waar het kapitaal het meest werkzaam is. Hierdoor zal tevens een kapitaalsvlucht worden tegengewerkt.

Dit doel kan echter alleen worden bereikt, indien de economische huishouding zelve zich volkomen bewust is van haar verantwoordelijkheid tegenover den staat.

Een andere meening.

Het comité van de federatie van Duitsche vakvereenigingen nam stelling tegen het plan om de kosten voor de werkloosheidsverzekering af te wentelen op de andere instellingen voor sociale verzekering. Het comité stelde als middel om uit den financiëelen nood te komen voor een offer te vragen van alle belastingplichtigen, nl. een heffing op het inkomen.

Moderne Criminologie.

De politie te Berlijn en die te Rio de Janeiro namen proeven met het draadloos overbrengen van vingerafdrukken, teneinde vast te stellen of deze wijze van overbrenging voor het identificeeren van personen mogelijk is. Het overbrengen van een vingerafdruk met een beschrijving van den persoon duurde ongeveer ach minuten.

Onderscheiding.

De natuurvorscher, zoöloog en auteur, Bengt Berg, werd door de Duitsche Vereeniging voor Dierenbescherming Woensdag tot eerelid benoemd. Hem werd het gouden lint der Vereeniging toegekend.

Het valsche Geld.

De Poolsche bladen houden zich, naar aanleiding van de arrestatie van eenige communisten, wegens het in omloop brengen van valsch geld, bezig met het feit, dat één van de meest vooraanstaande leden van de communistische partij in Polen met de geldvervalschers in connectie stond en behulpzaam was bij het in omloop brengen.

Hij zou, zoo beweert men, groote sommen valsch geld, door bemiddeling van het handelsagentschap van de Sovjets, uit Rusland hebben ontvangen en die gelden gebruikt hebben voor communistische propaganda.

Cablegrams.

Naval-conference and Kellogg-pact.

Washington, Febr. 19. Question strengthening the Kellog-pact in order to meet views of France, engaging attention government. The responsible officials on statedepartment disclaim knowledge that such proposal been made to the White House, but understood Stimson been constant communication with Hoover hereanent during the past week. Learned, Hoover favours meeting French halfway, but he apprehensive effect such step have on Senate.

Hoover anxious all costs to get any naval limitation treaty concluded London and ratified Senate, and view fact that only five Kellogg-pact signatories represented at London conference, it might give unfavourable impression if one of these powers tried to change the Kellogg-pact.

Tariff-conference.

Geneva, Febr. 19. Counterattack on Bottais statement deliveries Colijn (Holland). He warmly appealing delegates to make conference success and pave way economic peace world. Portuguese, Esthonian and Hungarian delegates supported tariff truce.

OFF. BERICHTEN.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd: tot ondervoorzitter van de landraden te Magelang en Temanggoeng (Midden Java), mr. Raden Soedirman, thans landrechter te Indramajoe (West Java);

tot scheikundig ingenieur 1ste klasse bij de Bangkatinwinning, ir. A. Beer, thans tijdelijk ambtenaar ter beschikking van het hoofd van genoemd bedrijf.

Belast: met de waarneming der betr. van tijdelijk btg. voorzitter van den landraad te Soerabaja (Oost-Java), mr. J. la Rivière, thans ambtenaar ter beschikking van den president van den Raad van Just. te Soerabaja;

van substituut off. van Just. bij den Raad van Just. te Semarang, mr. A. F. van de Grampel, thans met de functiën dier betrekking belast.

Verleend: wegens gew. redenen, gerekend van 29 Jan. '30 een binnenl. verlof voor den tijd van drie maanden b.b. van den lande, aan de klerke bij het post en telegraafkantoor te Koedoes, mevr. J. F. A. C. Koster geb. Van Eekelen;

van 25 Jan. '30 een binnenl. verlof voor den tijd van één maand b.b. van den lande, aan de 1ste klerke bij de Staatsspoor en tramwegen, mevr. Th. L. Bangert geboren Lemon;

wegens gew. redenen, met ingang van 1 Mrt. 30 een binnenl. verlof voor den tijd van één maand b.b. van den lande, aan de telefoniste 1ste klasse bij het telefoonkantoor te Solo, mevr. H. F. M. Portier geboren Kreleger.

Benoemd: tot scheikundig ingenieur 1ste klasse bij de Bangkatinwinning, ir. A. Beer, thans tijdelijk ambtenaar ter beschikking van het hoofd van genoemd bedrijf.

Onderw. en Eeredienst.

Benoemd: tot gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid, dr. D. P. R. Keizer en P. Brouwer.

Belast: met de waarneming der betr. van gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid, C. W. Renssen.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan den gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid J. H. R. Dijk, met bep., dat hij zijn betrekking zal nederleggen op den 3en Nov. '30;

wegens zevenjarigen dienst negen maanden verlof naar Europa aan de verpleegster 1ste klasse bij den dienst der volksgezondheid, mej. M. Kat, met bepaling dat zij hare betrekking zal nederleggen op den 2en Febr. '30.

Financiën.

Benoemd: tot accountant 1ste klasse bij den gouvernements accountantsdienst, H. R. P. Prins, hoofdambtenaar van verlof naar Europa terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Ontslagen: op verzoek, wegens overgang in dienst der gemeente Madioen, eervol uit 's lands dienst, C. Lerk, boekhouder bij den gouv. accountantsdienst, met bepaling, dat dit ontslag wordt gerekend te zijn ingegaan op 31 Jan. '30;

op verzoek, met ingang van 3 Juni '30, eervol en met recht op pensioen, uit 's lands dienst, J. A. Risakotta, hoofdcommies bij de afdeeling comptabiliteit van het gewestelijk kantoor te Amboina.

Justitie.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan mr. M. J. de Gast, landrechter te Kediri, met bepaling dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Sept. '30.

Belast: met de waarneming der betr. van opvoedend ambtenaar bij het tucht opvoedings- en armwezen geplaatst bij het landsopvoedingsgesticht voor Jongens te Tangerang G. A. M. Brondgeest, ambt. op wachtgeld laatstelijk suppoost bij de S.t.o.v.i.a. en thans maandgelder bij het boschbouwproefstation.

Gesteld: tijdelijk ter beschikking van den president van den Raad van Justitie te Batavia, teneinde met griffierswerkz. bij dat college te worden belast, mr. F. T. I. Tan, thans particulier.

Gouv. Bedrijven.

Verleend: aan J. A. Nieuwenhuis, hoofdpakhuismeester bij den dienst der zoutregie, ter beschikking gesteld v/d provincie West-Java, wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof, met bepaling dat hij zijne betrekking op 5 Juli '30 zal neerleggen;

aan mej. L. E. Bastiaans, ambtenaar op wachtgeld ziekte, laatstelijk 1e commies bij de S.S. en Tr. wegens ziekte een jaar verlof naar Europa, met bepaling, dat dit verlof wordt geacht te zijn ingegaan met ingang van 1 Febr. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan ir. F. Q. den Hollander, ingenieur Ie kl. b d S.S. en Tr. ingaande 1 Dec. '30;

aan G. A. van Es, commies bij de S.S. en Tr. wegens langdurigen dienst een jaar verlof naar Europa, ingaande 3 Juni '30.

Benoemd: tot kasbeheerder bij de S.S. en Tr. Th. Goossens, thans tijd. belast met waarneming dier betrekking bij genoemden dienst.

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong-Priok.

Aangekomen 20 Febr.

N.I. ss. „Nieuw Zeeland" gez. Kroef, van Singapore, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Talopo" gez. Bakker, van Palembang, agt K.P.M.

Eng. ss. „Nurjehan" gez. Smith, van Calcutta en Rangoon, agt. M/Watson.

Ned. ss. „Blijdendijk" gez. Tirron, van Makassar en Tel/Betong, agt. Internatio.

N.I. ss. „Kidoel" gez. Venema, van Tjilatjap en Pelaboean Ratoe, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Roepat" gez. Slijboom, van Pekalongan, agt. S.M.N.

Vertrokken 20 Febr.

Jap. ss. „Ryuoh Maru" gez. Itoh, naar Cheribon, Tegal, Semarang, Soerabaja en Pasoeroean.

N.I. ss. „Speelman" gez. de Roos, naar Semarang.

Eng. ss „Giang Seng" gez. Stewart, naar Singapore.

Eng. ms. „Silvermaple" gez. Moyes, naar Singapore, Belawan, Colombo en N/York.

Jap. ss. „Semarang Maru" gez. Hidaka, naar Tjilatjap.

Ned. ss. „Bondowoso" gez. Oudenhoven, naar Cheribon, Tegal, Pekalongan, Semarang en Soerabaja

Ned. ss. „Rotti" gez. Seyffert, naar Cheribon, Semarang en Soerabaja.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Patria" 20 dezer uit Singapore uitr.
ss. „Tosari" 19 dezer uit Hamburg id.
ss. „Insulinde" 20 dezer uit Colombo thuisr.
ss. „Djambi" 20 dezer te Suez id.
ms. „K. Inten" 19 dezer te Djeddah id.
ss. „Merauke" 19 dezer te Londen id.
ss. „Sitobondo" 20 dezer te B. Papan kustr.
ms. „K. Gedeh" 20 dezer te Soerabaja id.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „Salabangka" 20 dezer uit Belawan 23 dezer 12 v.m. verw. Priok uitreis.

Holland Amerika Lijn.

ss. „Breedijk" 20 dezer uit Sabang uitr.
ss. „Beemsterdijk" 20 dezer te Tjilatjap kustreis.

Java Bengalen Lijn.

ss. „Bali" 27 dezer verw. Priok.
ss. „Medan" 20 dezer te Semarang.
ss. „Bondowoso" 20 dezer uit Priok.

Java New-York Lijn.

ss. „Saleier" 20 dezer te Belawan.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Ryuoh Maru, Patria, Athelmene, Hiyeizan Maru, Soerabaja Maru, Semarang Maru, Heimei Maru, Bondowoso, Tascalusa, Mel. Treub, Ombilin, Rumphius, Sawah Loento.

„Joh. de Witt" Colombo, „J. P. Coen" Alexandria, „Pr. der Ned." Singapore, „Kon. der Ned." Scheveningen, „Pr. Juliana" Bonifacio, „Insulinde" Karachi, „Indrapoera" Gibraltar, „Slamat" Port Sudan, „Patria" Welt., „Tabanan" Ouessant.

De schepen zijn alle in verbinding met Sabang- en Scheveningenradio uitgezonderd de „Tabanan".

ADVERTENTIEN.

FOTOGRAFISCH ATELIER EN KUNSTHANDEL

F. v. FELDE,

Rijswijkstraat 12 — t/o Harmonie — Telefoon 1712

Atelier dagelijks geopend

van 4½ 's morgens tot 7½ 's avonds, des ZONDAGS TOT 12 UUR

Groote Sorteering:

ETSEN VAN HOLLANDSCHE MEESTERS
o.a. VAN TOON DE JONG
PASTELLA'S IN LIJST
KUNSTGLASWERK LEERDAM en
IT MAJOLIKA AARDEWERK

Zeer gesc voor Cadeaux
Ruime sorteering Lijsten, Rond, Ovaal enz., enz.
Zendingen naar buiten onder **REMBOURS**. 72V

'S MIDDAGS TUSSCHEN 5 EN 7·

4730

Uit zuivere hop en mout bereid

is

BAVARIA BIER

Indien nog niet verkrijgbaar bij Uw langganan, **bel op Batavia 1502.**

Import.: **Firma F. GEELEN** Batavia, Soerabaia, Semarang.
4758

BASCULES - WEEGBRUGGEN

W. & T. AVERY Ltd.
Birmingham,
zijn

GEVOELIG
BESTENDIG
NAUWKEURIG

N.V. GEVEKE & Co. - Soerabaia.

Hoofdvertegenwoordiging voor Ned.-Indië. 4780

Insectenbeten en -steken *mogen* gevaarlijk zijn..

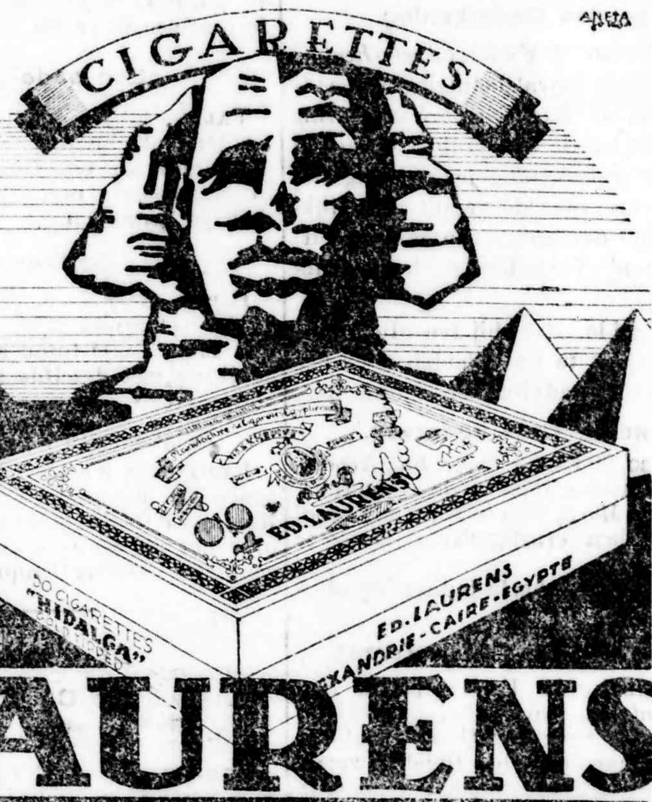
Insectenbeten en -steken kunnen zeer gevaarlijk zijn, tot ernstige gevolgen leiden, als er niet direct aandacht aan geschonken wordt. Verreweg de zekerste manier om onheil te voorkomen, is de beet met soda, opgelost in heet water, af te wasschen, goed af te drogen en er dan PAINKILLER op te doen en luchtig met watten af te dekken. Houd de beet of steek vochtig met PAINKILLER en pijn en opzwelling zullen spoedig verdwijnen.

PAINKILLER stilt de pijn en geneest zoo vele wonden, houd het daarom altijd bij de hand, voor Uw veiligheid en gemak. In elke goede apotheek en toko verkrijgbaar.

PAINKILLER
PERRY DAVIS
DAVIS & LAWRENCE CO. NEW YORK U.S.A.

4751

LAURENS

4731 Importeurs: **Jacobson van den Berg & Co.**

FEITEN en CIJFERS die spreken!

Terwijl sommige fabrieken genoodzaakt waren de productie enorm in te krimpen, hetzij trachtten hun omzet te herwinnen door reeds maanden geleden zoogenaamde 1930-modellen aan de markt te brengen, steeg de productie der

Hudson Motorcar Company

nochtans gestadig.

Niet alleen in Amerika is de verkoop der Hudson- & Essex-wagens ook in 1929 weder belangrijk toegenomen, doch ook hier te lande is deze grooter dan ooit.

Zoo ook in Nederland en in tal van andere landen.

De **HUDSON MOTORCAR COMPANY** neemt de

DERDE

plaats in op de officieele Amerikaansche productie-ranglijst. Hudson- en Essex-wagens geven werkelijk waarde voor Uw geld!

Lindeteves - Stokvis

AFDEELING AUTOZAKEN.

4761

WARENHUIS NEPTUNUS.

Groote Weg Tandjong Priok

Bij Uw gaan naar Priok kunt U, als U iets hebt vergeten, altijd terecht bij bovenstaand adres. 4712

KOCHELBIER

is

het Echte donkere Münchener BIER en is bereid uit Zuivere MOUT en HOP zonder eenig Conserveeringsmiddel. KOCHELBIER is heerlijk van smaak en geeft door zijn volle gehalte aan zuivere grondstoffen —

EETLUST en KRACHT.

KOCHELBIER wordt geschonken in de
LE PERROQUET
MAISON COESEL
PLANTEN- en DIERENTUIN
MAISON BOGERIJEN, Bandoeng.
MAISON RIKKERS Buitenzorg.
MAISON HAHN, Buitenzorg.

Voor Detail: De Voornaamste Chineesche en Europeesche toko's.

Weltevreden, Tanah Abang
Eenige Importeurs:
Firma Richard F. Strube,
WELTEVREDEN. 4743

The Hongkong & Shanghai Banking Corporation.

Kapitaal	$	50.000.000
Uitgegeven en volgestort	$	20.000.000

RESERVES:

Reserve-fonds in Pound Sterling	£	6.000.000
—do.— in zilver	$	14.000.000
Aandeelhouders nog aansprakelijk voor	$	20.000.000

Hoofdkantoor Hongkong.

KANTOREN

Amoy, Bangkok, Batavia, Bombay, Calcutta, Canton, Chefoo, Colombo, Dairen, Foochow, Haiphong, Hamburg, Hankow, Harbin, Hongkew, Ipoh, Johore, Kobe, Kowloon, Kuala Lumpur, Londen, Loyns, Malacca, Manila, Nagasaki, New-York, Peiping, Penang, Rangoon, Saigon, San-Francisco, Sungei Patani, Shanghai, Singapore, Soerabaja, Tientsin, Tokio, Tsingtau, Yloilo, Yokohama, Moukden (Manchuria).

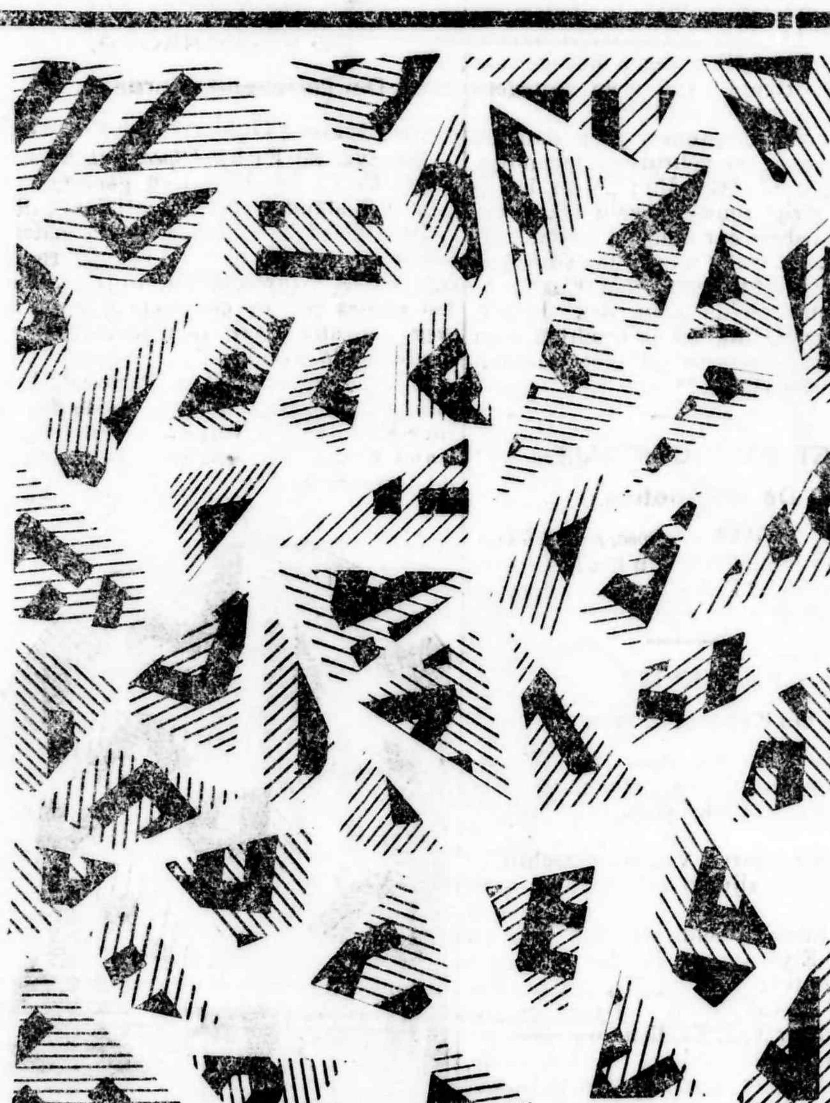
BANKIERS:

te Amsterdam, De Heeren Hope & Co
te Parijs, Crédit Lyonnais.
te Londen, Westminster Bank Ltd.

Credieten worden verleend op onderpand en alle soorten van Bank- en Wisselzaken gedreven. Wissels worden afgegeven op Holland, Londen en de voornaamste handelsplaatsen in Europa, Indië, China, Japan, Amerika, Australië en Zuid-Afrika.

AGENTEN:

de Heeren Mc. NEILL & Co. Semarang,
„ „ BURT MYRTLE & Co. Cheribon,
„ E. M. KNOX Agent BATAVIA

PUZZLE
VOOR JONGENS EN MEISJES

De bedoeling is bovenstaande Puzzle uit te knippen (d.w.z. alle stukjes los van elkaar) en zoo op te plakken, dat de verkregen stukjes te zamen de naam vormen van het artikel, dat wij het meest verkoopen.

Voor deze Puzzle stellen wij drie prijzen beschikbaar en wel,

als **eerste prijs een Electrische Luciferlamp**
„ **tweede** „ „ **Terry zadel**
„ **derde** „ „ **Snel Rijwiel-zadel**

Inlevering tot 15 Maart a.s.

INZENDING VAN ....

ADRES ....

Rijwielhandel H. J. SNEEP

NOORDWIJK 14 G — TELEFOON 3945.
4736 B.N.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H RITMAN — DERDE BLAD — Directeur: G. MOLENAAR

De Oorzaken van de Onlusten in Palestina.

De rol der communisten — geheim en privé — Moskou en de Arabieren.

De eerste berichten over de onlusten in Palestina verschenen in de communistische pers, bijv. in de *Humanité*. Wie van de communistische pers op de hoogte is, weet, dat deze slechts zelden origineele berichten brengt, dat zij in het algemeen de berichten uit de burgerlijke pers overdrukt, natuurlijk met communistische commentaren. Nieuws is duur, vooral wanneer het uit verwijderde landen komt, en de communistische pers beschikt over het algemeen niet over de noodige middelen om zulke berichten te betalen. Derhalve was het zeer zonderling, dat de berichten over de onlusten in Palestina het eerst in de communistische pers verschenen en eerst eenige dagen later in de overige bladen. Maar men heeft weinig acht op deze omstandigheid geslagen.

De Groot-Mufti echter, de opperste Mohammedaansche geestelijke, heeft in een persgesprek, dat hij kort na het zevende pan-Arabische congres in Juli 1929 toestond, zeer interessante dingen verklapt. In dat persgesprek heeft hij erkend, dat gedurende het congres bij hem een deputatie gekomen is, welke voorgaf de communistische partij in Palestina te vertegenwoordigen. Eerst dacht men, dat het zionistische spionnen waren; Maar na eenige onderzoek bleek het, dat het werkelijk communisten waren. Toen heeft de Groot-Mufti een langdurige bespreking met hen gehouden, waarin een schema ontworpen werd voor de samenwerking tusschen Arabische nationalisten en de agenten van de Sovjet-Unie. Onder andere werd afgesproken, dat de Arabische nationalisten geldelijke ondersteuning uit Moskou zouden ontvangen.

Ook dit persgesprek werd van weinig beteekenis geacht, daar de Arabieren steeds bleven beweren, dat de Joden het communisme in het land hadden gebracht, en dat het communisme een groot gevaar voor Palestina was. Dus geloofde men niet aan een samenwerking tusschen communisten en nationalisten. Feitelijk is een dergelijke samenwerking op den duur ook niet mogelijk — maar gedurende den laatsten opstand in Palestina was zij zeer goed mogelijk, daar zoowel de Arabieren als de communisten hetzelfde doel beöogden: den strijd tegen de Joden, welke zij allebei als een voorpost van het Engelsche imperialisme beschouwden.

Bij de Engelsche politie was men echter zeer nauwkeurig van deze samenwerking tusschen Arabieren en communisten op de hoogte — maar men hield het streng geheim. Ongelukkigerwijze kwam een brief van den Engelschen hoofdcommissaris van politie Harrington aan een politie-chef, genaamd Abdin Bey Hishaimy, die in dubbel couvert was gesloten en waarop stond: „geheim en privé" in handen van een journalist, den Palestijnschen correspondent van de New-Yorksche *Forward*. Deze brief bevatte een schrijven en een „zwarte lijst", welke den samenhang tusschen de communistische en de nationalistische beweging duidelijk aan het licht bracht. Het nummer van de *Forward*, waarin de photographie dier beide documenten stond afgedrukt, werd in Palestina in beslag genomen. De Palestijnsche courant: *Davar* welke de photographie wilde overnemen, werd eveneens in beslag genomen.

Dit schrijven luidt, letterlijk vertaald, aldus: (de afzender en het adres zijn in het origineel gelaten)

Office of District Superintendant of police.

Jerusalem District Police Headquarters.

Post-Office-box 601.

Jerusalem, den drie en twintigsten Aug. 1929.

To Abdin Bey Hishaimy.

A. S. P. Division (Police Department).

Wat betreft de zwarte lijst.

In vervolg op de conferentie, welke den 2den Juli 1929 in ons bureau gehouden is, sluit ik hierbij in (in dubbel couvert) een lijst van namen en personen, welke U gelieve in het oog te houden. Wanneer U eenige namen moet schrappen of er aan toevoegen, zal ik u op de hoogte houden. Tevens verzoek ik het volgende: de namen moeten op de politiekaart ingeschreven worden, en op die kaart hetzelfde nummer dragen, als op de lijst. Houdt U de lijst achter slot.

De bovengenoemde kaart bevindt zich op het bureau van mr. Sey, en al wat U voor de betreffende personen te weten komt, moet terstond naar de speciale afdeeling van het Hoofdkwartier gerapporteerd worden. De hierbij aangesloten lijst moet „lijst A" genoemd worden, en bij de vorige lijst gelegd worden, die ik U in Januari 1928 heb gezonden. De zwarte lijsten: „B" en „C" moeten natuurlijk nog herzien worden, en daarom sluit ik een kopie van iedere hierbij.

U gelieve mij de ontvangst van dezen brief te bevestigen.

(get.) L. Harrington.
Hoofdcommissaris van Politie
Jerusalem Distr.

De bijgevoegde zwarte lijst nu is echter van bijzonder belang.

Aan het hoofd staat de Groot-Mufti zelf, Hasj Amin Husseini, die overigens niet alleen president van den oppersten Mohammedaanschen Raad is, maar naast zijn godsdienstig, ook nog een wereldlijk ambt bekleedt. Daar namelijk zijne familie tot de oudste en aanzienlijkste van den lande behoort, werd hij gekozen tot hoofd der Effendi's, en is als zoodanig ook ambtenaar van het Engelsch bestuur.

No. 2 is Djamal El Husseini, hoofd van de Arabische Executieve, welke in deze kwaliteit bijna evenveel gezag heeft als de Mufti.

De derde, Subi Abbi Chadra, was vroeger ook Britsch-politie-ambtenaar, doch thans toonaangevend lid in de Arabische Executive. Datzelfde geldt voor No. 4.

De vijfde is een bijzonder interessante persoonlijkheid, namelijk: Yasihu Derfel. Deze Derfel was afgevaardigde van de Palestijnsche Arabieren op het tweede wereld-congres der Liga tegen Imperialisme dat einde Juli l.l. in Frankfort aan den Main gehouden werd. Deze Liga bleek op haar congres in Frankfort een zuiver communistische organisatie te zijn. Zooals op dit congres verscheidene malen verklaard werd, is het doel der Liga de volledige onafhankelijkheid van alle koloniale volken, alsmede die der mandaatsgebieden te bewerken, en, waar dit niet anders mogelijk is, met geweld. Al deze personen zijn gevestigd in het district Jerusalem.

Wat het district Haifa betreft, zoo maken de drie eerstgenoemde op de lijst deel uit van de Arabische Executieve. Azash el Iman is journalist. Salim Abdoelrachman is Anti-Semiet, en speelde een groote rol bij de plundering der Joodsche dorpen, zoo ook Izet Druza. De vierde is wederom zeer interessant. Zab Birman, de leider van de Arabische Executieve en van de voornaamste leden van de communistische partij in Palestina.

Voor het district Jaffa zijn de beide eersten van de zwarte lijst bekende Arabische leiders; de Scheikh van Jaffa Abdul Kazar Muzchar, en een Arabische advocaat. De derde, Hamdi el Husseini, is wederom een bekend communistische leider, vroeger hoofdredacteur van een communistische courant. Hij was bestemd om de Arabieren van Palestina op het anti-imperialistische wereldcongres te Frankfort te vertegenwoordigen, doch werd daarin door de Engelschen verhinderd, zoodat Derfel hem moest vervangen. Gedurende het pogrom werd hij door de politie gearresteerd, en slechts tegen een hooge cautie weder losgelaten. De vierde, Abdul Chani El Karmi is medewerker van het communistische blad *Palestina*. De vijf volgende personen zijn alle Joodsche communistenleiders, van welke Chaim Auerbach het meest bekend is. Deze Auerbach, die ook onder andere namen bekend staat, is de hoofdaanvoerder der communisten in Palestina en lid van den Bolsjewistischen Raad voor het Nabije Oosten.

Deze zwarte lijst, waarvoor de Engelschen alles gedaan hebben, opdat zij niet gepubliceerd werd, bewijst dus ten duidelijkste, dat er een nauwe samenwerking bestaat tusschen de communistische opruiers en de Arabieren. Waarom wilden de Engelsche autoriteiten verhinderen, dat deze feiten bekend werden? Misschien wegens de diplomatieke betrekkingen, die nu weder met de Sovjet-Unie zijn aangeknoopt?

Men moet geen verbond sluiten met den Duivel.

Dat zullen de Arabieren in Palestina nu wel gemerkt hebben. Laten wij hopen, dat de Engelschen het ook hebben gemerkt.

(Copyright-Anglo-American-Newspaper-Service; voor N. I.: Bat. Nieuwsblad.)

Hoe de Storm in Engeland huis hield.

Een door den storm verwoest huis te High Wycombe. Een man en zijn vrouw werden, terwijl zij in bed lagen, door het vallend puin getroffen en gedood.

BUITENLAND.

Frank-Heine doet weer van zich spreken.

De beruchte documenten-vervalscher Frank-Heine, doet weer eens van zich spreken en wel in verband met den aanslag dien de Rosa op Prins Umberto te Brussel gepleegd heeft.

Het parket had namelijk, zoo meldt de *Msb.*, een anoniemen brief ontvangen, meedeelende dat de Rosa, den dag vóór den aanslag, een ontmoeting had gehad met een zekeren Ratti, ten huize van een zekeren Enrico Franco, (Frank-Heine).

Het onderzoek wees uit, dat deze onthulling valsch was, het opgegeven adres was dat van Frank-Heine, en Ratti is de naam van den Paus!

Men vermoedde, dat Frank-Heine de schrijver van dezen ongepasten brief was.

En inderdaad vernam men, dat de bedrieger rondverteld had, de politie beetgenomen te hebben. Op het paleis van justitie opgeroepen, moest hij zijn nieuwe voor den-gek-houderij bekennen.

Frank-Heine wordt nu vervolgd voor beleediging, der magistratuur aangedaan.

Dit is echter niet de eenige zaak, waarover hij zich voor de justitie te verantwoorden zal hebben, daar hem eveneens wordt ten laste gelegd, zich voor een lid van de gerechtelijke politie uitgegeven te hebben.

De documentenvervalscher is namelijk in dienst van een privé detectieve agentschap en schijnt zich onlangs in een particuliere woning aangemeld te hebben, om er zoogenaamd een huiszoeking in naam der justitie te doen. En hoewel getuigen het tegendeel bevestigen, blijft Frank-Heine ontkennen zich voor een lid van de gerechtelijke politie uitgegeven te hebben.

Hij heeft echter nog wat anders op zijn kerfstok, hoewel deze zaak niet in handen van het gerecht zal komen. Een paar weken geleden drukte een Fransch „satyrisch" weekblad van de hoofdstad een serie beschuldigingen af tegen Ward Hermans, den gewezen vriend van Frank.

Hermans protesteerde in bedoeld blad, tegen wat daarin over zijn persoon was gezegd geworden. Het blad ging op onderzoek uit en kwam tot de conclusie, dat het beetgenomen was door...... Frank-Heine.

Men moet toegeven, dat deze gewezen ambtenaar der geheime diensten van het Belgisch ministerie van oorlog geen gelegenheid laat voorbijgaan, om zijn vervalschers-capaciteiten door het publiek te doen bewonderen.

Een zware Boete.

Wij lezen in *The Tribune* (Manilla):

Den kapitein van de *Tjisaroea* werd in Manilla een boete opgelegd van twee duizend pesos, wegens het vervoeren van een grooter aantal passagiers dan toegelaten was door de quarantaine-autoriteiten, terwijl hij tevens in gebreke was gebleven voor voldoende accomodatie voor vrouwelijke passagiers te zorgen.

De agenten, The Eastern Philipines Shipping Agencies moesten een bedrag deponeeren van achtduizend pesos, welke som aanvankelijk werd geëischt.

Later brachten de douane-autoriteiten de boete terug tot tweeduizend pesos, welke som van het gestorte bedrag zal worden afgetrokken.

De beslissing werd eerst genomen, nadat de gezagvoerder door bemiddeling van de agenten een plausibele verklaring van het geval had ingediend.

FEUILLETON.

Zijn Laatste Wensch.

Roman van ANNY VON PANHUYS.

Geaut. vertaling uit het Duitsch.

10)

„Nog een volle week", riep Else uit „vandaag precies over acht dagen. Lieve hemel, wat een tijd nog! Ik verheug er me ontzaglijk op, tegelijk met vader feestnummer te zijn", jubelde zij.

Een zacht vermanend „Else" van haar moeder had de bedoeling haar er aan te herinneren, dat men zich niet zoo temperamentvol mocht verheugen.

Zernikow was van plan den volgenden avond weer te vertrekken, om dan niet vóór den voormiddag van den grooten dag terug te keeren. Ook hierover sprak men en daar er voor het oogenblik niets meer te bespreken was, stond de jonge ingenieur op om heen te gaan, ook omdat 't tamelijk laat geworden was. Morgen, den ganschen Zondag, zou men nog bij elkaar zijn, zoodat er nog tijd genoeg was om iets te bespreken, in geval dat noodig was.

Berner zou zijn toekomstigen schoonzoon naar het hotel brengen en van deze gelegenheid gebruik maken hem in 't vertrouwen te nemen. Hij had niemand anders met wien hij kon spreken over hetgeen hij dag en nacht als een zware last, die hem dreigde dood te drukken, droeg. De spookgestalte van den ouden Thomas liep op klaarlichten dag naast hem en zat als een booze geest op zijn borst als hij laat ging slapen. En zijn zenuwen worstelden met het spook van den waanzin, dat de armen naar hem uitstrekte — hij moest en zou met iemand over dat alles spreken. Aanvankelijk zeiden de beide heeren weinig tot elkaar, ieder was te veel met zijn eigen gedachten bezig.

De hemel was geheel donker en slechts een paar sterretjes, die men niet eens duidelijk zag, flikkerden als lantaarntjes, die reeds door het geringste zuchtje gedoofd zouden worden.

Eindelijk vatte de professor moed, hoewel hij nog niet goed wist hoe te beginnen. Nu eens dacht hij dat het eigenlijk al te laat was, dan weer vreesde hij niet zoo spoedig weer de gelegenheid te hebben weer met Walter alleen te zijn. Hij moest en zou den last van zijn gemoed afwentelen.

Hij begon wat langzamer te loopen, om tijd te winnen voor hetgeen hij te zeggen had. Zachtjes en een beetje schuchter begon hij: „Beste Walter, ik zou je zoo graag eens iets vertellen", — hij bleef steken — „over iets wat mij verontrust, met je praten".

Verbaasd luisterde de jonge man toe, en zich los makend van de gedachte aan Else, die hem bezig hield zei hij: „Wat kan er zijn, dat u verontrust en waarover u met mij wilt spreken?? Als het betreft wat Else mee ten huwelijk krijgt of zoo iets, dan behoeven wij daarover werkelijk niet te debatteeren, want ik verdien genoeg om een vrouw behoorlijk te onderhouden en bezit bovendien een klein vermogen; dat heb ik u immers indertijd in Nauheim reeds uiteengezet, toen ik mijn omstandigheden uitlegde".

Berner liet hem uitspreken: „Het gaat niet om geld, noch om Else", en diep ademhalend vervolgde hij: „Waarover ik graag met je wilde spreken, betreft mij persoonlijk".

Bij het schijnsel van een straatlantaarn, die zij passeerden, zag de ingenieur hoe buitengewoon ernstig het gezicht van den professor stond en bedroefd tevens. „En waarom ik juist met jou daarover wilde spreken......" Berner's stem werd dringender, „wel, omdat ik in Gods wijde wereld niemend ken, met wien ik daarover praten kan. Vrouw en dochter mag ik niet beangstigen en al die andere menschen — die zouden me uitlachen en bespotten".

„Spreek dan vader, ik wil graag en aandachtig naar u luisteren", was het antwoord.

Het was de eerste maal, dat Walter den professor „vader" noemde, heel rustig en of het vanzelfsprekend was gleed het woord hem van de lippen, en als iets vanzelfsprekends en weldadigs tevens ving Berner's oor het op.

„Wat ik je ook moge mededeelen, Walter, lach niet en trek mijn woorden niet in twijfel", achtte de professor noodig aan zijn verhaal te doen voorafgaan. Toen vertelde hij hem de sage van den ouden baron Thomas, vertelde wat von Weiden op het bal van Dinsdag gezegd had, wat hij in den nacht met eigen oogen zag, dat hij later getracht had die verschijning met een hallucinatie te verklaren, maar dat een toevallige ontmoeting met von Weiden hem het geloof daarin helaas weer had benomen, omdat deze hem zei, dat ook anderen den ouden Thomas dienzelfden nacht hadden gezien.

„Natuurlijk liet ik tegenover von Weiden niet doorschemeren, dat ik de spookverschijning zelf ook zag, maar nergens vind ik nu vrede meer; de gestalte van den ouden Thomas is steeds om mij heen, altijd meen ik hem te zien, zie ik hoe hij mij wenkt, en toch zeg ik tot mijzelf, dat het niet mogelijk is, dat die oude man uit zijn graf is verrezen, om mij op mijn dood voor te bereiden. Een normaal stel hersens moet aan mijn verstand twijfelen en toch bezweer ik, dat ik den ouden Thomas heb gezien, zoo duidelijk als ik jou nu zie." Berner bleef midden op straat staan en Walters arm omklemmend herhaalde hij: „zoo duidelijk als ik jou nu zie."

Zernikow had den professor met geen enkel woord in de rede gevallen, maar 't was hem of er een ijzige wind om hem woei. Wat hij zooeven vernomen had, verschrikte hem tot het diepste van zijn ziel en snel overwoog hij, hoe zich tegenover den krankzinnige te gedragen. Met krankzinnigen diende men voorzichtig te zijn, dat had hij ergens gelezen of gehoord — want dat die arme man geestesziek was, daaraan was niet te twijfelen.

De professor scheen Walters gedachten te hebben geraden, want plotseling liet hij diens arm los en voortloopende zei hij droevig: „Ik had eigenlijk wel kunnen denken, hoe je mijn verhaal zoudt opnemen; had ik daarom maar liever gezwegen."

„O, ik geloof elk woord", stotterde Walter en overlegde nog steeds wat hij moest zeggen en doen, „ik weet alleen niet..."

„Och, geef je geen moeite Walter, want je gelooft er geen syllabe van. Het spijt me, want ik had hoop, dat jij op je jonge schouders iets van mijn drukkenden last hadt kunnen overnemen." Berustend zei hij dit. „Je houdt mij voor krankzinnig, dat begrijp ik best, maar ik herhaal: den ouden Thomas heb ik werkelijk gezien. Ik ben ook niet meer bang voor den dood, neen, nu niet meer; op al mijn zaken heb ik orde gesteld, opdat hij elk oogenblik kan komen. Zie je, Walter, daarom wilde ik, niettegenstaande mijn vrouw er anders over dacht, dat nu reeds het engagement van jou en Else publiek werd."

De jonge man was ten prooi aan een zonderlinge tegenstrijdigheid van gevoelens. Aan het fantastische verhaal, dat hij zooeven had vernomen, kon hij geen geloof hechten en toch wilde als gevolg van de rustige, droevige manier van doen van den professor, de gedachte om in den vader van zijn meisje een zielszieke te zien, niet meer stand houden. Eindelijk was hij het met zich zelf eens geworden: „Vergeef me, vader, dat ik u mijn twijfel verried, hoewel het niet mijn bedoeling was", — warm en dringend klonk zijn stem — „ik geloof u nu ook, maar ben van oordeel, dat er voor hetgeen u hebt gezien een natuurlijke verklaring moet te vinden zijn."

De professor zuchtte: „Denk je, dat ik zelf daaraan ook niet heb gedacht? Hoe ik echter zocht, zoo'n verklaring kon ik niet vinden. „Maar", — zijn rechterhand wees naar de overzijde der straat — „daar is je hotel, dus ik neem afscheid van je."

Van een Huwelijk en Samenzweringen.

(Van onzen Belgischen correspondent).

Brussel, 18 Jan. '30.

Marie José.

Ze is vertrokken, ze heeft het koude, mistige Noorden verwisseld voor het land, waar de sinaasappel bloeit...

(Nou overdrijf ik een beetje, terwille van dien bloeienden sinaasappel, want 't is hier, al zijn we in het midden van Januari, heelemaal niet koud, zoodat ik mijn dikke overjas in de kast heb hangen en me vergenoeg met een lichte „demi". Eenige dagen geleden wezen beide thermometers in ons tuintje 14 graden C. aan en wel 's avonds om 10 uur. Gisteren liepen enkele dandy's te Brussel met hun jas over den arm!)

Maar à propos!

Een sprookjestrein heeft ze afgehaald, háár, al vertrok ze dan ook in gezelschap harer familie. Op den drempel van haar boudoir-rijtuig nam ze afscheid van het land harer geboorte, verbrak ze alle banden, voor goed. Toch zal ze nog wel eens een herinnering wijden aan de zorgelooze dagen, die ze er sleet; aan een gezelligen achtermiddag in de winkelpaleizen, aan een intiem concert, waarop ze zich deed hooren, aan een vrije wandeling door het Bosch.

Ze heeft zich daarvan rekenschap kunnen geven den avond van haar vertrek, toen de meest uitgebreide voorzorgen waren genomen, om dat vertrek te doen geschieden zonder incident. Het station was wèlbewaakt. Geen perronkaartjes; pascontrôle; in- en uitgang langs de rue de Brabant en de rue du Progrès, vertrek en aankomst van en op de zijsporen, militair en politioneel vertoon. Dit laatste langs de geheele lijn tot aan de grens, vooral in de Brusselsche agglomeratie, waar alle overgangen, viaducten en bruggen scherp in het oog werden gehouden: het publiek mocht op een behoorlijken afstand blijven.

Toch zal, naar ik vermoed, de Koninklijke Familie wel behoorlijk geslapen hebben in haar rollend paleis en zulks niet tengevolge, maar ondanks de genomen veiligheidsmaatregelen.

Dat deze volkomen overbodig zijn geweest, daarvan is ieder hier overtuigd, maar men kon de van zekere zijde ontvangen waarschuwing in die dagen niet negeeren. Er was een complot gesignaleerd en men moest er aan gelooven, of tenminste doen alsof.

Het Complot.
Agents provocateurs en „fuorusciti".

In de tweede helft van December deed de Brusselsche politie „een goede vangst". Ze arresteerde een Italiaan, die zich te Brussel ophield onder een valschen naam, gedekt door een valsch paspoort. Hij had een gevaarlijk wapen op zak en — beschikking der Voorzienigheid — een boekje met de namen en adressen van een aantal bekende revolutionnairs; van diverse pluimage overigens, maar — soort zoekt soort!

De Brusselsche politie heeft stellig een goeden naam, maar de eer van deze vangst kwam haar eigenlijk toch niet toe. Want de aankomst van het gevaarlijk individu was haar door de Parijsche politie gesignaleerd en de boosdoener werd haar in handen gespeeld door een zijner landgenooten, een zekeren Menapace.

Omtrent de kwaliteit van den laatste bestaat geen twijfel meer, trouwens deze bestond al niet meer ten tijde van de arrestatie van dr. Berneri, het gevaarlijk individu. Zoowel de Parijsche als de Brusselsche politie wist, dat Menapace een geheim agent was der Italiaansche regeering, gewezen genie-officier in het Italiaansche leger.

Wat Berneri aangaat, over hem is men het nog niet eens. Men staat voor het dilemma: agent provocateur, zooals Menapace of — simpel idioot! De man is doctor in de philosophie, een gevaarlijke wetenschap blijkbaar.

Hij is zijn zonnig land ontvlucht, omdat hij het er te warm kreeg, in figuurlijken zin althans. Veel kwaad heeft hij overigens van het fascistisch regime niet ondervonden, en hij is nog al gemakkelijk de grens overgekomen.

Hij is de schrijver van een werkje over de fascistische spionnage in den vreemde, dat wel de namen en adressen van vele agents provocateurs bevat, maar dat tevens zonderlinge leemten toont bij een schrijver, die zoo goed op de hoogte is. Men moet zich overigens afvragen: Hoe kwam Berneri aan zijn kennis, zoo kort na zijn vertrek uit Italië?

Hoe dit ook zij, zijn boekje opende hem de kringen van de anti-fascistische concentratie te Parijs, al hebben sommigen hun wantrouwen nimmer kunnen overwinnen.

Hij maakte zich verdienstelijk door de organisatie van een geheimen dienst tusschen de „fuorusciti", de uitgewekenen, en zekere elementen in Italië zelf. Punt in zijn voordeel: de betrokkenen zijn nimmer lastig gevallen door de fascistische regeering, maar — zoo dit ware geschied, had het 't vertrouwen in Berneri natuurlijk geschaad.

Te Parijs, of liever te Versailles, woonde hij samen met — Menapace! Brieven, welke hij schreef, liet hij door den laatste posten! Denk er hierbij wel aan, dat Menapace niemands vertrouwen had, stellig niet in den laatsten tijd.

Menapace — we komen nu aan de ensceneering van het befaamde complot — nam zijn „slachtoffer" mee op reis door Zuid-Frankrijk, waarbij de voornaamste brandpunten van antifascisme werden bezocht. Genève kreeg ook een beurt: men had zelfs toelating tot het gebouw van den Volkenbond! Daar zou immers een aanslag gepleegd worden!

En denk nu bij dit vrije heen en weer reizen, bij het vrije verblijf te Parijs er even aan, dat tegen beide een mandaat tot uitwijzing bestond en dat de politie goed op de hoogte was van hun doen en laten. Berneri kocht zelfs een huis te Parijs. Van wiens geld?

Terug te Parijs stelde Menapace aan Berneri een pakket met zeer ontplofbare stoffen ter hand: volgens zijn beweren was het bij beiden niet langer veilig en moest er een andere schuilplaats voor worden gezocht. Berneri vond deze bij een uitgeweken Italiaansch journalist, een zekeren Cianca. Maar dit was Menapace niet voldoende: hij liet Berneri een brief schrijven aan Cianca, waarbij dezen groote zorg voor het ontvangen pakket op het hart werd gedrukt. Natuurlijk werd die brief weer gefotografeerd en is hij nu in handen van de Parijsche politie, die zoowel Cianca als Tarchiani, gewezen hoofdredacteur van de *Corriere della Sera* en Sardelli, gewezen kamerlid, heeft gearresteerd.

Menapace nam Berneri verder op sleeptouw, naar Brussel. De laatste gaf al weer een pakketje af. Dezen keer bevatte het een goede revolver, en wederom werd een landgenoot gecompromitteerd: de ontvanger vermoedde niets van den inhoud.

De geschiedenis wordt nu amusant.

Deze afgifte geschiedde n.l. op advies van Menapace, die oordeelde, dat de bewuste revolver, een gevaarlijk wapen, niets waard was voor een aanslag. Hij zou Berneri wel iets beters bezorgen! En hij kocht hem... een Webley en Scott luchtpistool ! ! !

Ik voel wroeging en daarom wil ik mijn geweten ontlasten. Ik heb in Indië zoo'n ding jarenlang in mijn bezit gehad, zonder vergunning. Het is op mijn vendutie publiek verkocht. In wiens handen kan het in 's Hemelsnaam geraakt zijn? Maar... Tio Tek Hong heeft er nog meer. Dit à governo van de politie ten Uwent.

Met dit gevaarlijke wapen in zijn zak is Berneri gearresteerd, zoodat zijn toekomst niet al te zeer in gevaar is.

Van een complot, tegen wien ook, is te Brussel niets gebleken, zoodat Berneri heden ter terechtzitting zal verwezen op beschuldiging van het dragen van een valschen naam, het gebruiken van een valsch paspoort en het dragen van een wapen. Met de laatste beschuldiging zal zijn advocaat wel korte metten maken!

Het rapport van de Geneefsche politie is eveneens negatief.

En ook te Parijs heeft men niets gevonden, wat op een voorgenomen aanslag lijkt. De aldaar gearresteerden staan gunstig bekend.

Hoe is dan het sprookje van een complot in de wereld gekomen?

Het is er in gebracht door een Brusselsch blad, dat meende een belangrijke primeur te kunen lanceeren. Is het de dupe van anderen, die de touwtjes in handen hielden? Vermoedelijk, ofschoon het bewuste blad iedere relatie met de Italiaansche ambassade ontkent. Ten onrechte trouwens, want er is tusschen beide wel iets geweest, al betreft dit „iets" dan ook niet het complot.

Ik zal me niet er in vermeien, dit uit te spinnen.

Dat, in het algemeen, de Italiaansche vertegenwoordiging in het buitenland niet buiten de affaire staat wordt bewezen door het feit, dat de Zwitsersche autoriteiten opgetreden zijn, afgaande op aanwijzigingen van die vertegenwoordiging.

Het doel, dat met dit alles beoogd werd?

Dat is *another story!*

De geest van Machiavelli.

Er zijn tijdens het huwelijk van prinses Marie José heel wat Belgische journalisten te Rome geweest. Velen klagen er over, dat de ontvangst te wenschen over liet. Van de autoriteiten, de Pauselijke uitgezonderd, ondervonden ze weinig medewerking; ze telden eenvoudig niet mee en mochten al blij zijn, als ze in de uitoefening van hun beroep niet gehinderd werden. (Zelfs de burgemeester van Brussel werd behandeld als *parent pauvre*: hij zag den folkloristischen stoet van achter eenige rijen publiek.)

Zij hebben dus geen enkele reden om hoog op te geven van het fascistisch regime.

Toch erkennen ze eerlijk, dat het fascisme aan Italië kostelijke goederen heeft geschonken: orde en nationaal gevoel.

Ze geven echter eveneens als hun meening te kennen, dat het regime in Frankrijk, Engeland, België, Nederland ondenkbaar is, omdat het geheel indruischt tegen den vrijheidszin van genoemde volken.

Er is in Italië slechts één wil, die van Mussolini en zijn chemises noires. Tegenstanders worden onbarmhartig getroffen.

Maar, die wil houdt op bij de grenzen.

Het moet voor een man als Mussolini een moeilijk te verduwen ergernis zijn, dat er aan de overzijde tal van Italianen leven, die zich aan zijn wil niet storen, die integendeel in openlijken en voortdurenden strijd met hem leven. Om hun leger niet te versterken, wordt uitwijking van ontevreden elementen belet. Maar hoe de anderen te treffen, zoolang hun actie blijft binnen de perken van de wetten van het gastvrijheid verleenende land?

Er is een middel: de slechte of zwakke elementen er toe overhalen die wetten te overschrijden, de goeden met de slechten te compromiteeren, een voortdurende agitatie en onrust te scheppen, waarvan de gastheeren ten slotte beu worden.

Ziedaar het algemeene doel der agents provocateurs.

Maar in het onderhavige geval van het complot tegen de Belgische Koninklijke Familie had men misschien nog iets anders op het oog.

Bij gelegenheid van het Prinselijk huwelijk is er — zooals dat bij dergelijke gebeurtenissen meestal geschiedt — in Italië een „algemeene" amnestie afgekondigd. De telegrammen zullen U echter verteld hebben, dat politieke „misdadigers" er van waren uitgesloten. En, het begrip politiek misdadiger is nog al rekbaar in een land, waar alle tegenstanders van het bestaande regime er onder begrepen worden.

Het is echter gebleken, dat er ten gunste van de laatste categorie boosdoeners wel stappen zijn gedaan en dat het initiatief is gekomen van een zijde, welke men moeilijk voor het hoofd kon stooten. De naam der Prinses zelf wordt in dit verband genoemd.

Dat Hare Hoogheid zekere wenschen in dit opzicht heeft uitgedrukt, is niet zoo onwaarschijnlijk: ze heeft karakter...

En dat hare wenschen gesteund werden, valt eveneens zonder moeite aan te nemen. Ook prins Umberto is een persoonlijkheid.

En al kruisen de lijnen van prins Umberto's persoonlijke opvattingen niet de fascistische, zoo moet de tweede plaats, welke het Koningschap in den staat is toebedeeld, zijn jeugdige, mannelijke eerzucht toch wel een weinig kwetsen.

Voeg hierbij, dat de jonge prins streng Katholiek is en in de kringen van de Eeuwige Macht aan den Tiber groot aanzien geniet, terwijl Mussolini's ster daar zoo verbleekt is, dat naar verluidt, de Paus hem niet meer wenscht te ontvangen.

Mussolini slaapt stellig niet op rozen. Van zijn standpunt bezien, zou een amnestie, ook voor politieke zondaars, het aanzien van het Koningschap in hun kringen slechts verhoogen, terwijl hun gelederen zouden worden versterkt.

De ontdekking van het complot, die als een beschikking der Voorzienigheid juist op tijd kwam, als visch in de vasten, veroorloofde hem de amnestie af te wijzen, zonder gevoeligheden te kwetsen.

D.w.z. zoo het „complot" niet ontmaskerd werd, wat helaas! wel geschied is.

En nu is het volgende stellig opmerkelijk: de huwelijksfeesten te Rome, die verscheidene dagen geduurd hebben, zijn van onvergelijkelijke pracht geweest. Vele voorname personen, de eersten uit Italië, hebben er aan deelgenomen. Mussolini was slechts bij een enkele gelegenheid aanwezig; toen hij niet gemist kon worden.

Hij moet de verlichting van Rome gezien hebben van af het platte dak van een garage.

Intusschen is het complot nog niet geclasseerd: tot aller verrassing is het aanhoudingsmandaat tegen Berneri, die ter terechtzitting verwezen zou zijn, plotseling met een maand verlengd en is de instructie dus niet gesloten.

Staat een en ander misschien in verband met de aanhouding — in Italië zelf! — van een jeugdigen vriend van De Rosa, den jongeling, die op prins Umberto te Brussel schoot, zonder hem echter te raken? [1]

De Rosa en Berneri kennen elkaar.

Die aanhouding lijkt echter een zonderlinge geschiedenis. Ze is n.l. geschied op een bekentenis van den aangehoudene, aan een hem onbekende, die er melding van maakte. Vreemde loslippigheid!!!

En, dat ze weer zoo precies op tijd komt...

International scoundrels.

Intusschen heeft de geheele affaire weer eens een helder licht geworpen op de gevaren, welke orde en rust in de landen met een gematigden regeeringsvorm bedreigen van de zijde van andere, die in extremistischen zin bestuurd worden.

En het publiek eischt, dat er nu eindelijk eens afdoende maatregelen zullen worden getroffen tegen alle vreemd rapaille, ook tegen officieel rapaille.

Het moet de Parijsche, zoowel als de Brusselsche politie bijv. volkomen bekend zijn geweest, dat Menapace een agent provocateur was; de eerste liet hem volkomen met rust, ofschoon hij een uitwijzingsmandaat te zijnen laste had. En Berneri, die in de zelfde omstandigheden verkeerde, kon vrij heen en weer reizen, kon zelfs een huis koopen, gedekt door zijn vriend Menapace. De Brusselsche politie was gewaarschuwd.

De kwestie is, dat de officieele politie lieden, als de beide gesignaleerden, beschouwt als een soort muizenvallen. Jammer maar, dat die officieele politie er te dikwijls zelf inloopt! [2]

DIXI.

[1] Ook het onderzoek in deze zaak is nog niet gesloten. De voorloopige hechtenis van De Rosa is een dezer dagen met een maand verlengd.

[2] De afgevaardigde van Mons, de heer Piérard (socialist) heeft een interpellatie ingediend bij den minister van Justitie over de rol, gespeeld door de Belgische politie.

In deze interpellatie zit mogelijk een goede dosis partij-rancune. Berneri had n.l. ook hier een uitwijzingsmandaat in portefeuille.

Een ander socialistisch kamerlid, de hr. Brunfaut, heeft herhaaldelijk stappen bij den minister van Justitie gedaan om de opheffing te verkrijgen van dezen maatregel, ten slotte met succes. Berneri verkreeg een voorloopige toelating, voor zes maanden. Deze termijn was evenwel afgeloopen, toen hij in December j.l. te Brussel kwam.

Een prachtig antwoord voor den minister van Justitie: de politie is te goed van vertrouwen geweest... zooals partijgenoot Brunfaut!

D.

NEDERLAND.

SLUWE OPLICHTER.

De man die voor de Roemeensche regeering het „U. D." koopen zou.

Een persoon, die een zeer avontuurlijk leven achter den rug heeft en over een enorme fantasie beschikt, had zich op 16 Januari voor de rechtbank te Haarlem te verantwoorden: de 25-jarige C. A. B., wonende te Zandvoort, thans gedetineerd, van beroep publicist en als zoodanig in dienst van verschillende buitenlandsche regeeringen, die van hem gegevens over Nederland koopen.

In den oorlogstijd maakte hij deel uit van den Duitschen Geheimen Dienst en werd gedurende twee jaar door de toenmalige Duitsche overheid als burgemeester van een dorp in België aangesteld. Daarna vestigde hij zich te Schoten, waar hij al spoedig raadslid werd. Juist zou hij benoemd worden tot burgemeester van een dorp in Noord-Holland, toen compromitterende onthullingen over hem werden gedaan en hij zijn maatschappelijke positie verloor. Van lieverlede kwam de avonturier nu aan lager wal en nu stond hij terecht.

Volgens de tenlastelegging hadden de feiten, die zich dezen zomer te Zandvoort afspeelden, zich als volgt toegedragen. Na de begrafenis van een zijner zoons had B. kennis gemaakt met C. L., drogist te Zandvoort. Omdat deze in zijn zoon gedurende diens ziekte

Tiroolsche Studenten in ons Land.

In tegenwoordigheid van den gezant van Oostenrijk dr. Duffek, den voorzitter van de Vereeniging Nederland-Oostenrijk, den heer H. van der Mandere en vertegenwoordigers van de Ned. Reisvereeniging, had op 17 Januari te Den Haag in hotel „De Twee Steden" de begroeting plaats der Tirolsche studenten uit Kufstein, die in verschillende plaatsen van ons land op uitnoodiging der N.R.V. belangloos in woord, muziek en dans propaganda voor hun mooie bergland komen maken.

De voorzitter der N.R.V. mr. dr. M. J. van der Flier hield een begroetingsrede, waarbij hij den Oostenrijkschen gezant dr. Duffek en de Tirolers in het bijzonder welkom heette.

Namens de Tirolers dankte de leider majoor Schoere voor de ontvangst en overhandigde den voorzitter een fraaie plaquette, waarop in koper de Tiroolsche bergwereld is uitgevoerd, ter herinnering in het centraal bureau der N.R.V., als bewijs van vriendschap der Tirolers voor Nederland.

Hierboven de aankomst van het troepje aan het station van Den Haag.

„Neen, nu breng ik u op mijn beurt een eindje weg, slapen kan ik toch niet na alles, wat de dag van heden mij bracht."

„Graag, maar dan nemen we een anderen weg, die je straks regelrecht naar je hotel brengt", antwoordde de professor, „zooeven hebben we een paar maal een omweg gemaakt."

De beide heeren sloegen den naasten hoek om en bevonden zich nu in de lange Marktstrasse, „die doorloopt naar het schilderijenmuseum", lichtte de professor hem in.

„Het museum, waar u..."

„Ja", vervolgde de andere, „waar ik den ouden Thomas zag."

Het ontging Zernikow niet, dat dit antwoord op nog al korten, afwijzenden toon er uitkwam, een bewijs dus, dat de professor het hem nog eenigszins kwalijk nam, dat hij zooeven wantrouwend tegenover zijn verhaal had gestaan. Dat speet hem en om 't weer goed te maken zei hij snel: „Nogmaals vraag ik om vergeving, dat ik uw verhaal sceptisch opnam: ik verzeker u, dat ik nu anders oordeel, zoodat u wel kunt begrijpen hoe levendig het mij daarom interesseert de plaats te leeren kennen van de geheimzinnige verschijning, te meer", voegde hij er lachend aan toe, „daar in verband met het late uur de geest weer in een mooi décor zou optreden. Bent u misschien van een schaduw geschrokken, die er in de verte uitzag als een klein mannetje? Dat is meer voorgekomen."

De professor schudde het hoofd en antwoordde dat hij den ouden Thomas duidelijk had gezien, precies zoo gekleed als op zijn portret in de directeurskamer.

„Dan kan 't niet anders zijn, of het moet een ongepaste grap zijn geweest", bracht Zernikow in het midden en terwijl beiden over deze zaak bleven denken, vervolgden zij hun weg langs de Marktstrasse. Sinds zij de villa in de Alleestrasse verlieten, hadden zij slechts weinig menschen ontmoet: de bewoners der residentie gingen gewoonlijk vroeg ter ruste.

Achter zich en tamelijk dichtbij vernamen zij plotseling snelle voetstappen van iemand, die zich toen naar de overzijde der straat begaf. Daar liep, zoo snel hij maar kon, een man, die spoedig aan de blikken der beide heeren was onttrokken.

„Te oordeelen naar de dikte der gestalte is dat mijnheer von Weiden", zei de professor; „je zult hem op den jubileumsdag wel leeren kennen". Het kwam er op een gedachteloozen toon uit, alsof hij zoo maar wat zeggen wilde. Hij verlangde naar het oogenblik, dat hij in zijn slaapkamer zou zijn, want het onderhoud met Walter had hem niet bevredigd. Eigenlijk zou hij niet goed onder woorden hebben kunnen brengen, wat hij zich daarvan had voorgesteld. Hij had gehoopt na verteld te hebben wat er op zijn hart lag een verlichting te hebben bespeurd en nu was 't hem alsof de last, dien hij droeg, nog veel, veel zwaarder drukte als voorheen.

„Dat is het museum", zijn uitgestrekte arm wees naar voren. In de duisternis verhieven zich reeds duidelijk de machtige omtrekken van den steenen kolos.

Zonder een woord te wisselen, naderden zij het gebouw meer en meer. Eenige straatlantaarns verspreidden een vaag schijnsel en de breede, geweldige ingang lag bijna volledig duister. Plotseling gaf de professor een schreeuw en zijn voeten waren als door den grond genageld.

De ingenieur was eveneens blijven stilstaan en keek verschrikt den professor aan.

„Daar, daar!" de wijsvinger van Berner richtte zich op den museumingang, terwijl zijn lichaam hevig beefde.

„Wat dan? ik zie niets", wilde Walter zeggen, maar de woorden bestierven hem op de lippen, want in den ingang starende, zag hij, dat zich daar in het duister een kleine gestalte afteekende, die nu een voetbreedte naar voren trad, zoodat zij in het matte licht van een straatlantaarn duidelijk zichtbaar werd. Een oud manneke in kuitenbroek en met een driekanten steek op het hoofd was 't, dat daar stond en druk met zijn armen in de richting van den professor en Walter wenkte.

Een tweeden schreeuw liet de professor hooren en op het zelfde oogenblik, nog voordat Zernikow hem kon opvangen, stortte hij, met de linkerhand tegen de hartstreek gedrukt, ruggelings op den grond. Verschrikt boog de jonge man zich over hem heen, die daar met gesloten oogen als een doode lag. Maar het volgende oogenblik rende hij, als aangedreven door een plotseling opkomende gedachte, naar den ingang van het museum. Hij zou wel eens zien wie deze ongepaste, gevaarlijke grappen veroorloofde, een aframmeling te dienen, die dezen zou heugen, want geesten bestaan er niet, dus moest het een schepsel van vleesch en bloed zijn.

Verbijsterd stond hij echter voor den ingang te kijken, toen hij noch daar noch ergens in de omgeving iemand kon ontdekken. Met een vloek, omdat hij te laat was gekomen, holde hij terug. De professor lag nog altijd onbeweeglijk, maar het scheen Walter toe alsof er een kleine beweging in de ledematen zichtbaar was. Hij keek om zich heen en overdacht wat hij moest beginnen, want hij kon den professor hier toch niet alleen laten liggen. Ontzettend dat zoo iets moest gebeuren en dan nog op een uur, dat er geen hulp in de nabijheid was te krijgen. Te probeeren hem naar huis te dragen, zou een onbegonnen werk zijn, want hij wist den weg daarheen niet — en toch zou dit wel het eenige zijn wat hij doen kon.

Reeds wilde hij het lichaam oprichten, toen hij uit een geopend benedenraam van een der dichtbij gelegen huizen een man zag, die in nachtgewaad naar buiten en in zijn richting keek.

Bliksemsnel rende de ingenieur naar dat venster toe en riep den man toe: „Wie u ook moogt zijn, mijnheer, help me. Professor Berner is een ongeval overkomen en het zal me niet goed mogelijk zijn hem alleen naar zijn woning te brengen, te minder omdat ik in Schneiditz onbekend ben en dus den weg niet weet."

„Wacht u even, ik kom dadelijk", klonk het onmiddellijk. Een paar minuten later werd de huisdeur dichtgetrokken en een oude, dikke heer stond buiten. Het viel Walter op, dat deze dezelfde man scheen te zijn, die kort te voren achter den professor en hem aan de overzijde der straat was gegaan en hen snel voorbij liep. Maar wat kon hem dit thans eigenlijk schelen.

„Ik lag al te bed toen ik kort achtereen tweemaal een schreeuw hoorde, maar toen ik daarop naar het raam liep, kon ik niets bespeuren", begon de dikkert haastig en vervolgde in het zelfde tempo: „Ik ken den professor, hij woont niet ver van hier en met een beetje goeden wil kunnen we misschien samen hem wel naar zijn woning overbrengen. Maar wat is er eigenlijk met hem gebeurd?" Voordat Walter deze vraag kon beantwoorden, kwamen er twee nachtwakers aan, die nieuwsgierig toekeken. Met een paar woorden vertelde hij hun snel wat er was gebeurd, hierdoor tevens de vraag van den dikken heer beantwoordend. Van de verschijning, die den professor had doen schrikken, repte hij echter met geen enkel woord. Dadelijk boden de nachtwakers zich aan om den professor naar huis te dragen.

Zoo voorzichtig mogelijk lichtten zij hem op en stelden zich langzaam in beweging; aan weerszijden liepen de beide heeren. Medelijdend zeide de dikkert, dat mevrouw Berner en haar dochter zich hoogstwaarschijnlijk hevig zouden opwinden, wat hij zeer zou betreuren. „Ik ken de familie goed", richtte hij zich tot Walter, „mag ik mij eens aan u voorstellen? Ik heet von Weiden."

„Dien naam heb ik vandaag meer gehoord, dacht de andere vluchtig en noemde, om de beleefdheid te reciproceeren, mechanisch ook zijn naam.

(Wordt vervolgd).

Zondagsstemming op Dinsdagmorgen.

Na 1 Januari zijn op Dinsdagmorgen de meeste winkels in de residentie ten gevolge van de op 1 Januari in werking getreden paragrafen van de arbeidswet, gesloten. De Hagenaars zijn er nog niet aan gewend. Herhaaldelijk ziet men menschen aan de gesloten winkeldeuren morrelen. Het zijn voornamelijk de mode-magazijnen en warenhuizen, die tot de dertig zaken behooren, welke onderling afspraken, den Dinsdagmorgen als den halven vrijen dag voor het personeel te bestemmen. Behalve de Bonneterie zijn dan ook vrijwel alle kleedingmagazijnen en modezaken gesloten. Daar deze winkels een belangrijk deel der ramen langs de voornaamste winkelstraten der residentie bezetten, verwekte de winkelsluiting in de binnenstad een soort Zondagsstemming. Ook de meubelmagazijnen hadden hun gordijnen laten zakken.

De Boekhorststraat met haar reeks volkskleedingmagazijnen leverde denzelfden somberen aanblik op. Zeer opvallend is de stilte om en nabij de groote warenhuizen, De Bijenkorf en Le Grand Bazar de la Plaix. Toen de lunchroom van de Bijenkorf om half-twaalf open ging, schoven enkele menschen het groote gebouw binnen. Tusschen de verlaten toonbanken der parterre werden zij naar de lift geleid, die hen naar de lunchroom op de tweede etage bracht. De lift werd niet bediend door een der vier bekende liftjongens, die bij elke etage hun nog bekender dreuntje opzeggen, maar door een heer, die den bezoekers linea recta naar den goeden vleugel van het gebouw bracht. Na twaalven nam de drukte weer aanmerkelijk toe in de stad. Gebruik makende van den extra vrijen morgen brengt een groepje verkoopsters van den Bijenkorf een bezoek aan de meeuwen aan den Vijverberg.

dikwijls bezocht, had hij een tegenbezoek gebracht, en daarbij o.a. gezegd: „Het is toch zoo jammer, dat ik niet wat meer geld heb, want met een kleinigheid zou ik een paar ton kunnen verdienen": De drogist knoopte dit in zijn ooren en dacht een spiering uit te gooien om en kabeljauw te vangen, toen hij buiten medeweten van zijn vrouw, B. eenig geld beloofde. Deze nam dit aan en zei zich in verbinding te zullen stellen met de Roemeensche legatie. Hier kon hij een betrekking als spion krijgen. Het zou echter enkele maanden duren en gedurende dien tijd zou de drogist hem 60 gulden in de week geven en verder nog enkele bedragen om de Roemeensche heeren te tracteeren.

Een enkele maal nam hij L. mee naar Den Haag, ging dan naar het legatiegebouw en bleef daar geruimen tijd. Tot ongeveer *f* 4000 was de schuld opgeloopen, die B. aan L. had, toen laatstgenoemde, hoewel hij in het geheel geen wantrouwen koesterde, B. eens aan zijn verplichtingen herinnerde. B. zei: „Morgen krijg je je geld" en inderdaad ging hij den volgenden dag naar Den Haag, z.g. om het geld te halen. Na enkele uren kwam hij weer terug, zeggende: „Ik moet eerst nog een andere karwei voor de Roemeenen opknappen".

Dit bestond daarin, dat hij voor Roemenië het *Utrechtsch Dagblad* moest koopen. De heer Ritter, dien hij er reeds over gesproken had, was daartoe bereid en had hem zelfs *f* 34.000 provisie beloofd! Hiervan zou L. de helft krijgen voor het lange wachten.

De drogist was in de wolken over deze philantropische daad en beloofde B. nog lang crediet te zullen geven. Inderdaad, de verkoop van het Utrechtsche orgaan slaagde naar wensch, althans volgens B. De gebouwen waren bereids op zijn naam overgeschreven en de heer Ritter had hem een cheque van *f* 34.000 ter hand gesteld, die hij den goedgeloovigen drogist toonde. Deze laatste had inmiddels ook wel eenig geld van noode, daar B. zich al het zijne had toegeëigend en zijn faillissement bereids was aangevraagd. Maar... B. bleek rijker aan beloften dan aan contanten. Een neef van den gedupeerde begon wantrouwend te worden en informeerde eens bij den hoofdredacteur van het *Utrechtsch Dagblad*. Deze wist echter niets van een en ander af en zoodoende begreep de neef, dat de drogist was bedrogen. Nu werd de politie in den arm genomen en weldra had deze de zaak doorzien, met het gevolg, dat B. werd gearresteerd.

Getuige L. deed allereerst voor de rechtbank bovenstaand verhaal. Hij had het volste vertrouwen in B. gehad en dezen niet in staat geacht hem te bedriegen. Bij de nagedachtenis van zijn zoon toch had hij gezworen het geld terug te geven.

Verdachte B., die zeer zenuwachtig was, riep uit: „Deze man staat te liegen. Het is waar, dat ik hem de grootste nonsens verteld heb om hem op te lichten, maar het bedrag is niet *f* 4000, doch slechts *f* 500".

Het kostte den president en den deurwaarder moeite B. te kalmeeren.

Het O.M., waargenomen door mr. Andringa, kwalificeerde het misdrijf als een schandelijke oplichterij, zooals gelukkig maar zelden voorkomt. Deswege eischte hij een gevangenisstraf van twee jaren met aftrek van preventieve hechtenis.

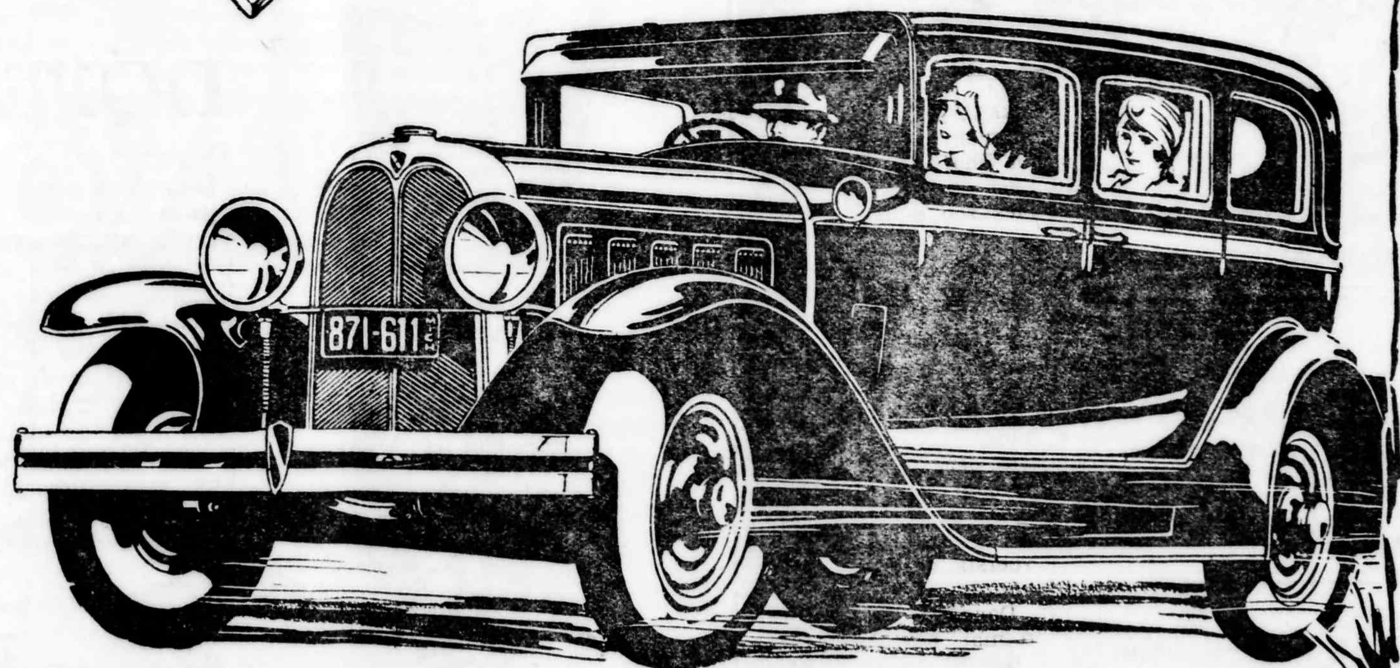
Verdachte begon na het requisitoir hevig te huilen. De verdediger, mr. L. van Dam, meende dat de drogist niet als slachtoffer kon worden beschouwd, doch dat hij zich met moedwil z.g. heeft laten oplichten met het doel om uit financieele moeilijkheden te komen. Deswege vroeg pleiter vrijspraak.

MINERAALWATERFABRIEK „JAVA"
Molenvliet Oost 6, **Tel. 530 Wl.**
Verkoop ook en détail
Beslist de beste
Limonades, Ajer Blanda en Stropen.
22v

APOTHEEK & CHEMICALIENHANDEL FOTO-OPTIEK
De Gedeh
Passer baroe 15 Weltevreden
Vraagt onze Gedeh-bode & fotopryscourant.
4744

N.V. Machinefabriek en Scheepswerf „BATAVIA".
(v/h Machinefabriek en Constructiewinkel „MOLENVLIET".)
Telefoon Batavia 382. Telegr. Adres: „MOLENVLIET".
Constructiewerken **Scheepsbouw**
Machinebouw **Gietwerk.**
126 1e 3v

HOFLEVERANCIER
M. DE KONING
HEEREN-KLEEDING EN MODE-ARTIKELEN
NOORDWIJK 17
WELTEVREDEN
Ruime Sorteering in:
PALM-BEACH
&
TROPICALS
Onze kleeding munt uit in
SNIT & AFWERKING.
120v

Het stempel:
ANTICA CASA
in iedere hoed is de garantie voor:
Blijvend model — Onveranderlijke kleur
DUURZAAMHEID!
4739

Onze
Roode Hond
wassching, samengesteld volgens een speciaal voorschrift, is van bijzondere uitwerking, niet prikkelend voor de huid en aangenaam van geur.
Prijs per flacon f 0.80 en f 1.50
BAVOSTA
N.V. BATAVIASCHE VOLKS- & STADSAPOTHEEK
Weltevreden Batavia
Bandoeng Mr.-Cornelis Buitenzorg
4752

Maaglijders.

Het Maagpoeder van Apotheker Boom heeft gedurende meer dan dertig jaren duizenden maaglijders genezen van maagpijn, maagkramp, zuur, hartwater en slechte spijs-vertering.

Verkrijgbaar in alle apotheken, drogistwinkels en toko's à f 1.50 per groote blikken doos. Gen. Agentschap: Willem Italie Soerabaia.
4753

IS UW VET
of olie voorraad - uitgeput? - Vul die dan aan. Alle soorten tegen billijke prijzen bij
OTEVA.
Koningsplein West No. 1.
Tel. Wl. 1770 t/m 1772.
60v

Verontwaardigde vader: „Jouw gedrag is het praatje van de geheele stad".
Onverbeterlijke dochter: „En voor hoe lang? Er hoeft maar een moord te gebeuren en ik kan alles nog eens beginnen".
(London Opinion)

RECLAMEBEDRIJF
„PRECIOSA"
Molenvliet W. No. 1 Postspaarbank
Telefoon 257 en 986 Welt.
95v Dir. **F. H. R. van BEEK.**

NED LLOYD VERZEKERINGEN
4745

HOTEL DAENDELS Koningsplein Oost 16
en
HOTEL BINNENHOF Kramat 21
Onze gasten worden GRATIS per HOTEL-AUTO van het station gehaald.
Ruime en luchtige kamers met vaste waschtafels.
Zeerbillijke tarieven. 4746

HAMBURG-AMERIKA LINIE
Geregelde Passagiers- en Vrachtdienst.

Passage-prijs vanaf f 635.— per pers. van Batavia tot Marseille of Triëst.

Vanaf f 685.— p. pers. van Batavia tot Amsterdam en Hamburg

Eerstvolgende afvaarten van Batavia:

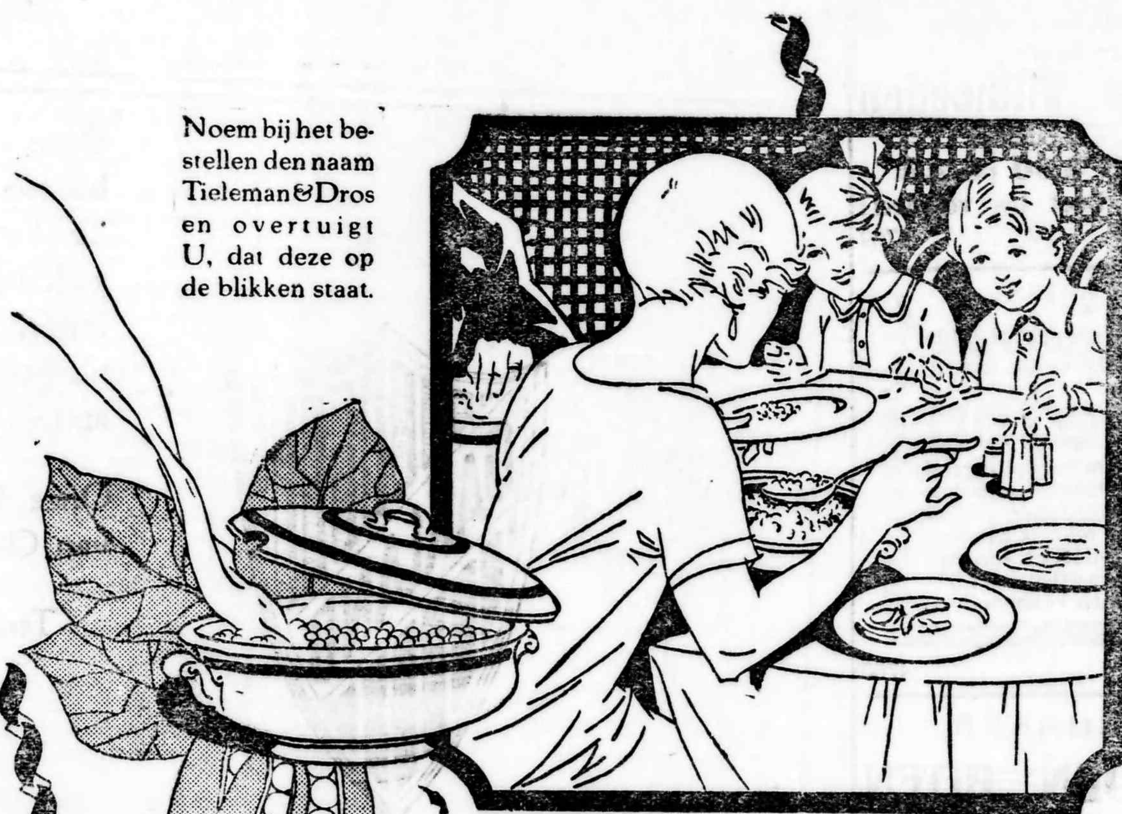
s.s. „MENES"	25 Febr.	m.s. „HEIDELBERG"	28 Maart
s.s. „AMASIS"	18 Maart	s.s. „GERA"	4 Mei

VAN SINGAPORE:
14-daagsche passagiersdienst naar Genua, Holland en Hamburg. Passageprijs: vanaf f 650.—, inclusief 1ste klasse K.P.M.-Passage van Batavia naar Singapore.

Voor Reizen in Oost-Azië en Rondreizen van Singapore via Philippijnen — Japan en China gelieve men zich tot de Agenten te wenden. —

Agenten: **N. V. Wm. H. Müller & Co.,**
Batavia, Semarang, Soerabaia.
H.V. v/h J. Mohrmann & Co.: Macassar, Menado.
Handelmaatij. Guntzel & Schumacher: Medan, Padang.
4744

Noem bij het bestellen den naam Tieleman & Dros en overtuigt U, dat deze op de blikken staat.

DOPERWTJES

Doperwtjes zijn een groente, die alleen de Hollanders kennen. Wat in het buitenland onder dien naam geserveerd wordt kan eenvoudig niet halen bij de malsche, zoete doppers, die in den mond schijnen te smelten. Tieleman & Dros zorgen er wel voor ook in dit artikel uitsluitend de fijnste kwaliteit in te koopen. En de jonge doppers worden dan behandeld, zooals een goede Hollandsche huisvrouw ze in haar keuken zou behandelen. 's Morgens geplukt, zijn zij 's avonds reeds in de fabriek en den volgenden ochtend in blik, voor verzending gereed. - Het is voor liefhebbers daarom wel zaak er op te letten, dat zij Tieleman & Dros' kwaliteit krijgen.

Tieleman & Dros

OEIJ BOEN PIN
KLEERMAKER
Petjenongan 23. Telf. 3747 Welt.
Het goedkoopste adres ter plaatse voor het aanmaken van Heerenkleeding.
Prima Coupe
WITTE PAKKEN 102v
No. 1 f 13.—, No. 2 f 12.—, No. 3 f 11.—
Voorhanden stoffen in alle soorten

MOPPEN.

— Wat vertel je mij nou, ben jij zoo bijgeloovig tegenwoordig?
— Zou jij dat dan ook niet worden wanneer jij hebt meegemaakt wat mij dezer dagen is overkomen?
— En dat is?
— Wel, we zaten een tijd geleden met z'n dertienen aan tafel!
— Gebeurde er toen een ongeluk?
— Meer dan een, want mijn beide tafelburen zijn kort daarop getrouwd!

***

Voor wilde haren: Stacomb.

— U hebt in mijn stuk de zwaarste rol te spelen, zei de schrijver op de repetitie tegen een actrice.
— Maar, meneer, de zwaarste rol! Ik behoef immers geen woord te zeggen.
— Dat is toch juist de moeilijkste rol voor een vrouw!

***

Voor stugge haren: Stacomb.

— U staat me dus toe, dat ik u vanavond thuis een bezoek kom brengen, mejuffrouw?
— Ik zal 't erg prettig vinden, maar mijn vader gaat altijd vroeg naar bed, om tien uur draait hij de lichten uit.
— Ik zal om tien uur present zijn!

***

Voor heeren- en dames-haar: Stacomb.

— Een merkwaardig meisje is ze! Zij vindt het heelemaal niet erg aan iedereen te vertellen dat ze al 28 jaar is. Vind je dat niet bewonderenswaardig?
— Heelemaal niet, want ik weet dat ze 32 is!

***

Uw haar blijft „zitten" met Stacomb.

Zij: — Een inwendige stem zegt me, dat....
Hij: — Bewaar me; heb je ook nog een inwendige stem?
4738